

FESTA MAJOR

L' ESCALA

2009

2, 3, 4 i 5 de SETEMBRE

1969 - 2009

40 anys

40 anys i ...

Aquest 2009 s'acompleixen 40 anys des que, en sessió de junta extraordinària i per raó de l'ampliació de les activitats, s'aprovà que la nostra entitat passés a anomenar-se Centre Esportiu i Recreatiu l'Escala.

Un llarg camí, amb més o menys encert, però amb molta voluntat, un munt d'il·lusió i... molta feina feta.

Ha estat una carrera d'obstacles si bé, amb pas ferm i segur, s'han anat sortejant i trampejant -en el bon sentit de la paraula- totes les situacions que s'han presentat, algunes de les quals certament difícils.

En l'actualitat, tot i que és complicat que les associacions culturals i esportives en general es mantinguin i siguin constants en les seves activitats, el CER segueix essent conegut arreu pel tennis de taula, però també ens sentim orgullosos de comptar amb nou seccions més, com l'Esbart la Farandola, Teatre, Pubillatge, Escacs, els joves "La Tramuntanada", Bonsai, Carnaval, i les recentment creades CEDRHE (Centre de Documentació i Recerca Històrica de l'Escala) i la de Muntanya.

En aquest llibre trobareu, a més de contingut d'indubtable vàlua històrico-local, informació de les citades seccions.

Procurem tenir informats els socis i els escalencs, en general de les diferents activitats que es porten a terme al llarg de l'any, les quals, sortosament, tenen prou èxit d'assistència i participació populars.

Si el 30 d'abril de 2008 s'inaugurava el nou local destinat al bar del Centre, recentment, a primers de juliol d'aquest 2009, es donava inici a la 2a fase de les obres consistents a adequar els diferents espais de la primera planta: per entendre'ns, l'antic bar (part vella), i l'espai just al cim del nou bar (part nova).

A tot això, volem afegir que el nombre d'associats va creixent de dia en dia. O el que és el mateix: que aquesta família tan nostra, que és el CER, veu com es va ampliant, si bé mantenint-se en tot moment fidel als seus socis, la seva raó de ser, i a la seva condició d'entitat fonamentalment escalenca.

Des de la Junta, us desitgem una molt bona Festa Major 2009.

Esperem, això sí, amb referència al títol que encapçala aquesta salutació, que a aquests 40 anys en segueixin molts més i una llarga vida per continuar fent història.

La Junta del CER L'ESCALA

Bodega Can Ratsalet

C./ Closa d'en Llop, 4
Tel. 972 77 45 00
17130 L'ESCALA

T E N D A L S

Ros

FABRICACIÓ I INSTAL·LACIÓ DE:
tendals i automatismes
corredissos i paravents per a terrasses
voies - cobriments per a piscines
tones de PVC confeccionades de tot tipus

Tel. 972 77 45 69

Cafè

L' Escala

La Platja - Tel.: 972 77 26 11

el Pelly..

CAFETERIA

XARCUTERIA

ROCA

FUNDADA L'ANY 1825

*Embotits artesanals
cria, matança i elaboració pròpia*

Avda. Girona, 59, Local 1 - Tel. 972 77 39 21

NOVETATS TUTI

*Merceria, Llenceria
Perfumeria*

C/ del Port, 41 - Tel. 972 77 07 56
L'ESCALA

TAXIS AYALA

*Més de 40 anys al seu servei
Taxis de 4 i 7 places*

**Alfons: 619 75 02 40
Anna: 609 62 07 65**

Tel. 972 77 35 18 - Fax 972 77 12 37
C/. Fortuny, 3 - 17130 L'ESCALA (Girona)
taxisayala@hotmail.com

JULI

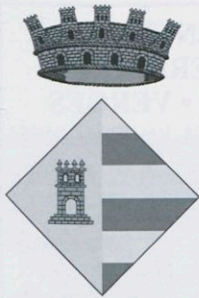
RIA
PER

JULI COIFFURE
HAIR DRESSER

PERRUQUERIA

C/ de la Torre, 45, 1r pis
Tel. 972 77 01 18
17130 L'ESCALA

Convit

Benvinguts a la Festa Major

Tot és a punt per l'inici de la nostra Festa. El dia 2 de setembre diada de Santa Màxima, obrirem els actes festius amb la missa solemne i el pregó oficial. Seguiran quatre dies de festa que aprofitarem al màxim amb els familiars i amics que ens visitin. Com cada any la festa d'enguany és curulla d'actes lúdics de tota mena: balls, sardanes, jocs infantils, concerts, etc. Un seguit d'actes de primer ordre que han estat escollits amb molta cura i coordinats per la Comissió de Festes a la qual vull agrair personalment la feina desinteressada que fan al servei de tots els escalencs. Carles Duarte serà l'il·lustre pregoner d'enguany i Jean Pierre Zingre el protagonista de l'exposició pictòrica. Dos escalencs d'adopció que tenen l'Escala molt a prop del cor.

Hem passat ja els mesos intensos d'estiu. Juliol i agost representen la temporada d'activitat més intensa per a tots nosaltres. Les incerteses de les primeres setmanes de la temporada s'han superat i aquest estiu podem dir que, tot i la important crisi econòmica que sens dubte ha frenat el consum, hem tingut molts visitants que han triat l'Escala com a destinació per passar les vacances. Així ho acrediten les dades dels consums que s'assemblen molt a les d'anys anteriors. L'Escala està de moda i hem d'esforçar-nos a millorar serveis, ser competitius i que la imatge que projectem sigui immillorable.

Segurament aquest any, Santa Màxima ens ha ajudat perquè ja puguem disposar del nou Passeig Marítim. S'ha fet una gran obra al Passeig, una obra que feia temps que es reivindicava per la precarietat que presentava i que la llevantada de Sant Esteve va precipitar. El fet és que el ministeri de Medi Ambient ha fet una inversió com no s'havia vist mai a l'Escala: Passeig Marítim, Passeig de Montgó i Passeig d'Empúries són tres obres que s'han executat en el breu termini dels dos darrers anys. Ni els més optimistes creien possible veure el Passeig acabat per la Festa del Carme. S'ha treballat dur, sense estalviar mitjans i l'empresa constructora i els tècnics de Costes han col·laborat plenament perquè això fos possible. S'ha fet un passeig segur, recuperant tota l'amplada i amb la inclusió de materials de qualitat i disseny que el fan únic. Sense cap mena de dubte podem dir amb orgull que tenim el passeig més emblemàtic de la Costa Brava. La Festa del Carme de 2009 passarà a la història local com la data en què es va estrenar el nou passeig.

Hi ha motius, doncs, per celebrar tot el que hem aconseguit enguany. També que, a petició de diferents entitats i persones, hàgim obtingut la nominació de Ciutat Pubilla 2010 i que el 12 de setembre es realitzi a l'Escala el "sorteo viajero" de la Loteria Nacional. Dues oportunitats per projectar-nos cap enfora i donar la millor imatge de la població.

Que gaudiu de la Festa Major!

Visca l'Escala!

L'Alcalde
Estanislau Puig i Artigas

vicenç lavado

TAXI L'ESCALA

Serveis: La Torre, 50
SEGURETAT SOCIAL 17130 L'Escala (Girona)
MÚTUES mòbil: **630 672 184**
PARTICULARS particular: **972 771 521**
TRANSFERS taxivicens@hotmail.com

**CENTRE
VETERINARI
GOMIS • VERGÈS**
CÉDRIC VERGÈS JOAQUIM GOMIS

MEDICINA INTERNA • CIRURGIA • TRAUMATOLOGIA • RAIGS X •
ANÀLISIS CLÍNQUES • VACUNACIONS • ECOGRAFIES

c. Bonaire, s/n
Tel. i Fax 972 77 03 23
17130 L'ESCALA
e-mail: gomis-verges@telefonica.net

Horari visita:
de dilluns a divendres
11-14h / 17-20h
dissabtes, 11-14h

URGÈNCIES: 686 93 50 11 (l'Escala) 629 78 65 79 (Empuriabrava)

Camí Ample, 40
Tel. 972 77 32 95
17130 L'ESCALA

restaurant
KORPILOMBOLO

C/ La Torre, 57
Tel. 972 77 05 42
17130 L'ESCALA

La múrgula

BAR TAVERNA
LA CARAVEL·LA
ESKENAPELATS

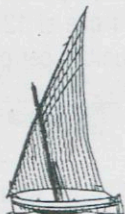
Tel. 972 77 40 43
17130 L'ESCALA

restaurant **L'ESCALENC**

972 77 34 88 - c/ del Mar, 45 - 17130 l'Escala

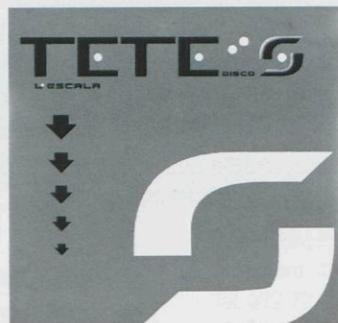
CONSTRUCCIONS NAVALS · ESPECIALITZATS EN VELA LLATINA

DRASSANES SALA

Salvador Feliu Sala

Port La Clota, 8 - Tel. 972 77 07 34 - 972 77 22 05
17130 L'ESCALA (Costa Brava - Girona)

REPRESENTANTS 2009-2010

Pubilla:	Arantxa Berja i Rodríguez
Hereu:	Eduard Plaza i Coll
1a Dama:	Aura Ruiz i Duñach
2a Dama:	Mireia Grabulosa i Prats
Hereuet:	Esteve Ribas i Sauri
Pubilleta:	Alèxia Pallarès i Molinas

folgers

RENOVACIÓ I DECORACIÓ
D'ESTABLIMENTS
CONSULTING D'OBRES

Closa del Llop, 31 - Apartat de Correus, 24
Tel. 972 770 471 - L'ESCALA

RESTAURANT - BAR

CAL GALAN

C/ La Torre, 18 - Tel. 972 770 140
17130 L'ESCALA

GARATGE SALA

Avda. Girona, 31
Tel i Fax 972 770 943
17130 L'ESCALA

CARNISSERIA CASAS

Plaça Víctor Català, 6 - L'ESCALA
Tel 972 770 093

PERRUQUERIA
UNISEX

MARIA

Rosa Miàs

C/ Germans Masferrer, 23
Telèfon: 972 770 067
17130 L'ESCALA

PL. ESCOLES, 3 - TEL. 972 771 466 - L'ESCALA

HOTEL RESTAURANT

H VERANAR

Passeig Lluís Albert, 2
Tel. 972 770 108
972 770 501
Fax 972 770 377
17130 L'ESCALA
(Girona - Costa brava)

carnisseria
FERMÍ VILA

C. La Torre, 43 - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 771 402

SECCIÓ DE PUBILLATGE DEL C.E.R. L'ESCALA

Un any més hem celebrat l'elecció de la Pubilla i l'Hereu, amb alguns canvis en la programació en vist dels darrers anys, a causa de la falta d'assistència per part del poble.

Aquest any dins la programació hem anul·lat el Ball de l'elecció amb orquestra, i en el seu lloc hem gaudit de la col·laboració de «l'Esbart La Farandola del CER», que ens ha ofert una exhibició de tres balls populars catalans i per acabar tothom ha pogut ballar aquest ball tan nostre que es la «Farandola» i que les pubilles i hereus d'arreu de Catalunya no coneixen.

Com a fet puntual aquest any hem celebrat el 40è aniversari de l'elecció de la Pubilla al nostre poble. Per aquest motiu vàrem preparar una exposició de fotografies, cartells, records, bandes i faixes, vestuari,... que ens han deixat per a l'ocasió hereus i pubilles d'anys anteriors, als quals volem agrair la seva col·laboració.

En la inauguració de l'exposició vàre, gaudir amb la presència de la 1a pubilla de l'Escala (1969) l'Anna Ma Barragán i l'Hereu de l'Escala (1986) en Ricard Macià, que van explicar la seva experiència en el món del pubillatge, tot i fent memòris que en les primeres edicions de la Festa de l'elecció es feia al Pelly.

També volem agrair a tota la gent que any rere any col·labora per portar a terme l'elecció.

Aprofitem des de la secció per felicitar tots els representants escollits, i animem el jovent del poble a presentar-se a les properes eleccions.

BONA FESTA MAJOR 2009

Secció de Pubillatge C.E.R.

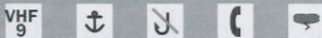

ràdio l'escala
EMISSORA MUNICIPAL

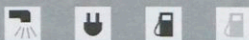
**parlem
de tu!**

Serveis a l'usuari

Serveis a les embarcacions

CLUB
NAUTIC
L'ESCALA
[info]

OFICINA CENTRAL:

Port la Clota s/n, 17130 L'Escala (Girona)

Tel: 972 770 016

Fax: 972 770 158

club@nauticescala.com

www.nauticescala.com

sanimat Grup **GAMMA**

ceràmiques • banys • cuines • sanitaris

Carrer Lleida, 10 (Poble Sec)

17130 **L'ESCALA** (Girona)

Tel. 972 77 04 14 - Fax 972 77 69 05

sanimat@gamma.es

www.gamma.es

Estimats amics,

M'heu convidat a escriure unes línies: res no em fa més feliç que escriure i recordar. Quina cosa més gran és que les persones puguem distribuir el nostre temps, de tal manera que s'allarga tant que aconseguixes atendre les teves coses, preocupar-te dels teus éssers estimats, familiars i amics... tot això, davant d'aquest mar.

Quan cada dia vaig al passeig Marítim, em vénen a la memòria anècdotes i persones que vaig conèixer fa quaranta-vuit anys en trepitjar l'Escala per primer cop. Vaig arribar en barca, a través del golf de Roses, al lloc on era el moll en aquells moments. Des d'aleshores, l'Escala, és el meu poble d'adopció.

El que vaig sentir el primer cop en arribar, si tanco els ulls, avui ho segueixo sentint: una sensació entre mar i cel, d'haver arribat al meu paradís, l'ideal de lloc per a viure-hi i estimar totes les seves pedres.

Els passeigs Lluís Albert i el Marítim estan d'obres. Estan construint una escala nova aquí al passeig Lluís Albert, potser més segura per baixar, i així es guanyarà un altre lloc per a banyar-nos, d'aigües cristal·lines... Però els meus records, les persones, moltes de les quals ja ens han deixat, es queden en records inoblidables entre i damunt d'aquestes roques que tant estimo, entre aquells esglaons estrets que arribaven fins a tocar l'aigua. Canviarà alguna cosa, però l'essència, aquest color tan blau fins i tot quan és gris, s'imposa per la seva bellesa, i així serà sempre, tot i que com és natural, algun dia ja no hi serem, ja no contemplem aquest mar de l'Escala.

Salutacions i bona Festa Major.

Maria Henriod,

«Can Carreras, 2009»

Restaurant - Pizzeria

VOLANTÍ

GELATERIA - CAFETERIA - CREPERIA

*Terrassa sobre el mar
Menús especials per a grups
i reunions*

Ronda de l'Olla - Tel. i fax 972 77 07 28
17130 L'ESCALA (Alt Empordà) Girona

INSTITUT LAURA

BELLESA I
ESTÈTICA

Depilacions
Tractaments facials i corporals
Manicura - Estètica del peu
Maquillatge - Solàrium vertical

C/ Sta. Màxima, 38 B - L'ESCALA
Tel. 972 772 396

*Novetats - teixits
articles per a la llar*

Casa Suig Giralt

Pintor Massanet, 6-8
Enric Serra, 4
Telèfon: 972 77 45 92

RENAULT

Closa d'en Llop, 34
Tel. 972 77 23 01 - Fax 972 77 42 27
17130 L'ESCALA (Girona)

**REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS**

C. Pintor Joan Massanet, 26 - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 77 05 48

AUTO ESCOLA MARINA

Estem al vostre servei:
Martí Moreno - Emili Serra

Avda. Ave Maria, s/n - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 77 06 78
17130 L'ESCALA

lamarca
Proyectos del frío

C/ Gerani, 1 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 30 68 - Fax 972 77 60 14
info@lamarca.es - www.lamarca.es

**Finques
BALLESTA**

Agència Immobiliària
**VENDA - LLOGUER - ADMINISTRACIONS
COMUNITATS - ASSEGURANCES**

www.fiquesballesta.com

· Avgda. Riells, 46 A - Tel. 972 77 01 04
17130 L'ESCALA

L'ESCALA

Ets llum i bellesa alhora,
alegria i pulcritud,
ets una joia marina
que tens amb la perla fina
una gran similitud.

Plantes cara al mar obert
amb una força increïble,
ets valenta, tens poder,...
i encara que no triomfis sempre
no esdevens mai irascible.

Tens un passat, una història
que parla molt bé de tu,
recordant-te les proeses
de la teva joventut,
en el moment oportú.

Vila gentil que enamores
i que de tot cor estimes,
ets la vila més bonica,
encisera i ballarina,
que el millor record inspires.

Tothom vol que així segueixis
i enarboris el pendó
de la vila marinera,
perquè arreu siguis ben vista
i de totes, la millor.

Pilar Pellicer, de Gispert

L'Escala, 8 de juny de 2009

*L'experiència de
cinc generacions
al servei del client*

VICENS ASSESSORIA
Assessoria d'Empreses
Assessoria Fiscal, Comptable
i financera
Assessoria Jurídica

TORRENT ADVOCATS

Ad'a
COL·LEGIAT
NÚM. 13.976
51.193 - 69.129

VICENS MEDIADORS
Agència d'Assegurances exclusiva de:

Núm. Reg.: D.G.S.F.P.: C0112B17488115

SEGUROS E INVERSIONES

Av. Girona, 34 - Apartat de Correus, 33
assessoria@vicens.cat - mediadors@vicens.cat
Tels. 972 770 424 - 686 961 317 - Fax 972 774 148
17130 L'ESCALA (Girona)

RESTAURANT

PIZZERIA

SOTAVENT

Camí Ampel, 13 • Tel. 972 77 30 53 • Fax 972 77 18 86 • 17130 L'ESCALA (Girona) • info@restaurantssotavent.com

GARATGE FERRER
TALLER DE PLANXA I PINTURA

CITROËN

REPARACIÓ I VENDA DE VEHICLES NOUS
REPARACIÓ MULTIMARCA
VEHICLES D'OCASIÓ
SERVEI DE PNEUMÀTICS
PRE-ITV - AIRE CONDICIONAT

GARATGE FERRER, S.L.

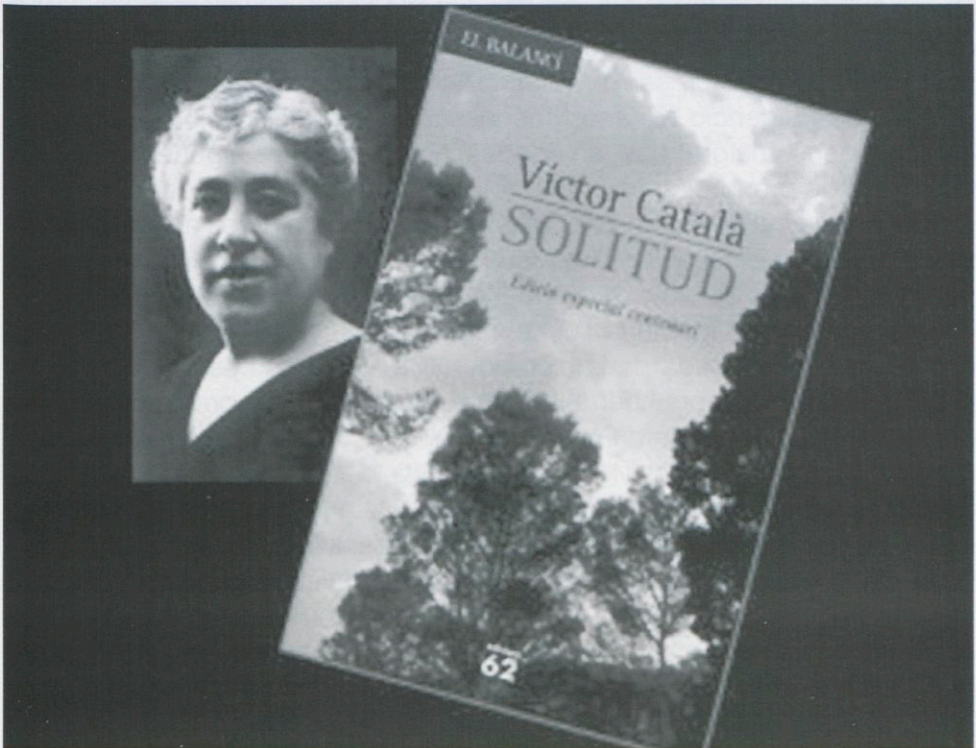
Closa d'en Llop, núm. 81 - 17130 L'Escalada (Girona)
Tel.: 972 771 264 - Fax: 972 773 594

CATERINA ALBERT ERA UNA ENAMORADA DE GIRONA

Ricard Guanter, corresponçal a l'Escala de l'antic diari gironí «Los Sitios», així ho destaca en un llibre, on ofereix uns bellíssims poemes que «Víctor Català» va dedicar a la ciutat del bisbe Sant Narcís.

Per **Emili Casademont i Comas (*)**

En el seu llibre *Caterina Albert, Víctor Català, vista per un escalenc*, Ricard Guanter i Flaqué hi explica molts detalls ignorats sobre l'autora de la mundialment cèlebre novel·la *Solitud* (i dic mundialment cèlebre novel·la, perquè ha estat traduïda als principals idiomes del planeta Terra i, fins i tot, a l'«idioma» dels invidents, el Braille), raó per la qual cal qualificar d'encertadíssim el subtítol que llueix el llibre esmentat: «Allò que les biografies no diuen». I és que una obra així només podia ser elaborada per en Guanter (o bé per en Lluís Albert, que sempre estigué a prop de la seva tia), ja que, arran d'haver anat a entrevistar la il·lustre escriptora del seu poble, per encàrrec de la mítica revista figuerenca i barcelonina *Canigó* el

1955, s'encetà entre els dos una gran amistat, que féu que Caterina Albert no dubtés a destapar-li la capsula dels seus secrets...

«Si m'impressionaren moltes coses del seu aspecte físic, molt més ho feren els seus valors morals, que jo ja li vaig endevinar, tot i la meua joventut», diu Ricard Guanter en la introducció del volum, tot afegint que «sobretot em va impactar que ella, ja famosa en aquells moments, es molestés a atendre un "simple aficionat de periodista" amb la bonhomia i el respecte amb què ho va fer». Cal assenyalar que Víctor Català, aleshores, tenia 85 anys i que, com que continuava gaudint de bona salut, encara no s'havia convertit en una «esclava» del llit...

Tracte exquisit del senyor Miñano

Ricard Guanter, en efecte, era llavors un simple aficionat de periodista. Però, convé dir-ho, un simple aficionat de periodista que començava a destacar, motiu pel qual Xavier Dalfó, director de *Canigó*, li confià la realització d'aquella entrevista. Una entrevista que, com a resultat de les seves sovintejades converses posteriors amb Víctor Català, n'originarien d'altres, que veurien la llum a les pàgines de *Los Sitios*, l'antecessor de l'actual *Diari de Girona*. Guanter mai no tingué el més mínim problema per publicar-les íntegres, tot i que aquell diari, l'únic que s'editava aleshores a Girona, pertanyia a la *Cadena de Prensa del Movimiento*. «Vull dir ben alt que rebia, alliberat de tota ideologia política, un tracte exquisit i molt gratificant del seu director, senyor Miñano», recalca, cosa que els que coneguérem bé Fulgencio Miñano, traspassat en els inicis del 1968, no ens estranya gens, malgrat que, a vegades, hom li criticqués algunes decisions que havia de prendre, si us plau per força, per ordre de Madrid...

En la vella col·lecció de *Los Sitios*, hi podem trobar totes aquelles entrevistes, citades per Guanter en el seu magnífic llibre, i que jo, tot i el temps transcorregut des de llavors, encara puc recordar en bona part. Així, per exemple, retinc a la memòria que, en una d'elles, Caterina Albert declarava que era una enamorada de la ciutat de Girona: «Girona és una ciutat que m'ha simpatitzat sempre i per a la qual sento un atractiu i preferència especials», confessava a Ricard Guanter. Òbviament, tal com aquest remarca en *Caterina Albert i Paradís, Víctor Català, vista per un escalenc*, l'autora de *Solitud* es referia a la Girona del seu temps. O sigui, a la Girona antiga, a la de les velles pedres i a la dels monuments antics, a la dels carrers de la Cort Reial, del Ciutadans, de la Força, de les Ballesteries, de l'Argenteria, etc., uns carrers, carrerons i places, presidits per la majestuosa catedral de Santa Maria i l'església de Sant Feliu, la del curiós campanar punxegut i escapçat, que li feien evocar les ciutats d'Àvila, Segòvia, Salamanca...

Poemes dedicats a Girona

Afirma Guanter que Víctor Català portava Girona dins el cor. I així ho posa de manifest el fet que Caterina Albert dedicués a la ciutat dels quatre rius una colla de bellíssims i inspirats poemes, alguns d'ells escrits durant les estades que hi féu, on tenia molt bons amics –Joaquim Pla i Cargol, Josep Grahit i Grau, etc.–, amics als quals, una vegada, per mitjà de *Los Sitios*, agrai les moltes consideracions que, en diversos moments de la vida, havien tingut envers la seva persona.

Un d'aquells poemes és aquest:

«Jo t'aimo Girona, la de mils encisos/ que en tu es condensen en un sol encís;/ Jo t'aimo Girona, d'amors indivisos;/ Jo t'aimo Girona, la de Sant Narcís.»

I un altre -formosíssim, sens dubte-, escollit a l'atzar, diu així:

«Girona antiga és noble com una posta d'or./ Té flaires de museu i quietuds d'arxiu.../ És un passat present, un quelcom mort que viu.../ Sarcòfag cisellat que a dins sent batre un cor./ Pels alts carrers estrets davalla la claror/ com un ruixat de cendra òrfena de caliu./ Tot frec de peus retruny amb so profanador./ Com aus misterioses voleien els manteus/ a vols silenciosos, entorn dels nius sagrats./ I van passant devotes, com grans desenfilats/ d'un perennal rosari, en busca de llurs creus,/ mentre en l'ambient, on suren vetustes pietats/ s'esborra fins la idea que hi ha al món ateus.»

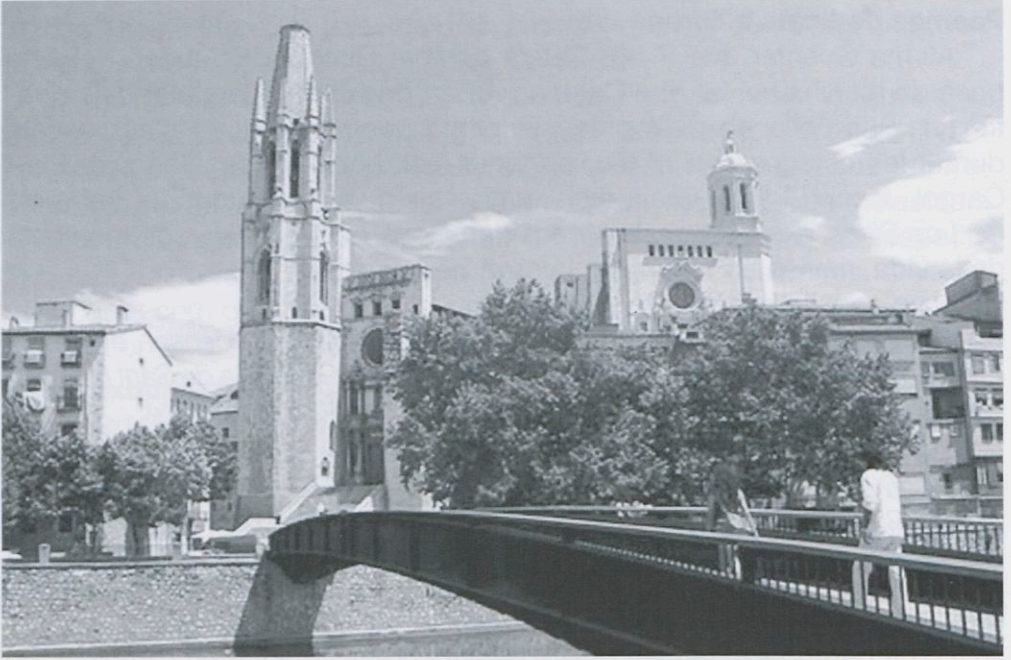
Per altra banda, no pot oblidar-se que Víctor Català situà l'acció de la seva novel·la *Un film*, inclosa a les seves *Obres Completes*, editades el 1972, primer a Girona i, després, a Barcelona. El seu protagonista, en Nonat, volia saber qui eren els seus veritables pares i visqué tot un seguit de peripècies, un cop sortit de l'Hospici de Girona, on transcorregueren els primers anys de la seva agitada existència.

Notícia de l'òbit a «Figueres, tres de la tarda»

Caterina Albert i Paradís morí el 27 de gener del 1966. I poques hores més tard, jo, a través de l'avui desapareguda Ràdio Popular de Figueres (emissora que depenia del Bisbat de Girona i, en conseqüència, la censura del règim franquista quasi no l'afectava), vaig parlar d'ella. Concretament, ho vaig fer en el meu programa *Figueres, tres de la tarda* (després convertit en *L'Hora de Catalunya*), el primer realitzat diàriament en català a la Radiodifusió espanyola després del 1939.

Conservo aquell escrit, on, d'entrada, deia el següent: «Ha mort Víctor Català. Glòria autèntica de les lletres catalanes. Aquestes lletres que, amb l'òbit de la molt il·lustre escriptora i poetessa de l'Escala, s'han vestit totes de dol. Aquestes lletres, estimats oients, que ploren amb gran desconsol, perquè han perdut una ploma realment brillant. Una ploma inspiradíssima. Una ploma extraordinària. Víctor Català ens ha deixat. Als seus 96 anys. La

Parca, que des de feia uns dies es passejava tota amenaçadora entorn del lilit de la venerable velleta de cabells argentats, ha segat amb un cop de dalla el fil d'una existència gairebé centenària. Poca estona després, les campanes de l'església parroquial de l'Escala han fet escoltar el seu melanconiós so. Caterina Albert, ben a prop d'aquesta última mitjanit, ha lliurat la seva ànima al Pare. I la notícia, en escampar-se ràpidament, ha sembrat de tristor tota la terra catalana...».

L'esquela a «Los Sitios», en català pels pèls

L'enterrament de Víctor Català, efectuat el 29 de gener, diada, aleshores, de Sant Francesc de Sales, patró dels periodistes, constituí, conforme consigna Guanter, una gran manifestació de dol. I cal remarcar un detall important. Un detall que em permeto afegir a l'esplèndid llibre escrit per Guanter: l'esquela mortuòria de Caterina Albert (a qui, per cert, el règim franquista titllava d'«*eminente catalanista*», encara que no de «*separatista*») aconseguí aparèixer publicada en català a *Los Sitios* pels pèls, ja que, quasi immediatament després, una ordre de Madrid manava que «*todas las esquelas deberán ser publicadas única y exclusivamente en español*». O, potser, en lloc de «*en español*», deia «*en la Lengua del Imperio*» o «*en cristiano*», no ho recordo bé...

(*) Emili Casademont i Comas, membre del Col·legi de Periodistes de Catalunya, és articulista del DIARI DE GIRONA

CA LA GRÀCIA

Des de fa una bona colla d'anys, el petit comerç de queviures és una espècie en perill d'extinció gairebé a tot arreu. L'arribada de les grans superfícies comercials, a finals del segle XX, amb polítiques de venda agressives i de competència deslleial (preus baixos, marques blanques, amplitud d'horaris d'obertura al públic, magatzem central de compres, etc), ha estat el principal causant del retrocés irreversible de les botigues de tipus familiar i de proximitat. De totes maneres, és de justícia reconèixer els casos d'èxit que han aconseguit escapar-se d'aquesta mort anunciada a còpia d'alta qualitat, especialització, hores i hores de feina, bon servei al client, il·lusió en el treball i discreció.

En aquest context, l'obertura de nous centres comercials a l'Escala aquest darrer any, ha aixecat un cert enrenou entre aquells vilatans més sensibilitzats que es veuen impotents per evitar que el petit comerç de tota la vida es vegi obligat a tancar portes i a deixar el poble una mica més trist i desconegut. Per si això no fos prou, també ha provocat rebombori la lletjor arquitectònica en què s'edifiquen aquests grans espais, que no s'hi miren gaire a l'hora de respectar l'entorn on aterren. Només cal veure el

desafortunat estil urbanístic de l'últim que s'ha obert a pocs metres de les platges d'Empúries, a tocar la sortida nord de la població.

Dit tot això, tanmateix, és obvi que l'Escala no pot girar-se d'esquena als corrents comercials que imperen al segle XXI. El problema és com ha d'adaptar-s'hi, com ha de gestionar els canvis, per evitar convertir-se en un poble més de la costa amb les mateixes grans superfícies venent els mateixos productes. En altres paraules, la nostra vila ha de defugir transformar-se en una fotocòpia, comercialment parlant, perquè el que l'enriqueix no és allò que la iguala als altres, sinó allò que té de diferent i que la identifica.

Temps era temps, quan els supermercats i els grans centres comercials eren pura ciència ficció, a l'Escala hi havia un bon nombre de botigues de queviures i petits comerços tradicionals, la qual cosa vol dir llocs on els clients habituals es trobaven, quotidianament, i, mentre feien la compra, parlaven de mil coses amb tota confiança. Dissortadament, d'aquells caus de tertúlies casolanes i de xerrameques pels descosits cada dia en queden menys.

Les botigues de queviures que recordo d'aquells anys 50 i 60 (perdoneu si me'n deixo alguna) són: ca la Tarra, ca la Rellona (avui és l'única que es manté encara oberta en un altre lloc), ca la Gràcia, ca l'Higini Romaguera, can Pere Ros, can Llonch i cal Gambo. D'aquestes, la que més bé vaig conèixer va ser ca la Gràcia, perquè era la botiga de la meva àvia i, en la meva infantesa, hi vaig passar moltes i bones hores. Vernon Richards, en la seva col·lecció de fotografies de l'Escala (1957-1961), en va immortalitzar la façana, en un dia d'estiu, per sempre més (vegeu foto adjunta).

La botiga de la Gràcia estava situada al carrer Liberación, actual Pintor Joan Massanet, tocant a l'Ajuntament. Entremig, però, recordo que hi havia, com a mínim, la presó municipal, lloc sinistre i atrotinat, objecte de no poques xafarderies populars, malgrat que no s'havia utilitzat gaire, que jo sàpiga.

Ca la Gràcia era una botiga petita, modesta, res de l'altre món. Entrar-hi, però, era endinsar-se en un local acollidor, de forma gairebé quadrada, en el qual la llum del carrer hi arribava somorta i en què, de bon principi, les clientes del barri (en aquells anys 50 i 60, qui anava a comprar eren majoritàriament les dones), se sentien aclaparades pels múltiples i variats articles que se'ls oferien. Perquè allà hi havia de tot. Això no obstant, el que fascinava, a primer cop d'ull, era l'ordre que imperava en aquella mena de petit caos, que convidava a triar amb tota tranquil·litat i que feia que tot-hom s'hi trobés a gust.

Al carrer, sobre la vorera, als costats de la porta d'entrada de la botiga i davant el batent esquerre d'aquesta, que no s'obria mai perquè feia les funcions d'aparador, l'àvia hi tenia una parada de fruites i verdures més

aviat austera. També hi tenia, a terra o penjat de la paret, tal com es pot comprovar a la foto d'en Vernon Richards, sobretot a l'estiu, plats de ceràmica, càn timers, barrets de palla, cabasses (la invasió galàctica de les bosses de plàstic encara estava lluny), escombres, porrons, i fins tot ... estrelles de mar seques. La senzillesa que traspuen alguns d'aquests articles, vistos com a reclams turístics, no té res a veure amb la petulància i insensatesa dels que vindrien anys després.

Un cop a dins la botiga, davant per davant de la porta d'entrada, hi havia el taulell, que era rectangular, ample i anava d'una paret a l'altra, a excepció d'un petit pas situat al costat esquerre. Era un taulell que tothora es trobava força atapeït, ja que a més a més de la bàscula, que tenia forma triangular i que es podia llegir pels dos costats, contenia tota classe de productes i llaminadures: xufles remullades, caps de regalèssia, xiclets (recordeu els Bazooka?), sidral, caramels, barres d'esperit, xocolatines, etc. També hi havia els pots d'olives que l'àvia venia embolicades amb paperines de paper d'estrassa, que regalimaven per sota i que tenien molt d'èxit entre els nens perquè les podien xuclar sense que ningú els renyés.

Haig de destacar també, que a tocar el taulell, en una mena de prestatge estret i curt, hi havia la maquineta de ratllar formatge i un prodigiós molinet de cafè, petit, però una meravella tècnica i estètica per aquella època.

Al costat esquerre (mirant cap endins), en tota la seva llargària, s'hi ubicaven els embalums més grans: els sacs de patates, llegums i arròs, algunes caixes de verdures, ..., i els cascs d'arengades (no n'hi havia sempre), els quals recordo col·locats, mig inclinats, sobre un tamboret davant dels dos escalons que conduïen al pis de dalt i que enlluernaven agradablement tothom qui entrava a la botiga, tot i la fortor de salmorra que desprenien.

A l'altra banda, entrant a mà dreta, a l'alçada dels ulls, hi havia un armari vitrina penjat, en el qual l'àvia guardava els articles més delicats i de reduïdes dimensions: agulles de cosir, vetes i fils, didals, botons, brotxes i fulles d'afaitar, llibretes, llapis, escurces, colònies, i molts més articles que és impossible enumerar.

Sota aquest armari, al terra, s'hi encabien alguns articles de neteja i altres productes per l'estil, com també les fruites i verdures que s'entraven del carrer els dies de mal temps. En la mateixa filera, a prop de la porta d'entrada, hi havia unes caixetes de fusta obertes que contenien baldufes i boles d'argila. Aquesta situació tant a la fresca, era aprofitada per alguns menuts per pispar un grapat de boles, de tant en tant, quan veien que la Gràcia badava. En vaig ser testimoni alguna vegada i, tot i doldre'm, mai ho vaig dir a la meva àvia. De totes maneres, anys més tard, vaig saber

que ella coneixia prou bé el que li feien i qui n'eren els autors. Mai, però, no va canviar de lloc la caixa de les boles.

No sé si era a causa d'aquestes malifetes infantils mai reprimides per la Gràcia, que molts nens li tenien una gran estima. Tant era així que, habitualment, triaven la seva botiga a l'hora de comprar llaminadures, camí de col·legi.

Darrera el taulell, al costat nord, hi havia una obertura, tapada amb una cortina, que comunicava amb la cuina, la qual era d'una senzillesa extrema: uns fogons de llenya i carbó, un armari arrambat a la paret i, vora la finestra, una gran taula quadrada, que tenia a sota un calaix en el qual l'àvia hi guardava el pa, un d'aquells rodons i saborosos pans de pagès d'abans. En aquesta cuina, molts diumenges, la família hi dinàvem amb un bon arròs.

Ara bé, potser el lloc que més enyoro d'aquell establiment és el magatzem, perquè allà hi vivia intrèpides aventures amb els meus soldadets de plàstic, o hi llegia El Capitan Trueno i el TBO, assegut sobre un sac. M'hi instal·lava, normalment, els dies que la mare acudia a ajudar l'àvia a la botiga i se m'endua amb ella. En aquest magatzem espaiós i ben ventilat, situat a la part posterior de la botiga i que arribava fins al carrer de darrera, sempre procurava situar-me al mateix lloc i no tocar cap dels molts productes que hi havia. En tenia prou amb el meu petit racó per passar-m'ho bé: la imaginació infantil m'acompanyava.

Pere Juhé i Oriol

EL MILLOR DELS HUMANISMES

L'antropòleg Chema Espada diu que gran part dels homes no han entès que el feminisme persegueix la igualtat i cerca potenciar-los: «Pretenen que ells no estan ideologitzats. Diuen que són neutrals: ni masclisme ni feminisme, igualtat!, t'etziben» (La Vanguardia, 7-1-09). Espada constata l'existència d'una sèrie d'actituds adquirides per tal de demostrar que són homes: «no veuen que tal volta el món funcionaria millor sense aquesta necessitat de ser importants ni d'anar amb els collons per davant. Això és el que vol el feminisme».

La recerca de la igualtat és també el repte de tantes nacions sense estat. El moviment en bé d'aquesta causa és conegut com a nacionalisme democràtic. La politòloga Montserrat Guibernau afirma que el nacionalisme democràtic representa l'esforç d'un poble i d'una cultura per sobreviure: «expressa el desig de decidir el propi futur polític i la ill·lusió per construir una nació plena basada en la democràcia, la justícia social i el progressisme» (Presència, 19-9-08).

No obstant això, el nacionalisme és un moviment que també ha estat equiparat a la prepotència, a la intolerància, a l'exclusió dels diferents. Així doncs, Guibernau considera que el nacionalisme cal definir-lo i, després, jutjar-lo: «dir "sóc nacionalista" no ens diu res sobre el model de nació, els principis i els valors que guiaran una societat». Efectivament, quan parlem de nacionalisme hem de saber diferenciar el nacionalisme jueu del palestí, el xinès del tibetà, el rus del txetè, el xilè del maputxe, el turc del kurd, el marroquí del sahrauí, el francès i l'espanyol del català. Ambdós nacionalismes són com la nit i el dia. Tant cert és, que per a l'historiador Alfred Bosch hi ha nacionalistes que lluiten per imposar-se a altres, i n'hi ha que simplement, com els catalans, desitgen ser reconeguts: «Hi ha tants nacionalismes possibles com nacions (...). Uns o altres ens poden agradar més o menys, però hem d'admetre que no els podem posar tots al mateix sac i quedar-nos tan amples».

El nacionalisme jueu, xinès, rus, xilè, turc, marroquí, francès, espanyol, són també coneguts com a nacionalismes d'Estat, tot i que els governs que els promouen solen considerar-se no-nacionalistes. Aquestes formes contemporànies de nacionalisme expansiu, històricament qualificades d'imperialisme o colonialisme, és un dels corrents ideològics cabdals del segle XX. El fenomen no s'ha analitzat críticament ni en profunditat perquè continua sent vigent. En aquest sentit, Imma Tubella, rectora de la UOC, pensa que s'ha d'anar a l'arrel dels conflictes per poder-los resoldre: «S'ha de conèixer les històries d'humiliació, conquesta, repressió, destrucció físi-

ca i moral que hi ha darrera. No podem reduir el sofriment humà a baralles de gats i gossos» (Avui, 8-2-09).

Haver de reconèixer per part dels estats que certes nacions són nacions ofèn. Per Bosch, un planeta que s'excita amb el descobriment de qualsevol nova espècie animal: «l'aparició i reconeixement d'una nova família humana seria una gran notícia per a la diversitat i la riquesa de l'ecosistema». És la manca de sensibilitat entorn la igualtat de les nacions allò que explica que hagin sorgit nacionalismes defensius, que malgrat el seu tarannà democràtic són titllats d'intransigents. De fet, l'objectiu del nacionalisme democràtic és deixar d'actuar tan aviat com les seves reivindicacions s'hagin assolit. Tant és així, que per l'historiador barceloní, el nacionalisme català és «una força positiva creadora d'energia; un pou de resistència a la injustícia, vacuna contra la liquidació del propi poble, històrica amiga de les llibertats i enemiga de les opressions». I és que, ben mirat, el nacionalisme democràtic és el millor dels humanismes.

Quim Gibert

(psicòleg)

El nacionalisme de les nacions sense estat és conegut com a nacionalisme democràtic. El nacionalisme, però, és un moviment que també ha estat equiparat a la prepotència, a la intolerància, a l'exclusió dels diferents.

EN PERE RIGAU I POCH, EL BARRETÓ, I L'ESCALA

"En Torroella de Montgrí ha fallecido el reputado compositor de sardanas D. Pedro Rigau, director de la orquesta "Els Montgrins". E.P.D."

En un petit raconet de la pàgina 3 de l'edició del dissabte 23 de gener de 1909 del diari gironí *La Lucha* (l'únic, ja que els altres rotatius no en feren ni esment) apareixia la citada anotació, la qual, tal vegada, no feia pas honor a la categoria de l'home que, prematurament, tancava els ulls a la veïna vila torroellenca el dimecres 20 de gener de 1909, encara amb 40 anys d'edat, a causa d'una greu malaltia de llavors: la tuberculosi.

Una molt bona biografia del *Barretó* és la que el mestre Lluís Albert i Rivas versà en el primer capítol del llibre *Cobla-Orquestra Montgrins. Cent anys al servei de la música: 1884-1984* que la Diputació de Girona edità amb motiu del centenari d'*Els Montgrins* (Girona, 1985), formació de la qual enguany es compleixen 125 anys de la seva fundació, coincidint amb el centenari de la mort d'en Pere Rigau i Poch (1868-1909).

Temporada 1895-96. Els Montgrins en formació d'orquestra. A dalt, al mig, Pere Rigau, i a la seva esquerra, el cornetí escalenc Lluís Hereu i Sallés (extret de DDA, Cobla-Orquestra Montgrins..., pàg. 148).

Per col·laborar en aquest butlletí, un servidor ha volgut recuperar el màxim de dades que serveixin per poder vincular la figura d'aquest gran flabiolaire torroellenc amb la vila marinera de l'Escala, per la qual cosa he indagat en diferents arxius.

Primer de tot, i per aproximar-nos més a la figura carismàtica d'aquest cèlebre personatge, crec convenient recuperar un article que vaig descobrir arran de la meua recerca de documentació per elaborar el llibre *L'Escala des de l'empostissat. Història de La Principal de l'Escala i les altres cobles locals* (l'Escala, juliol de 2008). El citat article, escrit per Ernest Albert i Galter, va aparèixer a la revista *La Dansa més Bella...* (núm. 10, Figueres, octubre 1928, pàgs. 4-7), publicació que actuava de portaveu del Foment de la Sardana de Figueres. Una selecció acurada del text és la que es presenta seguidament:

"Anomeneu simplement en Pere Rigau, i molta gent arroncen les espatlles i no saben de qui es tracta; de cop sobte no hi cauen (...). Només heu d'afegir-hi aquest senzill motiu: "Parlo d'El Barretó". Ah! Tanmateix ens hem entés, una esquenada i no en parlem més (...).

"El Barretó" era l'home de l'orgue; el músic més entiolat, sentencios i trebinell que es coneixia. En Pep Ventura era el pre-romanticisme, l'albada, el desvetllament, l'inici; "El Barretó" senyala una altra època, una època de transacció, la plenitud romàntica, la fruita verolada a mig fer, la continuïtat de la dansa perquè no s'estrongi el fil de l'aigua. Temps prometedors, ubèrrims, obsessionants (...).

Te un posat seriós i greu i en el fons és un humorista, un xalat, un home que us diu un acudit i us fa riure per les butxaques. Una evident contradicció del gest físic amb l'esperit de l'home. Un cabell negre, ondulat, cordillat; els pèls de la barba i del bigoti, estisorats, pentinats i ben clenxinats; una corbata escampada com un barder, i moltes vegades a mig fer, recolzada sobre el muscle; uns vestits obscurs i al trauc de la solapa una floreta blanca com una toia per dret de joventut. Darrera d'aquest vernís, l'home repentista i més xerinolaire del món. No deixa mai el barret (...). Quan acostuma anar al riu a pescar amb botiró, també s'emporta el barret. És més natural això, que no pas que el deixi a sobre d'una cadira com un trasto que fés nosa. És, també, bon caçador. Caçant, però, no s'hi afeixuga pas, i no hi perd la gana, ni han d'embenar-li cap esgarrinxada (...).

Era un home optimista, enriolat, engrescador. Es troba a Barcelona, i me l'empaita un mal de queixal que l'esquerda i l'hi fa veure la padrina; s'ha anat a tirar un moment al llit a veure si l'hi passa; per comptes de gemegar s'ha posat a cantar: "Què n'hi donarem al noi de la mare...". Veureu. Ell té mal de queixal. Entesos? Tant li fa saltar com córrer. Què s'ha de fer? Tirar el cap per les parets? No; és clar que no. Cantem? Ja està dit: Cantem!.

Anava a tots els pobles, el coneixia tothom, era bo de convidar-lo per passar-hi uns moments de bonança i bona anyada. El temperament de "El Barretó" no coneixia males anyades. Hi ha sempre unes horasses al poble que no hi ha sardanes, ni ball de vetlla i la processó estones ha que és a dintre. La teca ha anat molt bé i és necessari distreure la digestió. Distreure? (...) I doncs, què farem? Es ara, quan ha comparescut "El Barretó" amb un instrument que toca tot sol. L'hi dona corda, i d'aquell tarut en surten veus d'àngels i música celestial. Es el gramòfon. És bonic, – com hi ha món! –, i n'hi ha per llogar-hi cadires (...).

Nat a Torroella de Montgrí, és el temperament musical més formidable que ha produït l'Empordà; és músic de naixement; millor dit, neix músic. L'inspiració d'"El Barretó" és àgil, falaguera, pessigollant, eternidora i agafadissa, i va acompanyada d'una melodia (...), la melodia més noble, més vívida i intel·ligent que fins avui ha amanyagat el pàmpol de les meves orelles. "El Barretó" és la tradició empordanesa, és l'animeta musical d'un Empordà enyorat, fantàstic, rampellut (...).

"El Barretó" va ésser el peregrí de l'Empordà; les festes majors venien a ésser les romeries de la devoció fadrina. A dotze anys "El Barretó" ja anava de tronc amb "Els Montgrins". I a setze ja era director. Quin ingeni, quina traça! (...) Fantàstic, imaginatiu, és el cas més fecond dels compositors catalans. Va morir jovenàs, quan prometia més, als 40 anys (...) i en el seu arxiu s'hi varen trobar cinc centes sardanes... I tan oblidat! Tan desconegut! La novella generació no el coneix; no coneguent-lo, és clar, no el poden estimar. Jo us asseguro que dintre l'immensa producció de "El Barretó" hi ha sardanes que no tenen parió, que bleixarieu d'emoció i enllaçarien l'Empordà, el cel i el mar en un tríptic d'elogi, de gaudi i d'amor (...). "El Barretó" era un músic, un gran músic, que sentia la música, i més encara, la feia sentir...

(...) Executant, era tan hàbil i tan destre en el maneig del tamborí i del flabiol, que ningú no ha pogut, ni remotament, imitar-lo. Tocava el tamborí amb una gràcia única; damunt la badana hi posava una peça de cinc centims i la feia ballar i capbuçar com un saltimbanqui, sense deixar-la caure a terra, per més trucs i cops que hagués de donar al tamborí, tot hi anant executant la sardana i acomboiant-hi un repicament ple d'entredons i de calats artístics que donava gust de badar.

Amb el flabiol era un mestre, un mestre traçut i enginyós; ja li podien anar al darrera amb un flabiol sonant; el seu flabiol era el millor. Per a trobar-hi una semblança hauríem de recórrer al temps bíblic, a aquells màgics que tocant el flabiol feien ballar les serps davant dels ulls del Faraó. Donava bó d'oïr-lo, amb el flabiol als llabis, tocant "Tot fent lo niu", imitant les cantúries del rossinyol... Aquella sardana la va tocar ell i prou. Mai més ningú s'ha vist

amb pit per emprendre-la. El flabiol d'"El Barretó" era la gàbia d'or del rossinyolet que Déu li havia donat. Un rossinyolet ple d'un virtuosisme candent i sentimental, una vena de la gran manifestació artística que amagatzemava dintre seu. La música era empeltada a la seva ànima. Produïa abundantment, a doll, a raig de boca de drac. L'inspiració li rajava, el deixava farcit, amarat de tant d'esplet, de tanta fecúndia, a cor que vols que desitges...

Li plavia escriure fins a altes hores de la matinada; el silenci de la nit li imposava una febre lleugera, una pal·lidesa morada, una entresuor d'angoixa, d'extremitud neguitosa. Saltaven les notes fugaces i saltirones i neixia aquell cant que feia frisar les despulles del poblet abúlic, gris i silent, un cant que feia trontollar les pedres velles i encenia les cares brunes i posava una ditada de pols de pebre a la sang, un pebre que garolava la pell com els rentells dels aigua-moixos...

Una il·lusió: la seva llar. Una vila estimada: Torroella (...). Dintre la seva vida, dintre la seva música, no hi ha aridesa ni escorrialles, ni deixies; tot és tendre, tot és jove, tot és so de rialla gojosa..., ufanor, brancam, ombra d'un músic que pateix d'amorettes. (...) Sobre la taula del cafè parlant amb els amics, conversejant, riguent, "El Barretó" demanava paper i ploma i feia una sardana per a poder-la ja estrenar aquella tarda quan sortissin de trisagi. En una paraula: facilitat. (...) Poseïa una memòria descomunal, una precocitat de fòsfor; tot ho tocava de cor sense tenir mai les solfes clavades davant el nas. Era un diletant, un trovador, un anacoreta de la música. Va organitzar un quintet d'ocarines. L'ocarina té un so de flauta amb sordina; una carbassa buida i petita que us la poseu a la butxaca com aquell qui va a reclamar tòrtoraes. I bé. Hi havia a més d'"El Barretó", "El Ros" i En Forcada que eren els tiples d'"Els Montgrins", en Pepet Pagès, d'Ultramort, i en Josep Fort, de Foixà. (...) El quintet de ocarines era una institució molt enraonada i seriosa; eren "amateurs" i ells mateixos es pagaven el viatge; tocaven de franc; pura afició i amor a l'art; la barrila era una addició que anava a consciència i a gust del consumidor. Varen engrescar un ball al castell de Foixà amb molt d'èxit i varen arribar a tenir lloguers a Torroella de Montgrí i a Pont de Molins. El negoci marxava bé perquè ho feien baratet i amb els mateixos tractes de sempre: a no pagar res.

(...) Una nova taleia va fer que "El Barretó" toqués totes les tecles i no sabés com girar-se de feina. Corre pels pobles a fer comèdies. I ell vol sempre el paper de gran home, el "rol" de l'heroi immortal o el saviàs venerat. Varen anar a Cervià de Ter a fer "El Seti de Girona". (...) "El Barretó" fa de General Alvarez. I perquè no hi manqui res ha sortit a l'escenari muntat a dalt d'un cavall de debó, que s'hi veu apurat per a fer-lo estar quiet. La faixa, el sabre, les polaines... Tothom s'ha fet càrrec que era la mateixa estampa del General Alvarez. Clavat! (...).

Després d'aquesta introducció al personatge històric d'en Pere Rigau Barretó, el primer fet que permet vincular-lo a l'Escala és el seu vessant com a col·lega o professor de música de molts vaillets de Torroella i dels contorns. En aquest sentit, arran de diferents investigacions he pogut esbrinar que alguns escalencs en foren deixebles o companys.

En **Salvador Sastre i Taberner, en Vador Gall (1871-1906)**, s'inicià en la música amb el professor local Rossend Mercader i Silvestre, en *Rossendo Cadiraire* (1836-1909), i s'especialitzà en el clarinet i, especialment, la tenora, encara que completà els seus estudis a Torroella amb Joan Rigau i Trill, l'*Avi Barretó*, i fins i tot fou integrant de la seva formació, *La Juventud Torroellense*, durant un breu temps de la seva adolescència, compartint moltes estones i moments amb el mateix Pere Rigau, fill del director. Durant aquest temps en *Vador* s'acabà de formar just abans de debutar a la cobla *L'Aliança* de l'Escala, al costat del seu amic i company Josep Vicens i Juli, el *Xaxu* (1870-1956).

LL. HEREU

Corneti

Col·legues i alumnes escalencs del Barretó. A dalt, a l'esquerra, en Vador Gall, i a la dreta, en Lluís Hereu; a baix, a l'esquerra, Ramon Tasis, i a la dreta, Josep Ma. Vilà (cedides per família Brugués-Sastre, D. Hereu, Ll. Albert i família López-Vilà).

En **Lluís Hereu i Sallés (1874-192?)** també va iniciar-se musicalment amb en *Rossendo*, però posteriorment, a causa de la seva mancança de formació, es traslladà regularment a Torroella de Montgrí per acabar-se de perfeccionar amb en Pere Rigau, tal com mostra una antiga fotografia en la qual es veu el mestre *Barretó* envoltat dels seus alumnes, on apareixen en Lluís Hereu i també en Vicenç Bou, en Joaquim Vallespí o en Ricard Forcada, entre d'altres. Tot i debutar a *L'Aliança* de l'Escala, tal fou la seva qualitat musical com a primer cornetí que, instat pel seu mestre, el març de 1893 ingressà a *Els Montgrins* i hi estigué de 3 a 4 temporades. Posteriorment, durant la dècada de 1910, formà part dels rangles de *La Principal de Palafrugell*.

En **Ramon Tasis i Tutau (1877-1957)**, iniciat amb en *Rossendo* i que continuà amb el *Xaxu*, a partir dels 8 anys anà i vingué a peu de Torroella per ampliar les ensenyances rebudes i especialitzar-se en dos instruments: el flabiol i la viola, lliçons que li impartí el propi Pere Rigau. Tot i que durant la seva vida musical també tocà el contrabaix, fou un reconegut flabiolaire (tant a *L'Aliança* com a l'antiga *Principal de l'Escala*) i sempre es destacà per l'execució de la sardana *La cançó de l'ocellet*, precisament d'en Rigau, tal com mostra un article que li dedicà un jove Ricard Guanter a la mort del músic el juny de 1957.

Finalment, en **Josep Ma. Vilà i Saliner (1889-1969)** s'inicià a l'Armentera amb l'avi Duran, continuà amb el *Xaxu* i posteriorment també es desplaçà amb bicicleta fins a Torroella per aprendre harmonia i piano de la mà del *Barretó*.

Com bé s'ha dit anteriorment, la cobla *Els Montgrins* va ser fundada el 1884 pel mateix Pere Rigau *Barretó*, junt amb el seu cunyat Josep Forcada i Deulofeu i el seu inseparable amic Enric Vallespí i Simon (fundador de la saga dels Vallespí músics), entre molts d'altres. Pel que fa a la presència de la cobla torroellenca en les festivitats de la vila marinera, a tenor de la documentació conservada es pot afirmar que *Els Montgrins* visità l'Escala molt poques vegades (o cap) fins al final del s. XIX, però, a partir del canvi de segle, la citada formació musical fou present assíduament en les celebracions escalenques, bàsicament la Festa Major.

Aquest darrer fet ens evoca el tercer punt de contacte i relació d'en Rigau amb l'Escala, ja que les visites de la seva cobla-orquestra a l'Escala van fer possible que entressin en contacte amb el fotògraf local Josep Esquirol i Pérez, el qual fou sol·licitat en algunes ocasions perquè realitzés les fotografies o els carnets propagandístics de les temporades musicals. Prova d'aquest fet és l'existència, entre el Fons Fotogràfic Josep Esquirol conservat a l'Arxiu Municipal de l'Escala i amb el número de registre 365, d'una fotografia de temporada d'*Els Montgrins* inèdita que també il·lustra aquest escrit.

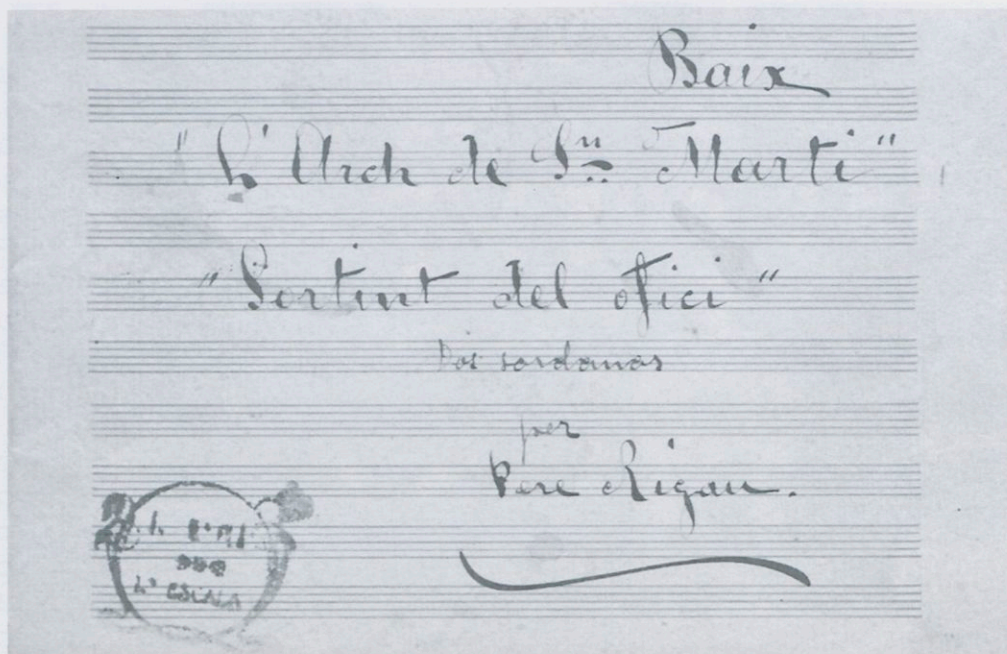
La fotografia escalenca d' Els Montgrins per la temporada 1902-03 (Josep Esquirol; Arxiu Municipal de l'Escala).

La casualitat, però, fa que una foto molt similar, corresponent a la temporada 1902, figuri a la pàgina 149 del llibre del centenari de la cobla de Torroella.

Comparant-les, en la citada fotografia conservada a l'Escala hi apareixen 13 persones en comptes de 12. Els presents, sempre d'esquerra a dreta, són: asseguts, Josep Forcada (2n tible), Pere Rigau (flabiol i director) i Enric Vallespí (2n tenora i representant); al mig, Manuel Sánchez (1r tenora), Martí Vidal (1r trompeta), Josep Pi (1r fiscorn), Genís Geli (contrabaix), Pere Lleonsí (2n trompeta), Lluís Culí (2n fiscorn) i Vicenç Bou (2n trombó); i a dalt, als extrems Víctor Bou (1r tible) i Joaquim Vallespí (1r trombó). La persona que fa tretze (situada a dalt al centre), però, no és cap desconegut, sinó que és Enric Vallespí i Pòlit, germà d'en *Quimet* Vallespí, segon fill d'Enric Vallespí pare i que anys més tard també ocuparia plaça de tenorista a *Els Montgrins*.

I el darrer aspecte a destacar és el fet de comprovar les composicions d'en Pere Rigau que formen part del fons de l'antiga *Principal de l'Escala* i les vuitcentistes cobles escalenques conservat a l'arxiu de l'Agrupació Sardanista Escalenca *Avi Xaxu*. Fet l'examen pertinent, es pot veure que existeixen:

Portada de dues de les sardanes conservades en el fons de l'antiga Principal de l'Escala: L'Arc de St. Martí i Sortint de l'ofici (arxiu Agrupació Sardanista Avi Xaxu).

–el plec manuscrit 416, que conté dues de les seves sardanes més destacades: *L'Arc de St. Martí* i *Sortint de l'ofici*.

–el plec manuscrit 544, que conté la sardana *La Pecadora*.

–el plec manuscrit 1062 (còpia feta per Josep Vicens Xaxu) de la sardana *La cançó de l'ocellet*.

Vistos els resultats, a hom li pot estranyar que no figurin més composicions del citat autor, ja siguin sardanes o ballables, entre les carteres de les antigues cobles escalenques.

Examinant més documentació, es veu com en la ballada de sardanes que *La Principal de l'Escala* desenvolupà al carrer Vallespir de Barcelona, la tarda del diumenge 29 de setembre de 1946, la tercera sardana que s'interpretà fou *Una rialleta*, precisament d'en Pere Rigau i que no s'ha conservat. Podríem pensar que és un fet puntual, però qüestionat en Francesc Sala i Sastre, en *Xiquet*, supervivent de l'antiga cobla-orquestra local, comenta que quan ell formà part de la mateixa s'interpretaven altres sardanes del *Barretó*, com ara *A posta de sol*, *A la voreta del Ter* o *A trenc d'alba*, entre d'altres.

Per tant, s'observa com el procés històric també ha intervingut en la conservació de la documentació musical local, ja que es coneix que, tot i

Calle Vallespir

ENTRE PUIGGARI Y MELCHOR DE PALAU

Domingo 29 Septiembre - A las 5 de la tarde

PROGRAMA

Andorra	Paulis
Boltes de neu	Vallespí
Una rialleta	Rigau
Amunt y crits	Vallmajó
Refilets estimats	Riumalló
La Mare cantora	Bou

COBLA

La Principal de La Escala

Any 1946. Repertori de l'audició de La Principal de l'Escala al carrer Vallespir de Barcelona, en el qual figura la sardana Una rialleta de Pere Rigau (cedida per família Astor-Vicens).

que Empar Estragués, vídua de Jaume Vilà i Comas, i Magda Fortuny, hereva de Joan Lassús, lliuraren les respectives parts de l'arxiu de l'antiga *Principal de l'Escala* a l'Agrupació Sardanista *Avi Xaxu* (que n'és l'actual dipositària), manca tot el repertori de ballables de la segona època de la formació escalenca (1939-1957), el qual potser caldria cercar entre l'arxiu de *La Principal de Figueres*, de la qual en Jaume Vilà fou director. I encara un altre fet contribuï a la pèrdua de composicions musicals: la desaparició de la bossa de cuir de les partícules de les sardanes de la cobla escalenca durant el viatge que aquesta féu de Guardiola de Berguedà a Berga, ciutat on tingueren lloguer l'estiu de 1944.

Amb satisfacció i fins aquí aquesta aproximació, que espero que us hagi plagut, sobre les relacions que he pogut documentar entre la nostra preciosa vila riallera de l'Escala, la perla blanca de l'Empordà, i el poli-facètic personatge anomenat Pere Rigau Poch, el *Barretó*, del qual enguany es compleix el centenari del seu traspàs. I també amb gran satisfacció us desitjo: **BONA FESTA MAJOR I QUE XALEU DE VALENT !!!**

Jordi Gallegos i Córdoba

Llicenciat en Història

PARAFARMÀCIA JUN-CA

Herbolari i Dietètica-Productes Sense Gluten
Dermodietètica - Control de Pes
Ortopèdia Linea Infantil - Cosmètica

Av. Montgó, 71 - L'ESCALA (Riells)
Tel. 972 771 911 - Obert tot l'any

TUTERRAZAFRENTEALMAR

Escala park

Av. Riells, 48 - Tel. 972 77 07 57
17130 L'ESCALA - escalapark@hotmail.com

Miryam

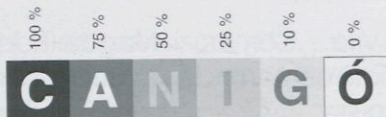
Rda. del Pedró, 4
Tel. 972 77 02 87
Fax 972 77 22 02
17130 L'ESCALA
(Girona)

RESTAURANT - MARISQUERIA

Els Pescadors

Especialitats marineres
Casaments - comunions - àpats

Davant del mar - Obert tot l'any
Tel. 972 770 728 - Port d'en Perris, 5

intercomgi

c/ de la marca, 5
tel. i fax 972 508 997
17600 figueres - l'empordà
e-mail:grcanigo@intercomgi.com

GARATGE UNIVERSAL

REPARACIÓ I VENDA DE
VEHICLES NOUS I OCASIÓ
☎ 972 771 174

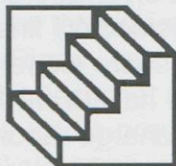
GERMANS LAGARES

Ctra. Viladamat - Palafrugell
Apartat 53
17130 L'ESCALA

INSTAMENT

Instal·lació i manteniment
d'aigua, gas, electricitat
i calefacció

C/ Rusiñol, 28
Tel. 972 77 06 49 - Fax 972 773 452
17130 L'ESCALA (Girona)

Estudi i Servei

ASSESSORIA EMPRESARIAL

C/ Puig, 3 - Telèfon: 972 772 177
17130 L'ESCALA

PER PRINCIPIS

Diu «bona nit a tothom» i es tanca a l'habitació. Es deixa posades les lentilles i no es despulla perquè té calculat que en qüestió d'una hora sortirà al carrer.

No li interessa fer cap soroll que pugui despertar les sospites de la seva família. Comprova que tots es van retirant darrere d'ella a les seves respectives estances i comença a fer-se el silenci. Mira el rellotge de la tauleta i veu que encara li queden deu minuts per agafar la bicicleta que ja ha deixat preparada a l'entrada de casa.

No s'emporta res d'embalum, va «lleugera d'equipatge», com deia el gran Antonio Machado. Només es porta a ella mateixa. Només?

Abans de sortir obre un calaix on hi ha un paquet de xiclets. N'agafa un i el mastega amb ràbia. Fa una ullada a la llibreta que veu al costat i la ignora: no té cap ganes d'escriure cap nota que deixi alleugerida la consciència de la seva família. Sempre s'ha sentit com l'últim mono (mona) i ara està convençuda que ha arribat el moment de tocar el dos.

Tanca les portes amb molta cura i camina de puntetes fins a la seva bici que ja ha començat a absorbir la humitat de la nit. Va abrigada i còmoda, preparada pel viatge nocturn que l'espera. Comença a pedalejar i en cap moment se li acut mirar enrere, dir «adéu» a la casa on ha viscut des que va néixer.

Amb els seus flamants divuit anys i, enmig de la foscor, té clar quin serà el camí a seguir. Des de ben petita ha sigut una bran lectora de novel·les d'aventures. Ara, a més a més, li agrada posar-le en pràctica.

De moment s'endinsa en un bosquet proper a la seva «ex» casa i no triga gaire temps a localitzar el racó on va enterrar un parell de tresors.

Un se l'emportarà, l'altre, irremeiablement, l'haurà de deixar. Remena una bona estona la terra mullada i palpa el que resta del cos del seu estimat pastor alemany. Ell sí que es mereix un comiat. Per ell, que va ser l'únic de la família que la va comprendre, vessarà unes llàgrimes amargues, plenes de sentiment. S'hi estaria hores i hores fent-li companyia tot recordant els bells moments viscuts junts. Sap, però, que té el temps limitat i que cal endur-se l'altre objecte. Extreu amb facilitat una capsa de fusta protegida amb un plàstic.

El llum de la bici és suficient per anar il·luminant totes aquestes passes que ella ha traçat mentalment infinitat de vegades i que ara es fan realitat.

Obre la capsa i constata que tot està intacte. Compta els bitllets i veu amb orgull que ha aconseguit reunir una suma important de diners que li poden resoldre la seva nova situació per uns quants dies. La clau també hi és.

Mira al seu voltant amb ulls atents com si, de sobte, sospités que algú l'està observant i s'arracona al costat d'un pi immens, testimoni mut dels

DES DE 1892

SASTRERIA

Vilabrera

c/. Port, 30 - Tel. 77 02 21

17130 L'ESCALA

MILAR

electro rivera valentin sl

VENDES

Exposició
Electrodomèstics
Parament de la llar
Imatge i so
Telefonia

INSTAL·LACIONS

Taller
Gas
Llum
Aire condicionat
Aigua
Calefacció

C/ Ave Maria, 36

Tel. 972 77 04 23

17130 L'ESCALA (Girona)

Fax 972 77 60 23 - riveravalentin@wanadoo.es

C/ Rubens, 18

Tel. 972 77 27 54

Celler Restaurant

CA L'HEREU

*Varietats de carns a la brasa
Pa amb tomata i pernil
Vins naturals*

Platja dels Riells - L'ESCALA

Carretera de Barcelona, 2-4

Telèfon: 972 771 074

Restaurant • pizzeria

Terrassa davant del mar

Parc infantil

Passeig de Riells, 58

Tel. 972 77 28 86 - 17130 L'ESCALA

RESTAURANT CA LA NEUS
(HOTEL NIEVES MAR)

Passeig Marítim, 8

Tel. 972 77 03 00 - Fax 972 77 36 05

e-mail: mail@nievesmar.com

www.nievesmar.com

17130 L'ESCALA

(Girona)

ER

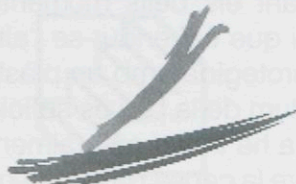
FUSTERIA

Esteve Ribas

C/ Riera, 50 - Tel. 972 770 537 - 17130 L'ESCALA

www.burgerking.es

La Barcada

C/ Ave Maria, 8 - L'ESCALA

Tel. 972 773 497

seus afers. Deixa passar un segons controlant molt bé la seva respiració i decideix reprendre el camí. La ment sempre et pot jugar una mala passada, però ella d'això en sap un niu i li planta cara tornant a l'acció.

Ara comença de debò el seu periple ja que té previst arribar fins a Cotlliure amb la moguda de trens que això suposa. Malgrat tot, però, pensa que pagarà la pena i que en el país veí respirarà aires nous que li permetran viure segons els seus principis. Podrà ser ella mateixa, per fi!

Les seves il·lusions comencen a disparar-se sense fre. És molt jove i desitja un futur engrescador. Res no li fa por.

Fa via cap a l'estació de tren i augmenta la velocitat per no deixar perdre la possibilitat d'escapar-se. A la llunyania es dibuixa la silueta d'un tren que es va apropant silenciosament. S'atura i només ella i un parell de viatgers puguen en aquest tren. Deixa la bicicleta ben fermada i s'asseu al seient que troba més a prop. Les parpelles li pesen tant que en pocs segons queda totalment adormida. Quan es desperta té la sensació de no saber on para. Es frega els ulls i s'adona que ja ha d'agafar un segon tren. Hi puja. Ara, desvetllada del tot, es fixa en el paisatge i comença a reconèixer aquelles «vinyes verdes vora el mar» que lloava el poeta Josep Maria de Sagarra, les mateixes que la van encisar quen era més joveneta. Fa memòria i recorda emocionada la clau que un dia, d'amagat, li va oferir el seu oncle i que ara té ben guardada a la capsa.

El vell mariner es va allunyar també, com ella, de la seva família. Tots dos tenien el mateix tret en comú: eren les ovelles negres de la família. Progressistes, transgressors, llibertaris, aventurers. No encaixaven enmig de les creences arcaiques del seu entorn.

S'apropa la seva parada, ho sap: l'acceleració del ritme cardíac és el seu indicador. Baixa amb la seva companya de «fatigues» i va de dret cap al port. Allà cerca el nom d'una barca ja envellida pels anys i pels cops del mar. No li costa trobar-la: la «Caterina», l'està esperant. Amb un nus a la gola, deixa la bicicleta tirada al terra i prepara la clau per entrar a la seva nova llar.

L'oncle va tenir el detall de posar a la barca el nom de la seva neboda. La coneixia tant que suposava que, un dis o altre, ella, la Cati, aniria a viure al mateix lloc on ell va morir.

Puja a bord i flaira la fusta vella tot passant-li les mans amorosament. Ha arribat el moment d'introduir la clau al pany. Encara funciona!

Mira al cel i dubta si el seu oncle l'estarà observant. A la cabina descobrirà que l'esperen un parell de botelles de vi dolç de Banyuls, uns llibres d'en Verne, Salgari i Kipling. I, el millor de tot, una nota que diu:

«Benvinguda a bord, capitana!».

Mercè Bellfort i Bruna

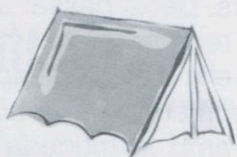

excavacions

Excavacions Sant Briu, S.L.

C/ Puig Sureda, 27 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 798 - 972 774 046

CAMPING RIELLS

Camp Rabassa, s/n - 17130 L'ESCALA
Apart. 34 - Tel./Fax 972 770 027
E-mail: campingriells@jet.es
Girona - Costa Brava

Joan Palau

Pintor Joan Massanet, 74

**ELECTRICITAT - AIGUA
CALEFACCIÓ**

Telèfon: 972 771 805 - L'ESCALA

helène

Maranges, 15 - Tel. 972 770 073 L'ESCALA
Monturiol, 2 - Tel. 972 501 670 FIGUERES

**TITOGRAMA
VIDEOGRAMA**

Avda. Girona, 49
Telèfon: 972 773 616
L'ESCALA

*Comas
Bricolatge*

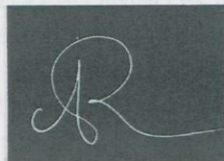
Passeig Lluís Albert, 6 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 775 - Fax 972 770 068

Blau - mar
estètica & spa
HOME & DONA

NÚRIA ROIG CREIXELL

- Tractaments facials i corporals
- Depilacions
- Manicures i estètica del peu
- Massatges
- Maquillatges
- Solarium vertical
- Spa

c. Germans Masferrer, 38 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 773 617

c/ Salador, 2
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel i Fax 972 772 488
Mobil 690 150 051
aluminisramio@hotmail.com

ALUMINIS RAMIÓ
fusteria d'alumini

Aluminier
TECHNICAL

MARTA, DÓNA-LI AL PLAY

Lluís Carbó

“No puc viure sense tu, no puc... Em moro de ganes de ser divendres, de dinar amb els del despatx i escapar-me a l’hotel: pujar a la 313 i menjar-te a petons!!! Et necessito, Raquel. Vull abraçar-te a la nostra habitació amb vistes a la Catedral. Ai, Raquel, falta un dia per la nostra migdiada a l’hotel París: un dia!!! Estic nerviós i la meva dona encara m’hi posa més: no para de donar-me la tabarra: que si he pagat la multa, que si he recollit les ulleres de l’Hel·lena, que si he preparat el discurs!!! L’hauries de veure: asseguda al sofà amb un ull al punt de creu i l’altre a la tele. A mi, ni em mira!!! En canvi tu, tu m’adores! Si poses juntes dues gotes d’aigua, Raquel, veus la nostra història: un riu salvatge baixant ample i ple de vida!!! Vull estar amb tu i oblidar per una tarda aquesta vida avorrida que em mata: de casa a la feina, de la feina a casa. Et somio cada nit...”

—Adéu Marta. Adéu Hel·lena, fins al vespre.

—Dinaràs a casa?

—No, som divendres.

“Abraça’m Raquel! A l’Hotel. A la 313. Aquest divendres. Sí, jo també t’estimo. Espera’m. Abraça’m. Al París. A l’habitació, Raquel...”

—Què dius, Joan?

“Abraça’m...”

—Joan, són les tres de la matinad...

“A l’hotel París...”

—Joan...

“Raquel...”

—Senyor diputat, benvinguts...

—Els presento la Marta i l’Hel·lena: la meva dona, la meva filla.

—Un plaer! Seguin, seguín...

“Quan acabi la maleïda festa m’escapo al París, Raquel...”

—Amb nosaltres, en Joan Puig!

—Marta, tens la cinta? Sí? Dóna-li al *play*...

“Això s’acaba, Raquel. Aviat seré teu...”

—Us presentem l’eslògan de la candidatura...

—Dóna-li al *play*!

“Hotel París? Què és això?! La Raquel? Per què es treu la roba? Per...”

—Pareu el vídeo, collons, pareu-loooooooooooooooooooooo!!!

METROPOL NAUTICAS

escala@metropol.es · www.metropol.es

Nova seu a L'Escala: Polígon Industrial "Els Recs" Tfn. 972 77 54 03. Fax. 972 77 38 76. L'ESCALA

Servei tècnic permanent, recanvis originals, hivernatges i pupilatges.

Central: St Feliu de Guíxols.

Delegacions: Roses • Port de Roses • L'Escala • Palamós • St Feliu • Castelldefels • Dènia (Alacant) • Estepona (Màlaga) • Port Portals (Mallorca)

IMPORTADORS EXCLUSIUS

CRANCHI
Boatbuilder since 1870

REGAL

ARVOR

DISTRIBUIDORS

STARFISHER

TOHATSU

**HONDA
MARINE**

ANXOVES

DE

L'ESCALA^{SA.}

www.anxovesdelescala.es

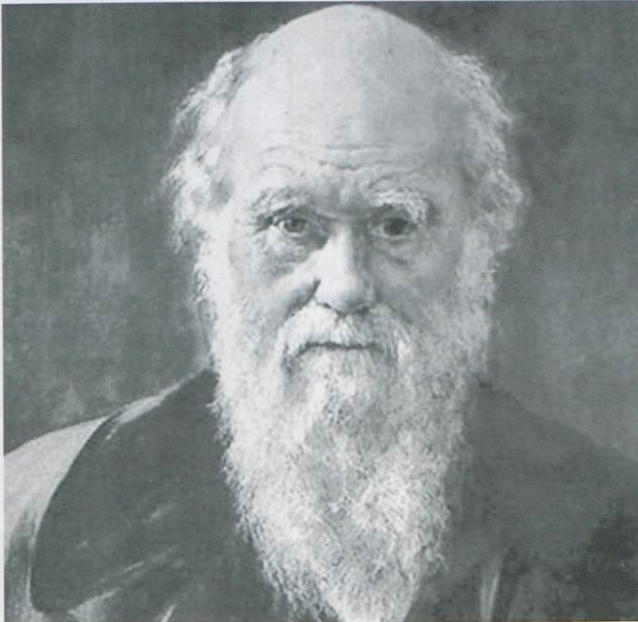
L'ACTUALITAT D'UNS BICENTENARIS: DARWIN, LARRA, LINCOLN I POE

"Procurava que qualsevol cosa sobre la que pensava o llegia influís directament en el que havia vist o era probable que veiés; i vaig mantenir aquest hàbit intel·lectual durant els cinc anys del viatge. Estic segur que fou aquest entrenament el que em va permetre fer tot quant he portat a terme en ciència."

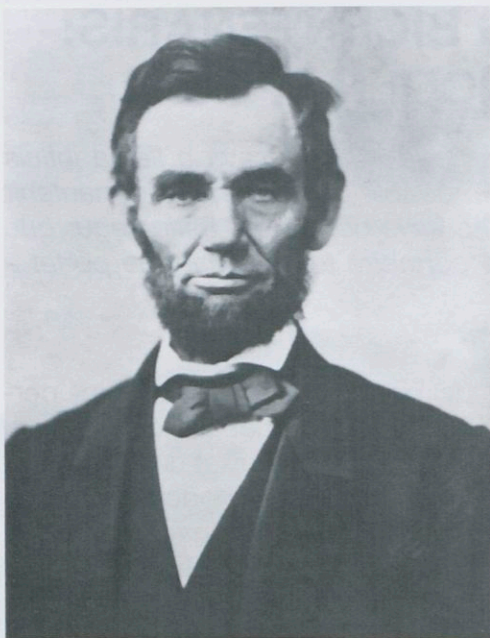
("Autobiografia", 1887, Charles Darwin)

Enguany s'escauen dos-cents anys del naixement de quatre grans personalitats dins l'aventura, sempre enigmàtica i aleatòria, del camí humà. Tots quatre tingueren i tenen el seu pes específic i han deixat una petja ben marcada que abraça un esforç personal que obrí noves i poderoses possibilitats per a la interpretació del món i de les coses, bé fos dins el camp pròpiament del pensament, del coneixement científic capdavanter, de la idoneïtat de l'escriptura o en l'acció i l'enginy polític. En tot cas, fou comú a tots ells un fons intel·lectual ferm, decidit, crític, sensitiu, original i innovador.

Dos d'ells, **Abraham Lincoln** (Hodgenville, Kentucky 1809-Washington 1865) i **Edgar Allan Poe** (Boston 1809-Baltimore 1849), foren nord-ameri-

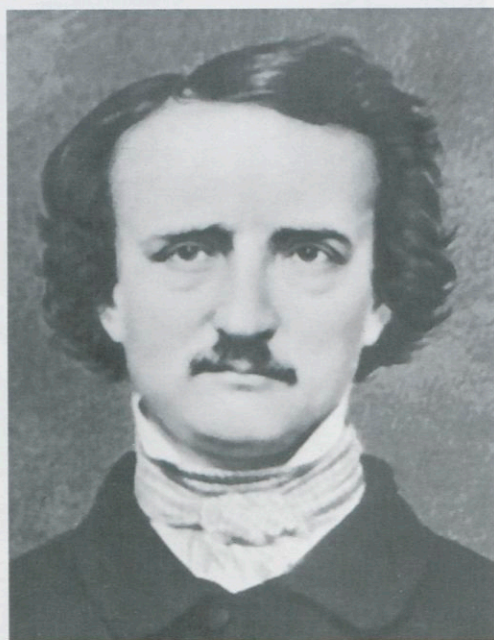

cans i visqueren i patiren el brogit irredempt de la guerra de Secessió. Tanmateix, mentre Lincoln abolí des de la presidència de la nació l'esclavitud, Poe omplí d'intensa lucidesa i enginy imaginatiu robust la narrativa modernitzadora dels contes reflectint vívidament les contradiccions de l'abració humana. En aquest sentit fou un avançat de Kafka. La nova Amèrica oberta, democràtica, amb sentit de la llibertat i dels valors personals i individuals, n'és ben deutora, tot i els desgavells personals, de caire íntim o d'excessiva desintegració etílica, que patiren ells mateixos individualment. Malauradament un morí en un atemptat (Lincoln), l'altre, Poe, en un últim passeig infernal per

Baltimore, quan la cronicitat alcohòlica ja havia fos el seu cos i anul·lat la vivacitat del seu esperit.

D'altra banda, entre nosaltres, **Mariano José de Larra** (Madrid 1809-1837) fou un esperit crític, liberal, d'aguda intel·ligència, sofert i patidor dins el mullader burocràtic i rutinari de Madrid i l'Espanya romàntica i descordada del segle XIX. Amb el pseudònim de *Fígaro* assentà les bases d'un nou periodisme. Amb una prosa clara, senzilla, descriptiva, acerada i dolorida, transida de gràcia i acidesa satírica, ens donà testimoni de la rutina, la incongruència i la deixadesa de la política i les formes de convivència d'aquella societat de l'època, i del tarannà i manca d'idoneïtat general de tot el sistema de valors i de funcionament del país. Llegiu els seus articles! Hi trobareu un suc intel·lec-

tual i sentimental sortosament expressiu, amb un to sàviament inusual encara ben viu i febrosament actuant dins la nostra societat actual. La seva lucidesa crítica, unida a una hipersensibilitat ben desperta i ferida pel desgavell nacional que visqué i retratà curosament en to satíric, ensems que la incomprensió amorosa que patí passionalment i romàntica, el portaran a un tràgic i fatídic suïcidi en plena, activa i pessimísticament desencantada juvenesa.

Però, potser, la personalitat més avançada i d'abast més general i innovador de tots ells fou Charles Robert Darwin (Shrewsbury 1809-Down, Kent 1882). Format dins

l'època victoriana, que inundà tan abundantment de convencionalisme els costums i les formes d'entendre la vida i la cultura del segle XIX britànic, s'anà fent una personalitat ben completa, sòlidament independent i plena de coneixements i talent original. Provenia d'una família benestant, d'alta burgesia, de llarga tradició en el camp de la medicina i de gran fervor per al coneixement científic i del món natural. Ell mateix, guià pel seu pare, inicià també els estudis de Medicina a la famosa Universitat d'Edimburg, a Escòcia.

Però, ben aviat se li desvetllaria el camí definitiu i la seva vertadera vocació dins el camp naturalista. Així als 22 anys se li presentaria una ocasió única en ser admès a participar en el viatge científic del bergantí *Beagle* durant cinc anys arreu del món, Partirà el 7 de desembre de 1831 de Plymouth, primer vers la costa est i oest d'Amèrica del Sud, prosseguint després successivament per les illes Galápagos, Tahití, Nova Zelanda, Austràlia, atols de Cocos, Maurici, Sud-àfrica, Santa Hel·lena, Ascensió, Brasil de nou, Illes de Cabo Verde, Azores, per tornar finalment a Anglaterra, ancorant a Falmouth, el 2 d'octubre de 1836. En aquest llarg i fructífer viatge científic, amb contacte directe amb la naturalesa i amb múltiples expedicions d'exploració, refermaria i definiria la seva vocació naturalista. Així es dedicarà escrupolosament, amb gran perseverança, a l'observació del món natural, vivent i fòssil. Recollirà minuciosament, amb gran exactitud metodològica, innumerables mostres i observacions. Fou ja

llavors quan hi covarà una nova concepció científica que, sota el famós nom de *Origen de les espècies*, publicaria anys després (1859). Fou una obra cabdal que ampliarà el coneixement global naturalista, que trencaria amb el creacionisme, ensems que mostrarà el valor de la diversitat i establirà les bases actuals de l'evolució dels sistemes vius i dels mecanismes de la competitivitat, la lluita i la supervivència i el seu paper bàsic en l'origen i derivació evolutiva de les espècies.

El millor que podem fer ara aprofitant aquests bicentenaris, per recordar-los i poder honorar els seus mèrits originals i esforços capdavanters, és anar àvidament a les seves obres escrites. Si més no, aquests bicentenaris ens han portat confortablement i acurada la reedició de les seves obres, que ens permet asseverar el record del seu pensament crític, original i innovador, el reconeixement de la seva forta personalitat i el valor i sentit de la independència dels parers, que fan clarament patents la potència del pensament, el fruit de l'acció i la claredat de la comprensió. A més a més, una característica comuna a tots ells, va lligada, com podreu comprovar fàcilment d'aquesta lectura, a la robustesa del caràcter, el valor de la individualitat, el sentit creatiu de la interpretació del fet humà i la contribució al coneixement de la diversitat i complexitat del món que ens envolta, juntament amb una lucidesa activa i comprensiva del valor, la relativitat i la connexió que sempre hi ha entre les coses, sigui en sentit humà, científic, cultural o polític. Tot plegat, és un bon i ric entrellat de conjunt que ens pot ajudar a entendre, una mica més afinadament, la diversitat del món, la importància i consideració dels altres, i la relativitat i essència de nosaltres mateixos. Aquest és el gran regal que ens feren i ens fan aquests grans i poderosos talents tan vívidament personals com diversificats en la seva naturalesa i pensament. Llegiu-los! No ho desaprofiteu. No us en penedireu! Us instruireu, gaudireu de goig interior, viureu una sòlida agudesesa de pensament i us colpirà l'originalitat d'interpretació, amb plètor de coneixements i serenor d'esperit. Què més podem esperar avui en dia, dins el dinamisme erràtic i desbordat del nostre món tan comercialitzat i imbuït de consumisme gens mesurat, que sigui tan viu, atractiu, reconfortant, variat, positiu i internament profitós!

Joan Barceló i Coll

L'ESCALA

El sol es desperta fent un badall a l'hora que la lluna tanca els ulls fins l'endemà. Els vells pescadors, matiners, es fan a la mar tot cantant belles cançons del seu temps: quan la terra era fèrtil i l'aire més clar. Els més petits inicien un viatge cap a la platja, un camí que per alguns aquest estiu s'ha fet diari. Els primers banyistes, valents, amb àgils moviments salten a la mar ben aviat de matí. El sol continua pujant cap amunt il·luminant els carrers de l'Escala. Les persianes de les botigues s'alceïn mandroses, algunes amb més sort que d'altres perquè viuen vora el mar; però totes les botigues i també els seus habitants esperen amb candeletes el final de la jornada laboral. El centre del poble es comença a omplir; però alguns escalencs tot just es posen a dormir. Se senten els plors dels més petits, que volen aconseguir el que ahir no van poder aconseguir. A la platja ja no hi cap ni una agulla perquè a tothom li agrada la calor, la mar i el banyador. Els carrers somriuen, brillants, mentre sonen les campanes, triomfants. La cridòria comença i les botigues s'alegren més, ja s'inicia la venda pels carrers. Gent, amb bicicleta o a peu, viatgen aixecant la veu. Però el final de l'estiu arriba lentament i la fi de vacances ens passa per la ment. L'ambient de la vila s'entristeix i el diari estival es rellegeix. Revivint bons moments estem tots més contents.

Pensem que més festes arribaran i que noves aventures es viuran.

Lluna Ferrerfàbrega Costals

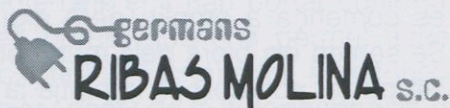

MERCERIA - LLENERIA - CONFECCIÓ

Santa Màxima, 37 - Tel. 972 770 478
17130 L'ESCALA (Girona)

C/ Vilabertran, 23
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel./Fax 972 773 035

**ELECTRICITAT - FONTANERIA
CALEFACCIÓ - GAS**

Av. de Girona, 6 i Rubens, 2
Telèfon: 972 770 655
17130 L'ESCALA (Girona)

**Ò l'e
Òptica l'escala**

C/ Maranges, 13 - Tel. 972 770 986
17130 L'ESCALA (Girona)
opticalescala@telefonianet

Camí Ample, 1
Avda. Ave Maria, 1
Tel. 972 774 558
L'ESCALA

Pujada al Puig Rom, 9
Apdo. Correos, 222
Tel. 972 256 255 - Fax 972 256 399
E-17480 ROSES - Costa Brava
E-mail: dartservei@interbook.net

ALABAU
PISCINES I RECS

Av. Riells, 28 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 776 729 - e-mail: alabau@girona.com

Port d'en Perris, 4 - Apartat 198 - 17130 L'ESCALA
Tel. i Fax 972 773 069

LA MATANÇA DEL PORC

Entaular-se davant d'un o altre producte del porc, acompanyat de les mongetes, era un prodigi. No crec que hi hagi, en el nostre país, un menjar més senzill que produeixi resultats tan espectaculars.

(Josep Pla)

El dia de la matança del porc es convertia, a les masies i a les cases que en mataben, en un jorn de festa. Hi participaven tots els de la casa i, fins i tot, parents i amics vinguts expressament per donar un cop de mà i, si més no, per participar de la gresca i obtenir algun regalet procedent de la matança, ni que fossin uns quants greixons calentons i acabats de fer.

Si bé situarem l'acció en els masos, que és on es feia amb més exhuberència, cal dir d'entrada que moltes famílies d'ambient rural que vivien dins el nucli del poble, incloent-hi les cases dels menestrals més petits, també mataben el porc. Fins i tot en els pobles de marina matava porc gent dedicada a les feines del mar i alhora a les de la terra.

Era suficient tenir una cort i un patiot per criar-hi un porc. Les deixalles del menjar i les sobralles de l'hort, tot anava a parar al bassi del porc. Naturalment també li havien de donar farinada i algun altre pinso, ja que difícilment hauria arribat a fer cansalada.

La diferència consistia que en els masos es mataben de dos a tres porcs, o més, l'any, i eren molt més grossos arribant a pesar entre 150 i 180 quilos, mentre que a les cases de pagès més modestes solament en mataben un i encara de pes molt més inferior.

El temps més apropiat per matar el porc era ja entrat l'hivern, els mesos de novembre i desembre, o bé pel febrer o el març, la qual cosa esqueia perquè s'acostava el bon temps, que era quan a les masies i cases de pagès calia que el rebost estigués més ben proveït. En alguns masos, en matar-ne més d'un, ho feien a les dues èpoques: abans de Nadal i abans de la primavera.

En algun cas, dues famílies havien mort el porc a mitges. Llavors corria per meitats la compra de petit i la cria. A voltes, a l'hora de fer el repartiment dels productes del porc, les coses no acabaven prou bé, situació aquesta que donà motiu al refrany que diu: <<Porc a mitges mai féu bon pes>>. La dita es pot aplicar a altres activitats i moments de la vida.

En els masos, quan una truja porcellava, escollien d'entre els nounats dos o tres godalls per engreixar-los i guardar-los per a la matança. I si no n'hi havia cap que els fes peça, l'anaven a comprar al mercat més pròxim.

Ens trobem a la casa de pagès de la família de can Pere Sala, «can Mixeu». Com si pressentís tot el que li ve al cim, el porc es resisteix a sortir de la cort. Però al final no pot evitar el patíbul. (Foto de l'autor).

A la vigília de matar el porc es preparaven tots els atuells que s'havien de fer servir, s'esmolaven els ganivets i es treia la pols de la màquina de trinxar la carn i de fer les botifarres.

Jo recordo que de petit escaure'm al mas de la Torre, on m'havia portat el meu oncle Aniceto Guanter. La feina començava de bon matí a trenc d'alba en el pati del mas, on arribava pel seu propi peu el primer porc, si bé controlat i lligat d'una pota per dos o tres homes en prevenció que no se'ls escapés.

Encara sembla que el sento amb el seu característic rondinar i el veig treballar a caminar de tan gras que estava. S'acostava al patíbul del qual sortiria esquarterat.

La primera salutació que rebia en arribar al lloc del suplici era la del matador professional, el qual l'agafava amb una mà mentre que amb l'altra li clavava el ganxo al sotamorro. Podeu imaginar els crits que feia el pobre animaló trencant el silenci matinal.

Entre tots el posaven damunt un banc o empostissat i sense gaires miraments el matador el degollava. Un gran doll de sang calenta i escumosa eixia de la ferida i anava a parar en una galleda, mentre una dona,

la mocadera –anomenada també en altres contrades la mandonguera- la remenava amb una cullera grossa de fusta per tal que no es quallés. Aquesta sang es necessitava per a fer les botifarres.

En veritat s'ha dit que del porc se n'aprofitava tot: peus, orelles, morro, cua i fins i tot el pixaner, que era un petit budell que es guardava penjat en el celler o en lloc visible i que servia per untar algun guarniment ressecat o algun estri de tall.

Antigament fins i tot s'aprofitava el pèl del porc, el qual se li arrencava amb unes estenalles especials i es destinava per fer pinzells, raspalls, brotxes d'afaitar, etc.

Tot seguit es socarrimava la bèstia amb foc de llenya prima per tal de treure-li la pell i així deixar-la ben neta. A continuació es tirava aigua calenta sobre l'animal i amb fregalls o ganivets tallants se'l rentava i quedava prest perquè el matador amb un gros tallant li fes un gros tall a l'esquena dividint-lo en dues parts iguals. Era quan es veien dues rengleres llargues de gruixuda i blanca cansalada.

Aquí ja el veiem abatut i sense vida mentre el preparen i el netegen per ser obert i esquarterat. Després vindran la feina més agradable de fer les botifarres, les llonganisses, els lloms, els pernils, etc, fins aprofitar-ho tot. (Foto de l'autor).

El primer que es treia del porc eren els budells, anomenats també en el seu conjunt, moca. Les dones, dirigides per la mocadera, se n'anaven al safareig o al rec més proper a rentar tot aquell budellam, encara calent, per deixar-lo net i preparat a punt de fer botifarres. Per tal que n'hi haguessin prou, d'algun budell s'aprofitava la doble paret que tenia per fer-ne dos.

Una vegada el matador ho havia trossejat tot, es duïen a la taula de la cuina els pernills, l'espínada, l'espátllam, les dues penques de blanca cansalada, la ventresca, la freixura, el fetge, el sagí i totes les altres parts.

A l'hora d'esmorzar era inevitable una fregida de sang i fetge, o una xulla amb quatre fesoles seques sobreres del sopar del vespre abans.

Algunes de les parts del porc, com pernills, lloms, peus, cua, espínada, etc. Anaven de dret, una vegada salades, al rebost per tal de guardar-les en bon estat. Deïen que el bon rebost havia de tenir orientació cap al nord. La resta es mantenia sobre la taula per fer-ne, tot seguit, les botifarres.

Ara era el moment que es posava en marxa la màquina trituradora col·locada en un caire de la taula per trinxar la carn magra. La mocadera, aleshores, es posava al davant de la feina, ben auxiliada per les dones de la casa i per amigues i parentes, totes les quals hi volien aportar la seva col·laboració.

La carn trinxada, que anava sortint dels forats d'aquella maquineta accionada per un petit manubri, anava a parar directament dins els budells que hi estaven empalmats. Així es feien les botifarres: les picants, les de perol, les d'ou, les dolces, les negres o de sang, els peltrucs o sigui les més amples, que en alguns llocs prenen el nom de "bisbes", potser perquè les feien d'un tros de budell gros anomenat "bisbe".

Es feien també, tot i que poques, llonganisses amb la carn de les espátlles. Eren les que a l'estiu se'n menjarien els dies del segar i el batre.

Abans de fer les botifarres, la mocadera feia els corresponents tastets per tal de comprovar si les carns estaven ben amanides de sal i pebre. Aquest era un moment molt delicat, puix en depenia en gran part la bona qualitat dels embotits.

Seguidament totes les botifarres es posaven dins el perol d'aram, el qual, ple d'aigua, s'estava escalfant a la llar de foc per tal de bullir-les, Calia punxar-les amb cura perquè no es rebentessin.

De la cansalada bullida i fosa se'n feia el greix, el qual, dins de grans gerres o pots de vidre, es guardava en el rebost. Recordo de petit les torrades de pa sucades amb greix o el gust que tenia la vianda passada per la paella untada amb greix.

El greix que no es liquava, o sigui, la resta sòlida, es convertia en els greixons, dits també llardons, una menja molt bona però que convenia racionar, ja que podia fer mal; com mal podien fer altres productes del

porc si es menjaven el mateix dia de la matança. Amb raó es deia que el porc podia mossegar més mort que viu. I això que en aquells temps encara no es parlava del colesterol ni d'hipertensions.

Parlant de llardons no podem deixar de recordar la popular coca de llardons tan pròpia del dijous gras abans d'entrar a la quaresma.

El dinar del dia de la matança prenia el caràcter propi dels de les diades anyals. Normalment no mancava mai una substanciosa i abundant escudella i carn d'olla on no faltava la cua, la llengua, les orelles, el morro, etc., ço que confirma el que abans dèiem, que d'aquest animal se n'aprofitava tot. El brou bufat era excel·lent i se'n tenia per alguns dies, fent molt bona escudella.

Acabada la jornada, el millor que quedava era el rebost ben proveït de tot. Del sostre penjaven les botifarres, les llonganisses i els pernils. La casa podia fer front a la despesa diària i a l'extraordinària dels dies de la sega i la batuda amb molta gent a taula.

Els parents i forasters marxaven ben contents d'haver passat una jornada de festa i també del regalet que s'emportaven sota el braç.

Ricard Guanter i Flaqué

HOT SEX GROUP
FF

CAMPING / CARAVANING

FINQUES "XAXU" S.L.

GESTOR INTERMEDIARI EN PROMOCIONS I EDIFICACIONS
(G.I.P.E.) TITULAR PROFESSIONAL Núm. 985

LLOGUERS, COMPRA, VENDA

AGENCIA:

Carrer Ave Maria, 12
Apartat correus 90 - 255

Tel. 972 77 15 40
Fax 972 77 35 23

17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)
w3.finquesxaxu.com - info@finquesxaxu-com

PINTURA I DECORACIÓ **JOAN TURRÓ S.C.**

c/ Codolar, núm. 30
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 773 648 - Mòvil 616 473

Mª Carme Bruguera Viñas

C/ CODOLAR, 30
17130 L'ESCALA
(Girona)

972 77 36 48

EL XAMPANY ARRER MAJOR

Xampany, com el defineix la Gran Enciclopèdia Catalana en el volum 15 (1980), és la designació ordinària del vi escumós criat en cava. El nom deriva de la regió de la Xampanya (França) d'on aquest producte és originari i característic. Així ha constatat també en tots els diccionaris des del Diccionari General de la Llengua Catalana (1932), de Pompeu Fabra, passant per l'Etimològic i Complementari de Joan Coromines, que n'han respectat la denominació, per bé que tant el de l'Institut d'Estudis Catalans (1995) com el d'Edicions 62 (2000) admeten cava però com a 2a. acceptió, cosa que trobem completament innecessària ja que amb xampany fèiem el fet. Com també en teníem prou amb cava per denominar, com diuen els diccionaris <<el local del celler destinat a la conservació i emmagatzematge del vi un cop elaborat. Generalment és subterrani>>.

Per què establir una polisèmia totalment prescindible entre dos termes que tan clarament distingeixen el propi significat? L'un, xampany, d'una eufonia que entona amb l'esperit xiroi de la bevenda; l'altre, cava, d'un to més sord i apagat, prové etimològicament de cau, cavorca. Què en podem treure d'equiparar-los si no és embrollar el llenguatge?

Però, minyons de Déu!, cava és una novetat. I ara travessem una època en què es valora allò que és nou només pel fet de ser-ho. Fa modern. Llàstima que aquest corrent innovador encara que vulgar i inculte, sigui imitat en els medis informatius i publicitaris. Que del Portús ara se n'ha de dir el Pertús? Doncs, apa, Pertús a tot arreu; no hi fa res que de sempre en aquestes comarques hagi estat el proverbial Portús: ara és una antigalla. I d'una llista, a dir-ne un llistat que fa refinat.

I si, benvolguts amics meus, no sou del ramat i del xampany voleu dir-ne xampany, us podeu trobar, com a un servidor ha succeït més d'un cop, que se us retregui amb aires de suficiència: -Se'n diu cava! No hi vulgueu raonar, perquè no en traureu res. És més prudent de contestar: -Ah, sí? Doncs jo en dic xampany.

Joaquim Armengol

Rafel i Angelina

el Roser
RESTAURANTS

Hostal EL ROSER

Carrer Església, 7
Tel. 972 77 02 19

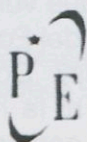
Rest. EL ROSER 2

Passeig Lluís Albert, 1
Tel. 972 77 11 02

17130 L'ESCALA (Costa Brava) - Girona

HOSTAL - RESTAURANT EL ROSER C/ Església):
Menú diari de dilluns a divendres amb plats diferents cada dia.
Menú especial cada dia.
Menús per a grups i carta

RESTAURANT EL ROSER 2 (davant del mar):
Cuina d'autor i de mercat, marisqueria

Prisco Electrònica S.L.

- Sistemes de vigilància
- Instal·lacions I.C.T
- Xarxes de veu i dades
- Televisió per cable
- Fibra òptica
- sonorització
- Càmeres de seguretat
- Servei tècnic

Prisco Electrònica SL
Telecomunicacions

Avgda. Girona 56 l'Escala
Tel-972771859 Fax-972776655
prisco@priscoelectronica.es
www.priscoelectronica.com

BAIXANT PEL CARRER MAJOR

El meu poble petit ja fa temps que s'ha fet gran. Vinyes, camps i pinedes s'han omplert de cases i carrers. Jo mateixa visc en una d'aquestes edificades vinyes. Quan vaig al nucli del poble, baixo pel carrer Major, i em trobo amb una meravella al mig de dues fileres llargues de cases que baixen en pendent. Perquè «baixant pel carrer Major», veus a la distància una muntanya blavíssima barrant el pas als ulls que volen anar més enllà, duent a la seva falda un eixam de minúscules casetes blanques. Són com puntets que el sol fa brillar com si de diamants es tractés i als peus d'aquesta part de mola, un bocí de mar d'un encantador i meravellós blau. Mar ample, que s'estreny fins arribar a les roques que li fan el límit amb les nostres llars.

I és que «baixant pel carrer Major» vaig veure un dia com unes grans veles començaven a sortir per darrera el roquissar, avançaven molt lentament..., la mar molt calmada, et senties com un sentinella a dalt de la torre de guaita a punt de fer senyals vistant naus pirates. El matí era clar i assolellat, però, darrera els velams hi havia una lleugera boira que els donava un aire de misteri i més enllà, més boira. Quan per fi varen sortir de darrera el roquissar, aparegueren tres grans i bonics velers, blancs com l'escuma. Era tot un espectacle; segur que la mar, mandrosa com estava, havia fet un pacte amb el vent per poder sentir sobre el seu llom la carícia de les naus... A poc els vaig veure travessar la línia horitzontal del carrer fins que els vaig perdre.

Baixant pel carrer Major hi ha dies que cel i mar tenen un mateix color. En temps de pluja o ennuvolat, la mar calma i fosca, «el piló» i les seves companyes les roques fan que als seus peus els tons es suavitzin i donin a l'aigua uns emmirallats grisos, escampant a la seves vores clarors asserenades.

Baixant pel carrer Major, veig la mar enfadada, enrabiada, com passa amb les llevantades, escopint el que porta al rocam i a la platja, i la sento espetegar a la distància.

Quan el vent de tramuntana bufa fort, el blau marí de l'onada es barreja amb la blancor de la seva cresta, escairant el paisatge. I és que quan vas baixant pel carrer, la mar et corprèn i t'endinses en ella, la ressegueixes cap a les roques i endins, a vegades és blava i fosca com l'abisme. Són tants els blaus que ens regala; Oh, l'aigua marina que s'emmiralla a la llongada! I és que aquest petit trosset de mar del carrer Major, on els velers hi creuen i els gavians hi planen, és pintura, és poesia i quan ets a baix de tot del carrer, és com si haguessis acabat d'obrir tota la finestra: la mar s'engrandeix, les roques s'estenen, la muntanya és serralada, el cel t'enlluerna i la placeta de colors és infinita, i tot plegat art en estat tan pur, que els nostres sentits s'alegren.

Esther

HOSTAL ☆☆ BAR•RESTAURANT

BAR RESTAURANT
LA VINYA

|| **SERVEI DE TAXI**

HABITACIONS BANY COMPLET INDIVIDUAL
AIRE CONDICIONAT - T.V. VIA SATÈL•LIT

Obert tot l'any

Av. Girona, 10

Tels. 972 77 03 46 - 972 77 12 37

L'ESCALA (Girona)

ANXOVES

EL XILLU

Closa del Llop, 18 - Tel. 972 770 820 / 972 770 838 - Fax 972 770 820 - 17130 **L'ESCALA**

C/ Enric Serra, 1

Tel. 972 77 01 34

L'ESCALA (Girona)

Festa Major de l' Escala 2009

Del 22 al 30 d'agost

Obert de Tennis de la Festa Major:

PISTES DE TENNIS MUNICIPAL. Tot el dia

Dimecres

26 d'agost

A les 21.30h, a la plaça de la Sardana:

XXVI NIT DE LA SARDANA

Competència musical

COBLA CADAQUÉS - COBLA FLAMA DE FARNERS

Dissabte

29 d'agost

De les 10.00h, a les 13.00h a la Riba:

MINI TENNIS

A les 22.00h, al Pavelló Municipal d'Esports:

TEATRE

Diumenge

30 d'agost

De 8.00h -13h. a la Punta:

II CONCURS DE PESCA

Tot el dia, a la Platja:

FIRA ARTESANIA

Inscripcions de 9.00h a 10.00h / Inici a les 10.00 h, a la Riba:

3x3 BÀSQUET

A les 12.00h a la Platja:

CONTA CONTES

Plantada 17.00h. Sortida a les 18.00h, a la Plaça de les Escoles:

XXI TROBADA GEGANERA. PLANTADA I CERCAVILA

Dimarts

1 de setembre

A les 22.00h, al Pavelló:

TEATRE: TITELLES GEGANTS

Dimecres

2 de setembre

De les 10.00h a les 18.00h:

JORNADA DE PORTES OBERTES

MAC-Empúries. C. Josep Puig i Cadafalch, s/n.

De les 11.00h a les 13.00h i de les 17.00h a les 19.00h:

JORNADA DE PORTES OBERTES

Museu de l'Anxova i de la Sal. Av. Francesc Macià, 1

Inscripcions de 09.00h a 10.00h. Inici a les 10.30h, a la Platja:

FESTIVAL NÀUTIC I OFNIS

A les 10.00h, a la Clota:

PROCESSÓ MARÍTIMA de la Clota a la Platja

amb les relíquies de Santa Màxima.

A les 10.30h, a la Platja:

SORTIDA DE LA PLATJA EN PROCESSÓ

amb les relíquies de Santa Màxima, fins a l'església.

A les 11.00h a l'Església de l'Escala:

PROJECCIÓ AUDIVISUAL DE LA TROBALLA DE LES RELÍQUIES DE SANTA MÀXIMA L'ANY 1984

I RECONeixEMENT A MN. SALVADOR JUÉ

A les 11.30h, a l'Església de l'Escala:

MISSA SOLEMNE

A les 12.45h, a la Plaça de l'Ajuntament:

PREGÓ DE FESTA MAJOR a càrrec de **Carles Duarte**

A les 13.15h, a la Sala d'Actes Municipal:

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ DE PINTURA
de **Jean Pierre Zingre**

Tot seguit del pregó, a la plaça de l'Església:

3 SARDANES amb la Cobla-Orquestra **SELVATANA**

A les 17.30h, a la Platja:

CERVAVILA amb **ZEPELIN**

A les 18.00h, al Pavelló Municipal d'Esports:

CONCERT DE TARDA seguidament **BALL DE FESTA MAJOR**
amb l'orquestra **SELVATANA**

A les 18.00h, al Camp de Futbol:

PARTIT DE FUTBOL DE FESTA MAJOR
PEDRÓ - PASSEIG

A les 20.00h, al Camp de Futbol:

PARTIT DE FUTBOL DE FESTA MAJOR
OLOT - L'ESCALA

A les 22.00h, Plaça de la Sardana:

AUDICIÓ DE SARDANES amb
la cobla **LA PRAL. DE L'ESCALA**

A les 23.30h, a l'esplanada entrada nord de la població:

CONCERT DE BARRAQUES
COP DE ROCK (hard rock) i
LA BANDA DE L'AGONIA (metal rock)

Dijous

3 de setembre

A les 10.00h, a la Platja:

KAYACK EXPERIENCE

A les 11.00h, a la Platja:

TALLER DE MÀGIA amb **TONI CORS** i **ESPECTACLE**

A les 18.00h. a la Riba:

FESTIVAL DE TALLERS

A les 18.00h. al Pavelló Municipal d'Esports:

CONCERT DE TARDA. Seguidament

BALL DE FESTA MAJOR amb l'orquestra **MONTGRINS**

A les 22.30h, a la plaça de la Sardana:

AUDICIÓ DE SARDANES amb
la cobla **BAIX EMPORDÀ**

A les 23.30h, Esplanada entrada nord de la població:

CONCERT DE BARRAQUES
GOOD TO GO (Reggae Olot)
LA LIMONCELLO (Reggae Barcelona)

Divendres

4 de setembre

De les 11.00h, a la Riba:

CORREMULLA i INFLABLES AQUÀTICS

A les 18.00h, a La Platja:

ESPECTACLE INFANTIL «Avui és festa» grup **TURURUT**

A les 18.00h, a Pavelló Municipal d'Esports:

CONCERT DE TARDA. Seguidament:

BALL DE FESTA MAJOR amb l'orquestra **MARAVELLA**

A les 22.00h, a la Plaça de la Sardana:

AUDICIÓ DE SARDANES amb la Cobla **CERVIANENCA**

A les 22.00h, a la Punta:

UNA NIT SOTA ELS ESTELS

A les 23.30h, Esplanada entrada nord de la població:

CONCERT DE BARRAQUES

SONASON (Rumba)

i **CHE SUDAKA** (Mestissatge)

Dissabte

5 setembre

A les 11.00h, a la Platja:

CERCAVILA «TRASTOS»

Tot seguit, a la Platja:

FESTA DE L'ESCUMA

Dissabte 5 i Diumenge, 6;

A partir de les 11.00h, a la Clota, al Club Nàutic l'Escala:

REGATA LLEUGERA VIII REGATA

A les 17.00h, a la Platja:

TALLER D'ESTELS

De les 19.00h, a la Plaça de la Sardana:

AUDICIÓ DE SARDANES amb la cobla SELVAMAR

A les 19.00h, a la plaça Víctor Català:

ESPECTACLE INFANTIL «El país de Xauxa és festa»,

a càrrec de la companyia «**PAÍS DE XAUXA**»

A les 22.00h, a la Punta:

FOCS D'ARTIFICI

A les 22.20h, a la Platja:

BALL DE FI DE FESTA amb DISCOMÒBIL SONS

A les 23.30h, a l'esplanada entrada nord de la població:

CONCERT DE BARRAQUES

BULLIT (Rock, hardcore) i

MARGEN ZERO (Punk-Rock)

Altres actes:

- Dia 2 de setembre: Durant tot el dia. Catifa al carrer Santa Màxima amb motiu del XXV aniversari de la trobada de les relíquies de Santa Màxima.
- Concurs d'engalanar façanes. Bases per participar: Oficina de Turisme, Tel.: 972 770 603. Inscripcions fins el 30 d'agost.

Notes:

- Durant l'audició de sardanes del dia 2 a la Plaça de l'església s'estrenarà la sardana «Companys i Mestres» de Lluís Albert, dedicada a Margarida Roca i Josep Clos.
- Durant l'audició de sardanes del dia 2 a les 22h, s'estrenarà la sardana «Per la Mercè de l'Escala» de Joaquim Soms, dedicada a Mercè Còrdoba.
- Durant l'audició de sardanes del dia 4 a les 22h, s'estrenarà la sardana «Recordant en Miquel de Bellcaire», de Narcís Costa, dedicada al record de Miquel Giró de Bellcaire (epd).
- Durada de l'exposició de pintura de Jean Pierre Zingre; Del 2 al 27 de setembre. Horari: de dimarts a dissabte de 18.00h a 21.00h; Diumenges i festius d'11.00h a 13.00h.
- Els actes a l'aire lliure són gratuïts.

En cas de mal temps, les audicions de sardanes es realitzarien al Centre Municipal Xavier Vilanova (CER).

Regata de vela: Inscripcions gratuïtes a l'Escola de Vela de C.N. l'Escala a partir del dia 1 de setembre. Requisits: tenir el nivell Blau de l'Escola Catalana de Vela.

Preus entrades:

- Concert de tarda i ball de Festa Major: 10€.
- Lloguer de taula: 3€ ● Cadira gratuïta.
- Teatre. Venda anticipada 12€ (a partir del 20 d'agost, Oficina de Turisme 972 770 603)
Venda a taquilla: 15€.

Organitza: **Comissió de Festes**

Col·laboren:

- ADET.
- Agrupació sardanista escalenca Avi Xaxu.
- Assemblea de Joves de l'Escala/Comissió de Barraques.
- Associació L'astillero.
- Biblioteca Municipal «Víctor Català».
- Caja Madrid.
- Centre Esportiu i Recreatiu (CER).
- Club de Tennis l'Escala.
- Club Nàutic l'Escala.
- Colla Gegantera de l'Escala.
- Comissió Commemoració XXV aniversari de les relíquies de Santa Màxima.
- Creuers Mare Nostrum.
- Futbol Club l'Escala.
- Kayaking Costa Brava.
- Museu d'Arqueologia de Catalunya- Empúries.
- Museu de l'Anxova i de la Sal.
- Parròquia de Sant Pere de l'Escala.
- Patronat Municipal d'Esports.
- Urbaser.
- Ràdio l'Escala.
- TV l'Escala.
- Joeria Quimet Molinas.
- Bricolatge Comas.

Disseny del cartell: Jordi Piqué i Sagrera

Patrocina:

Ajuntament de l'Escala

Els organitzadors es reserven el dret a poder modificar aquest programa si s'hi veuen obligats per causes imprevistes. La Comissió agraeix la col·laboració desinteressada a totes les persones i entitats que han participat en la preparació de la Festa Major.

II NIT DE LES ENTITATS CULTURALS

El darrer 17 d'abril, a partir de les 9 del vespre, va tenir lloc a la nostra vila, concretament a la sala d'actes del Centre Cultural Municipal "Xavier Vilanova", la celebració de la II NIT DE LES ENTITATS CULTURALS, dedicada a les associacions i equipaments que durant l'any compleixen un nombre determinat de lustres d'existència i fent esment alhora a conjuntures considerades de certa importància per a la població.

En el decurs de l'acte es féu referència als esdeveniments següents:

100 anys del descobriment de l'Esculapi.

60 anys de la primera edició de la Cavalcada dels Reis.

40 anys de la primera edició del nomenament de la Pubilla de l'Escala.

40 anys de la primera edició del Concurs de Dibuix Infantil.

40 anys del primer Concurs de Fotografia.

35 anys de la recuperació de l'Aplec de Sant Martí.

30 anys de la recuperació de l'Aplec de Cinclaus.

25 anys de la trobada de les relíquies de Santa Màxima.

25 anys de la primera edició de la Nit de la Sardana.

20 anys de la primera publicació dels Fulls d'Història Local.

20 anys de l'exposició de pintura dels alumnes de l'Escola d'Adults.

20 anys de la primera Trobada de Puntaires.

20 anys de la inauguració de les pistes de Tennis Municipal.

20 anys de la primera Festa de l'Anxova.

15ª mostra de la Cuina Nadalena.

5 anys de la inauguració del Centre d'Atenció Primària "Moisès Broggi"

Cal mencionar que clubs i associacions dedicar en un senzill però emotiu homenatge a Joan Soriano i Núñez, qui arribà a la jubilació el prop passat mes de febrer, per agrair-li públicament les atencions que en reberen tothora, fins i tot fora de l'horari laboral i sovint amb un temps inclement.

Pel que fa a les entitats i equipaments, aquests foren els guardonats:

5 anys de la refundació de la cobla LA PRINCIPAL DE L'ESCALA

25 anys de la fundació de RÀDIO L'ESCALA.

25 anys de la inauguració de la BIBLIOTECA MUNICIPAL "VÍCTOR CATALÀ".

25 anys del CENTRE EXCURSIONISTA ESCALENC.

25 anys de la fundació de l'ASSOCIACIÓ DE JUBILATS "JARDÍ DEL PEDRÓ".

30 anys d'ENSENYAMENT SECUNDARI A L'ESCALA.

30 anys de la fundació de la PENYA BLAUGRANA DE L'ESCALA I COMARCA.

40 anys de la denominació del CENTRE ESPORTIU I RECREATIU amb el nom actual.

Roser Montsant

estilista

C/ Gràcia, 3
Tel. 972 774 288
17130 L'ESCALA

P
E
R
R
U
Q
U
E
R

U
N
I
S
E
X

A

GASOILS A DOMICILI

CALEFACCIÓ - AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

www.empuriesoils.com

972 770 274

DROGUERIA - PERFUMERIA

CARME

Avda. Montgó, 14 - Edifici Garbí
Tel. 972 776 087 - L'ESCALA

**FINQUES
GUANTER**
API
AGÈNCIA IMMOBILIÀRIA

Ave Maria, 2 - Tel. 972 770 272 - Fax 972 770 157

E-mail: quanter@grn.es

Av. Riells, 46 - Tel. i Fax 972 770 040

E-mail: finquesquanter@grn.es

www.guanter.com

Av. Riells, 46
17130 L'ESCALA

Plaça Església
C/ Enric Serra, 25
17130 L'Escala Girona
Tel. 972 771 958
escot@escot-lescala.com

Perruqueria

hores convingudes

C/ Ave Maria, 24 - Tel. 972 77 50 00 - 17130 L'ESCALA

grisjeans
L'ESCALA

STA. MÀXIMA, 11 - TELF. 77 01 79

Van haver-hi els corresponents parlaments, la projecció d'un audiovisual i el lliurament dels records de la diada.

La majoria de les entitats han anat commemorant l'efemèride amb diferents celebracions. Possiblement la que ho ha fet amb més realçament hagi estat l'ASSOCIACIÓ DE JUBILATS, que hi ha destinat tota una setmana.

Efectivament, l'Associació de Jubilats "Jardí del Pedró", que durant tot l'any porta a terme diverses activitats, de les quals i entre d'altres podem esmentar els divertiments dels dies festius al local social, el berenar del soci i la castanyada, les revetlles de Sant Joan i del Carme, l'espai setmanal a Ràdio l'Escala, els diversos concerts corals, les sessions de Cinefòrum, les representacions de Play Back, els carnivals de Tusal a Peníscola, els campionats de Parxís, la Festa Literària de Sant Jordi, les excursions d'un sol dia, els viatges d'una setmana de durada; destacant aquest darrer any l'organització de la IV Trobada de Casals que ha portat a terme al mes de juny, en horari de les cinc de la tarda. Unes variades, atractives i molt participatives activitats que em permeto detallar seguidament:

Dilluns, dia 8: Concert del quartet de saxofons SAX&FON.

Dimarts, dia 9: Representació de l'obra *Gente bien*, de Santiago Rusiñol, a càrrec del grup escènic del Casal de la Gent Gran de Figueres.

Dimecres, dia 10: Concert a càrrec de la Coral del Casal "Jardí del Pedró".

Dijous, dia 11: Veredicte del II CONCURS DE POESIA I PROSA, amb la presència de la regidora Núria Martí i dels components del jurat format per Núria Esponellà, Milena Llop i Baltasar Fonts. Es procedí a la lectura dels treballs i al repartiment de premis.

Divendres, dia 12: Havaneres i música catalana pel grup TERRA I MAR.

Dissabte, dia 13: Diada de cloenda, que s'iniciava al matí amb la missa d'Acció de Gràcies, amb acompanyament musical de LA PRINCIPAL DE L'ESCALA, cobla que en acabar la cerimònia religiosa interpretava quatre sardanes a la plaça de l'Església. Per finalitzar, el dinar de germanor que tenia lloc al Pavelló Municipal de l'Esport. Després de l'àpat i els parlaments, es feien a mans dels alcaldes i regidors/res de l'àrea de Cultura que han exercit en els càrrecs durant aquests vint-i-cinc anys unes plaques d'agraïment. Va haver-hi una exhibició gimnàstica/dansa i la festa acabà amb una sessió de ballables amenitzada per un dels grups que gaudeix de més preferència entre els assistents als balls del Casal.

La felicitació més sincera a totes les entitats guardonades, tot confiant que el 2010 podrem comentar satisfactòriament la III FESTA DE LES ENTITATS CULTURALS.

Vili-Gran

CENTRE MÈDIC

NARCÍS PRAT I SÀBAT

METGE DE CAPÇALERA I ENDOCRINÒLEG

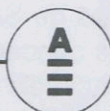
MARISA RABADAN MENGÍBAR

METGESSA DE FAMÍLIA I COMUNITÀRIA

LABORATORIS AMIEL

ANÀLISIS CLÍNQUES

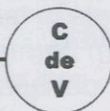
NATÀLIA VILÀ I NOGUERA

PODÒLOGA - ORTOPEDA

CONCEPCIÓ DE VENTÓS I MAS

PSICÒLOGA TERAPEUTA HUMANISTA

VISITA A HORES CONVINGUDES

OBERT TOT L'ANY

C/ TRAMUNTANA, 7

17130 L'ESCALA

TEL. 972 77 48 56

Gràcies per aquests 150 anys de confiança

Un segle i mig amb el compromís d'estar al teu costat, tenint present que el més important és estar a prop de les teves il·lusions.

Estem al teu servei a L'Escala:
C/ del Port, núm. 29
Telèfon: 972 77 11 00

FEM150ANYS

 Caixa Sabadell

CHARLES SPENCER CHAPLIN

Havent llegit dos llibres sobre la vida i l'obra de Charles Spencer Chaplin, en faig ressò en un breu resum amb motiu del 120è aniversari del seu naixement.

Infància i joventut

Charles Spencer Chaplin va néixer el 16 d'abril de 1889 a East Lane (Walworth), un humil suburbi de Londres, en el si d'una família que pretenia conquerir fama i fortuna. La seva mare, Hannah Hill –de nom artístic Lyli Harley– aficionada al teatre, va ser cantant i ballarina que aconseguí bastant de renom. El pare, Charles Chaplin, jueu d'origen francès, va ser un actor polifacètic, un vocalista que componia les seves pròpies cançons i les cantava en els cafès (bars). Era artista del music-hall i també un tenor de bona veu, bastant popular.

La mare havia tingut un fill (Sidney/16-març-18859 d'un matrimoni anterior. Per tant, el

segon marit era el seu padrastre i li donà el cognom Chaplin. El pare, bohemí impenitent, donat al vici de l'alcoholisme, vivia la major part del temps separat de la seva esposa o bé perquè es barallaven o perquè les exigències de la seva professió els portava, a cada u, per un costat diferent en les llargues i accidentades gires. Charles Spencer Chaplin no recordava haver viscut mai amb el pare i la mare junts.

El pare, abandonà la família un any després d'haver nascut Charles Spencer Chaplin. Vivia habitualment amb una altra dona, alcohòlica com ell. Al final, el consum excessiu d'alcohol acabà amb la seva vida a la prematura edat de 37 anys.

La mare, amb els seus dos fills, va lluitar tenaçment en els modestos teatres de barri. Però, en perdre sobtadament la veu, el petit Charles la va substituir per primera vegada. Els problemes de laringe de la mare elimi-

naren aviat la seva carrera artística i el fill (Charlie) es veié obligat a debutar en els escenaris a la primerenca edat de cinc anys. Va ser llavors quan demostrà el do per a la interpretació. Va tenir un èxit extraordinari. El públic li tirava monedes. I pensar que solament era un nen!

La família es va enfonsar. El pare no responia a les peticions d'ajuda de la mare i els nens van ser internats en hospicis a causa de les periòdiques reclusions de la mare en un hospital psiquiàtric.

Chaplin: el creador de Charlot

*Una imatge característica d'en Charlot, extreta d'una de les seves pel·lícules més clàssiques, **Llums de la ciutat**.*

A l'any 1910 Charles Chaplin té 21 anys i es trasllada als Estats Units. És el moment en què comença la conquesta del món com cap altre home havia aconseguit mai.

A Hollywood, Chaplin, ignorat actor còmic de la pantomima anglesa, arribà a triomfar igual que el personatge de la pantalla que creà (Charlot) com mai ningú no ho havia pogut fer.

Havia nascut en Charlot, un personatge universal, el cèlebre vagabund, en el qual Chaplin va saber reflectir les grandeses i misèries de la naturalesa humana. El seu creador va viure estretament lligat a Charlot, a qui definia com una barreja de poeta, rodamón i somniador solitari. Era un personatge entranyable, inconfusible que, amb desimboltura, es movia en un món replet d'injustícies i desigualtats.

La seva peculiar indumentària el va convertir en una de les icones més populars del segle XX. Volia que tot estigués en contradicció: els pantalons balders amb la jaqueta curta i estreta, el barret petit –de bolet– i les sabatasses, un bigoti curt i ample i un inconfusible bastonet. El seu caminar era molt original: carreres sufocants, passos ràpids i petits, peus separats, moviment de cul, balancejant-se com un pingüí....

La creixent popularitat de Charlot es consolidà definitivament a principi de 1916 en una sèrie de curtmetratges, entre els quals s'hi compten algunes de les seves primeres obres mestres: *Charlot en la calle de la Paz*, *Charlot en el balneario*, *Charlot emigrante*,...

Charlot va ser mut fins que Charles Chaplin va utilitzar-lo per denunciar el totalitarisme i llançar un cant d'esperança de futur. La veu (cine sonor) va obligar Charlot a morir.

Les seves pel·lícules més destacades

Mentre actuava a Filadelfia (1913) va rebre l'oferta de rodar tres pel·lícules per setmana a canvi d'un sou de 150 dòlars.

Establert a Hollywood (1914) treballà en 35 pel·lícules curtes. La primera fou *Haciendo por la vida*. Del 1916 al 1918 féu 12 curtmetratges. Ente 1918 i 1922 va realitzar 8 pel·lícules, entre les quals figuren grans obres mestres com *Vida de perro*, *Armas al hombro*, *El chico* (el primer llargmetratge i el seu primer drama, rodat el 1921), *El peregrino* (1922),... En elles es consagra com el gran geni de la pantalla.

Una mujer en París (1923), un melodrama que va dirigir, era un film purament psicològic. *La quimera del oro* (1925) és una tragicomèdia. Referent a aquesta pel·lícula Chaplin havia dit que si algun dia el recordaven havia de ser per aquest film. *El circo* (1928), considerat per alguns el seu treball més perfecte, és una mena d'homenatge al circ. *Luces de la ciudad* (1931), En aquest film la sensibilitat i la tendresa van ser les protagonistes de la història d'amor que el rodamón Chaplin va viure amb una noia cega. Va ser la primera pel·lícula sonora (amb música).

Entre les darreres pel·lícules figuren: *Tiempos modernos* (1936), en la qual va introduir nombrosos gags (peripècies inesperades i còmiques) amb el suport del so. *El gran dictador* (1940) va ser la seva primera pel·lícula parlada. En ell Charlot s'enfronta al dictador Hynkel, inspirat en la figura d'Adolf Hitler. Va ser l'epitafi de Charlot. *Monsieur Verdoux* (1947). Chaplin ja havia enterrat Charlot quan la va realitzar. Va ser una obra cínica pessimista. Ell interpretava el paper d'un assassí de dones inspirat en Landrú, sàdic assassí de dones a les quals pèviament havia seduït. *Candilejas* (1952) és una mena de melodrama sobre un artista del «music-hall» que en els últims anys de la seva vida estimula la carrera d'una jove ballarina. En ella es descobreix com darrera el comediant hi ha l'home. *Un rey en Nueva York* (1957), rodada a Londres, satiritza la societat americana. Va ser la definitiva venjança contra les vexacions que havia rebut als Estats Units. *La comtessa de Hong Kong* (1967) és una curiosa comèdia, Va ser el seu últim llargmetratge i la seva única pel·lícula en color. En ella es reservà un petit paper de cambrer.

Escena de la pel·lícula: *La quimera de l'or*.

La seva vida amorosa

En l'amor Charles Chaplin va ser un home precoç, un artista que tenia fama de faldiller. Als 14 anys estava bojament enamorat de la ballarina Hetty Kelly. El 1917, als 28 anys, es casa inesperadament amb Hildred Harris, després de quedar embarassada. Era una jove actriu de 16 anys, de la qual es divorcià dos anys després. El fill del seu primer matrimoni va morir al cap de tres dies d'haver nascut.

L'any 1924 es casa amb una altra noia de 16 anys, Lita Grey, també embarassada, a qui va donar un petit paper en la pel·lícula *El chico*. Va tenir dos fills: Charles Jr. que va morir l'any 1968 i Sidney, mort recentment a Califòrnia (3-maig-2009) als 82 anys. Es van divorciar el 1927, després d'un llarg judici que va fer trontollar la imatge pública de Chaplin. Fins i tot, els sectors puritans exigiren la seva expulsió d'Estats Units.

El 1932 coneix Paulette Godard, amb qui es casa quatre anys després. La parella va estar unida mentre va durar la projecció dels dos films que van compartir (*Tiempos modernos* i *El gran dictador*). El 1942 es divorcia-

El gran dictador, la primera pel·lícula sonora de Chaplin.

ven. Un any després es casa amb la seva darrera companya, Oona O'Neill, de 18 anys d'edat, filla del famós dramaturg Eugène O'Neill, amb la qual va tenir vuit fills: Geraldine, Michael, Josephine, Victòria, Jane, Anette, Eugène i Christopher.

Però les històries d'amor més emotives de la vida de Chaplin van transcórrer a la pantalla.

La personalitat de Charles Spencer Chaplin

Un pare alcohòlic, una mare internada més d'una vegada en un hospital psiquiàtric, l'estada a l'hospici i un incipient contacte amb el món de l'espectacle forjaren la seva personalitat.

Va ser el còmic més popular del cinema i un dels artistes més celebrats del segle XX. Tot allò positiu que heretà de la seva família i la passió pel teatre encarrilaren la seva vida.

Els espectacles en els quals treballava foren l'antesala natural del cinematògraf.

Fou un dels gèneris més importants de l'art cinematogràfic. Dotat d'un gran talent, la puresa del seu art s'expressava en històries curtes fetes sense cap pretensió.

La seva infeliç infància li subministrà molts motius argumentals per a qualsevol de les pel·lícules que va interpretar i dirigir.

Charles Chaplin, en cadira de rodes i quan tenia 85 anys, en el moment d'arribar a Londres per rebre el títol de Sir.

Artista universal, va saber captar l'aire del seu temps a través d'una obra controvertida en el seu moment, però sempre susceptible de revisions crítiques.

És el mite més important de la història del cinema i, sens dubte, el més conegut. L'empremta que ha deixat és perceptible tant en les seves pel·lícules mudes com en les sonores.

Del no-res passà a ser milionari.

Els últims anys de la seva vida

Després de residir quaranta anys als Estats Units, Charles Chaplin es va instal·lar en una mansió, a la localitat suïssa de Corsier-sur-Vevey.

Fastiguejat per les campanyes promogudes en contra d'ell i per les acusacions de simpatitzar amb el comunisme, Chaplin abandonà els Estats Units amb la promesa que no hi tornaria mai més.

Tant ell com la seva esposa, Oona van renunciar a la ciutadania nord-americana i Chaplin va retornar el permís de retorn.

Va rebre uns merescuts honors. L'any 1962, la Universitat d'Oxford el nomenà Doctor «honoris causa». L'any 1971 l'Acadèmia de Hollywood va voler restituir la seva reputació als Estats Units amb un Òscar especial per l'incalculable efecte que el cine ha produït en l'art del segle.

Un any després (1972) se li concedí l'Òscar

per la pel·lícula *Candilejas* -rodada el 1952 -que en no haver-se estrenat a Los Angeles en el seu moment, no fou nominada fins vint anys després. Trencant la promesa feta, va realitzar un viatge a Estats Units per rebre l'Òscar. La seva última aparició a l'escenari li va valer una emotiva ovació per part del públic que es prolongà durant alguns minuts. El 1975 la reina Isabel d'Anglaterra el nomenà Cavaller de l'Imperi Britànic (Sir).

A l'any 1977, a les quatre de la matinada del dia 25 de desembre, Chaplin moria a la seva mansió a causa de l'arteriosclerosi que patia, a l'edat de 88 anys.

Pilar Pellicer, de Gispert

L'ESCULAPI. L'ESCALA I EMPÚRIES

El retorn de l'Esculapi

Cent anys han passat
que de les ruïnes d'Emporion,
la perduda i soterrada ciutat,
del teu somni de segles,
els homes et varen despertar.
I en trobar tal meravella,
la teva marmòria figura
a la comtal ciutat et varen portar
perquè tot Catalunya
et pogués veure i admirar.
Et donem ara la benvinguda
pel retorn a la teva llar.
Altra vegada i ja entre nosaltres,
mític pròcer de la medicina,
pels grecs i romans,
semidéu a Emporion entronitzat.
Tristesa deus sentir en veure
al teu entorn les runes
de la populosa ciutat
que com a un déu et va erigir.
Ja no veus els ibèrics, indigetes,
ni grecs, ni romans,
tampoc els comerciants
amb típics i blancs turbants
portadors de la púrpura pintura
que ens deixaren el sabor i la cultura
de l'anxova i de la sal.
Tampoc veuràs els suats segadors
que de *Gipsela* venien cantant i ballant,
amb xirimies i fressa de trambors,
a la pròdiga *Ceres* aclamant,
mentre el blat de la fèrtil collita
cap a l'Emporion anaven portant.
Trista pena tal vegada sentiràs,
al veure el *Montgovis*
de blanques cases escalat,

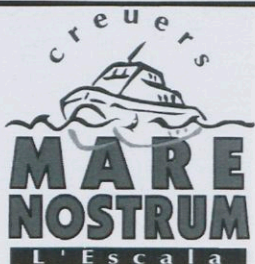

RESTAURANT
Menús diaris i de cap de setmana
HOTEL
Habitacions amb vistes al mar
UNDEGROUND
L'última copa al disco-Pub

RALLYE

RESTAURANT - HOTEL

Avda. Ave Maria, 1 - L'ESCALA - girona - Tel. 972 770 245 www.rallyehotel.es

VIATGES I ACTIVITATS MARÍTIMES
C/ Maranges, 3 - Tel. 972 773 797 - Fax 972 770 332
17130 L'ESCALA - Web: creuers-marenostrum.com

C/ del Port, 14 - Tel. 972 770 673
Av. Montgó, 29 - Tel. 972 773 227
www.vilabrú.com - 17130 L'ESCALA

VIVERS I GARDEN
MONER SL

Tel. 972 771 326 - Fax 972 771 390
Ctra. d'Orriols, 15 - 17130 L'ESCALA

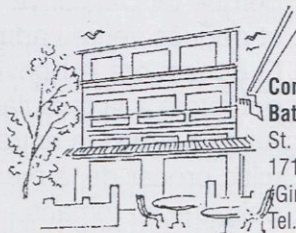

ADMINISTRACIÓ DE LOTJES MARÍ - ESCALA L'EMBEES

L'AnXova
Milionària

C/ Enric Serra, 9 bis
17130 L'ESCALA
ALT EMPORDÀ (Girona)
Tel. 972 77 05 52
Fax 972 77 44 66

HOTEL RIOMAR

Comunions
Batejos i Noces
St. Martí d'Empúries
17130 L'ESCALA
Girona - Costa Brava)
Tel. 972 77 03 62
Fax 972 77 03 58

forn de pa "EL PILANET"

Ens trobareu a:
Forn "El Pilanet"
(Urb. els Pilans) Tel. 972 77 02 31
Forn "Cal Gall"
(Plaça V. Català) Tel. 972 77 00 82

EL TEU PA D'AHIR, D'AVUI I DE SEMPRE

CASA BORDAS, S.L.
Tel. 972 77 00 85
Ctra. L'Escala-Orriols, s/n
17130 L'ESCALA (Girona)

L'ESCALA

www.casabordas.net

Fins al cim del seu acantilat.
Ironia aquesta feta
plena d'ambiciosa banalitat
per ser la muntanya del déu
que a mort et va condemnar
solament per la venjança de curar,
amb la teva bondat i saviesa,
pobres, rics i necessitats.
Glaux, Capaneo, Hipòlit i Tíndar
llengendaris testimonis,
testimonis són d'haver-los ressuscitat.
Tal vegada ara pensarà aquest infernal déu,
que la bondat de nostra terra,
no pot ser la seu de la maldat.
Tu potser sabràs: On es troba Port Anníbal?
si a l'Algarbe portuguès o al ponent canigonenc?
o... a on estaran les Tres Torres i
senyes perdudes de pescadors i navegants?
Enigma o llegenda? Jamai desxifrat,
però sí recordaràs on es troba Bil Bikingo,
la casa del déu Baal dels Fenicis adorat.
Dos segles abans de nostra Era,
en el món de les púniques guerres,
amb gran clamor va ressonar,
el nom d'Anníbal, un jove general,
més tard anomenat: Cartaginès Universal.
Vingut a l'ibèrica Hispànica
amb clamor de multitud,
quan el nostre port va arribar fent escala
i desembarcar.
Passar per les Alberes
i anar a Roma a fer la guerra al romà.
Per herència ens varen deixar
el segell d'aquesta gesta,
el nom mil·lenari d'Anníbal Scala
el bressol dels homes que de les ruïnes,
de la soterrada Emporion
fa un segle a la llum et varen tornar.
També estranyesa sentiràs,
quan les Alberes et posis a mirar.
L'antiga Paleapolis ja no veuràs,

Dra. M.G. NICOLAU

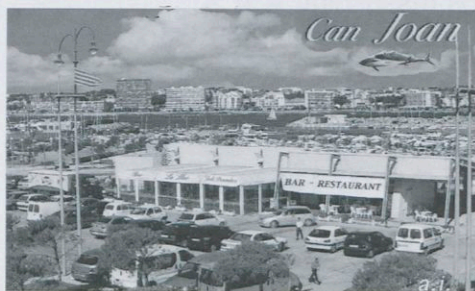
Obstetrícia i Ginecologia
núm. col·legiat 3801

Hores convingüdes

Ronda Pedró, 8 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 771 949

ANXOVES
SOLÉS
Són de l'Escala

Salaons Solés, SA.
Closa d'en Llop, 40 - 17130 L'Escala - Apt. de correus 210
Tel. 972 77 03 57 - Fax 972 77 41 71 - A/e: soles@anxoves.com

la clota 17130 L'ESCALA (Girona) *La Llar dels Pescadors* 972 77 42 61

**CAMPING
Cala Montgó**

Oficina central
B.E.T.S.A.

Nou 139, entresol
17600 Figueres - Girona (Espanya)
Tel. 972 674 519 - 972 674 501

Fax 972 674 495

WEB: www.Betsa.es

E-mail: CalaMontgo@betsa.es

Avda. Montgó, s/n
Tel. 972 770 866 - Fax 972 774 340
17130 L'ESCALA (Espanya)

canmiquelhotelrestaurant

Platja de Montgó, s/n - 17130 L'ESCALA
Tel. rest. 972 771 002 / Tel. hotel. 972 771 452
Fax 972 776 293
www.canmiquel.com

la Ribal

PREMSA - REGALS

La Platja nº2 ☎ 972 770 695 L'ESCALA

Electrodomèstics

**CAN
FIDEL**

C/ del Port, 33
17130 L'ESCALA - (Girona)
Tel. 972 770 098

PASTISSERIA · BOMBONERIA
FUNDADA EL
1854

R. MINISTRAL
MARIANGEL, 8 - TEL. 77 01 80
L'ESCALA
(COSTA BRAVA)

solament algunes runes de la seva antiguitat:
una església cristiana
i senyoriais casones de la mitjana edat.
El nom de l'antiga Paleapolis,
mai ningú l'ha constatat,
ja que molts anys enrere,
si el tenia, va ésser oblidat,
i un bell nom de sant cristià
la noblesa emporitana li va posar:
«Sant Martí d'Empúries»,
El primer sant sense martiri, entronitzat.
Quan la brisa del fred canigonenc,
o la carícia del mestral.
o quan sortint de les Alberes
ja comenci a arrissar la mar,
recordaràs altra vegada,
aquell púnic jove general,
que amb la seva aguerrida tropa
a la mítica Pyrine desafiant,
la muntanyosa barrera
va passar triomfant.
Benvingut altra vegada siguis Esculapi,
déu de saviesa i bondat.
Des d'ara símbol de la mil·lenària Escala
i de l'Empúries patrimoni de la humanitat.
Jo sóc de l'Escala, escalenc original,
però sento tristesa,
quan el nom de la nostra vila,
amb signes antiquíssims
que ve d'una gesta renombrada,
de la història universal,
Que el seu nom li fou donat
amb suposades infundades
per l'Empúries de l'època feudal.

Benet Poch Tarrés

L'Escala, 15 de març de 2008

C/ Salvador Gimeno, 10 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 773 509 - www.obresrossinyols.com

M. Rosa Portell
Directora

C/ Ave Maria, 43 - 17130 L'ESCALA
Tel. 34 972 770 218 - Fax 34 972 773 040
escalatour@intercomgi.com
www.escalatour.group-team.com

PEIXATERIA

XIFRA

C/ Sta. Màxima, 4 - Fax 972 774 005
C/ Germans Masferrer, 17 - Tel. 972 770 057
L'ESCALA (Costa Brava)

**Joaquim
MasPOCH
Illa**

ELECTRICITAT I FONTANERIA

Vilabertran, 49 - **L'ESCALA**
Telèfon: 972 771 609

Can Català

Plaça de les Escoles Tel.: 972 77 04 43
17130 **L'ESCALA** (Costa Brava)

miquelmoya
decoració&interiorisme
lacasonablava

C del Port, 48. 17130 L'Escala
T 972 773 990 F 972 774 789
M info@casonablava.com
W www.casonablava.com

PISCINES GUNITADES - SERVEI TÈCNIC
TRACTAMENTS D'AIGÜES - MANTENIMENT
ANÀLISIS QUÍMIQUES

Avinguda Girona, 76
Tels. 972 772 834
972 772 199
Fax 972 772 199
17130 **L'ESCALA**
estradim85@terra.es

**BAR
C.E.R.**

C/ Garbí, 6
17130 L'Escala
(Girona)
Tel. 972 770 430

ELS CRIMS DEL MOLÍ DE L'ARMENTERA

Vaig conèixer la història d'aquests crims fa molt de temps però no ha estat fins ara que m'he disposat a relatar-la arran d'una conversa amb el nét del moliner protagonista. L'aportació oral i documental de Joaquim Tarrés, l'incommensurable treball de J. R. Inglada a la revista armenterenga El Carbassó, la crònica original dels fets escrita per l'alcalde Àngel Causa i un repàs a la premsa de l'època són les fonts en les quals m'he nodrit.

El Molí Vell de l'Armentera, originàriament del segle XIII i coetani dels dos desaparegts d'Empúries, ubicat a la riba del Fluvià vell, navegable fins al mar, i a l'antic camí romà que porta d'Empúries a l'Armentera, va ser el més important del comtat d'Empúries. Després de ser destruït el 1714 durant la guerra de Successió va ser bastit de nou el 1753 i després de patir les riuades de 1790 va haver de patir de nou una profunda remodelació.

El 6 de febrer de 1894 era festa gran a l'Armentera. Aquell Dimarts de Carnaval era tot animació i gresca a l'habitatge del Molí Vell. Acabaven de dinar el moliner Jaume Tarrés Aubach, la seva dona Margarida Pineda Comas, els fills Jaume (5 anys), Enric (3 anys) i Mercè (16 mesos) i un oncle d'ella que els havia visitat. No gaire lluny, a un trencant del carrer del Mar, Joan Galceran Viusà s'acomiadava de Maria Quer Font i la filla

El molí de l'Armentera amb la casa annexa (en primer terme) on es perpetraren els crims. (Autor: no identificat. Col·lecció: Família Tarrés-Sureda).niiii *

d'aquesta dient que no l'esperessin per anar a les sardanes que es feien a plaça, que més valia anar a fer una mica de llenya; carregat amb una destraleta i la gralla va sortir de casa.

Jaume Tarrés havia nascut el 1864 al mas pròxim al poble de les Encies conegut per Hostal del Fang (tot i que el mas pertany a les Planes d'Hostoles, Jaume Tarrés consta nascut a la veïna Amer). L'Hostal del Fang, com el seu nom indica, oferia els serveis de taverna i hostal i acollia en ser final de trajecte les mercaderies amb destí a les Encies que només podien arribar-hi en carretes; precisament arran d'això es dedicaria més endavant també a la venda de queviures. Jaume era fill del matrimoni celebrat el 4 de novembre de 1856 a Amer entre Joan Baptista Tarrés (les Encies) i Raimunda Aubach (Amer); els avis paterns eren Jaume Tarrés i Rosa Triola i els materns Joan Aubach (Ubach) i Maria Verna.

Jaume, com tants altres joves de les Encies, va preferir un jornal que treballar de sol a sol a la terra. Va aprendre l'ofici de moliner treballant de mosso al Molí d'Oliveres (família Montagut), ubicat a dos-cents metres de l'hostal però depenent del veïnat de Sant Genís Sacosta d'Amer. Aquest molí fariner i arrosser s'alimentava de les aigües del torrent de Rastell i del riu Brugent, riu que concentrava una gran quantitat de molins nascuts a l'Alta Edat Mitjana; una roda al rec del Molí d'Oliveres faria moure una dinamo per donar llum a l'Hostal del Fang. Més tard, el 1880, anà a Girona, cridat pel fort creixement demogràfic i el desenvolupament industrial, per treballar al molí del Mercadal successor dels antics molins de farina, draps, paper i pólvora que havien existit en aquest barri.

El molí del Mercadal (actual Central del Molí) es va convertir, com tots, en una petita central elèctrica i va tenir un paper fonamental en la instal·lació el 1883 de l'enllumenat elèctric a la ciutat. Seria el 15 de juliol d'aquell any 1883 que es casaria a l'església de Santa Susanna del Mercadal amb Margarida Pineda, nascuda el 13 de març de 1862 a Santa Llogaia del Terri filla del matrimoni celebrat el 26 de maig de 1860 a la mateixa localitat entre Pere Pineda (Vilafreser) i Mariàngela Comas (Bàscara), a qui havia conegut no feia massa. El jove matrimoni es desplaçaria a l'Empordà el 1886 perquè l'emprenedor Jaume Tarrés havia llogat els molins fariners i arrossers de l'Armentera i l'Arbre Sec. Ja explotant aquests dos molins especulà amb la compra i venda d'un molí paperer de Banyoles.

El matrimoni Jaume Tarrés-Margarida Pineda va tenir tres fills: Jaume (1889), Enric (1890) i Mercè (1892). Jaume, en ser assassinada la seva dona, es casà en segones núpcies amb la seva germana Paula Pineda, amb la qual tindria quatre fills més: Francesca (1897), Elvira (1898), Joaquim (1900) i Emília (1903). El 1929 va esdevenir propietari dels molins de l'Armentera i l'Arbre Sec que van passar a explotar respectivament els

fills Joaquim i Jaume. Jaume pare moriria l'any 1933 a l'edat de 69 anys. Joaquim, casat amb Paula Tarrés Bosch (la Cellerera), vendria el molí el 1973 a una societat que pretenia construir una nàutica residencial entre Sant Pere i Empúries. Temps després, la casa annexa al molí, teatre dels crims, seria enderrocada.

Eren les 6 de la tarda d'aquell dimarts quan el moliner Jaume Tarrés i el seu fill Jaume enfilaven el camí de tornada al molí després de participar encara que fugaçment de la disbauxa carnalera del poble veí de Sant Pere Pescador i passar per la plaça de l'Armentera on hi havia una ballada de sardanes. Els dos Jaumes, arribats a l'habitatge familiar adossat al molí, van veure com la porta d'entrada a la vivenda estava oberta i un cop a dalt van contemplar horroritzats un espectacle dantesc: la seva dona Margarida Pineda Comas, el seu fill Enric i la seva filla Mercè estesos a terra enmig d'una bassa de sang.

Pare i fill, van córrer, amb els rostres desencaixats, fins a ca l'alcalde, el veterinari Àngel Causa Majó, a fer-lo sabedor del tràgic succés. "Cogí la escopeta y en un santiamén llegué al molino", diu Causa al seu ban *Crimen cometido en la villa de Armentera en su Molino en la tarde del martes de Carnaval seis del corriente febrero*, escrit el 10 d'aquell mes. Abans s'ocuparia de comunicar-ho als metges Josep Vergés Rosell i Isidre Massanat Lloberas, al jutge Josep Batlle Cornellà i al sometent a fi que es personessin d'immediat al molí; també havia enviat un emissari a Girona per informar l'Audiència i havia requerit els serveis de la guàrdia civil de Sant Miquel de Fluvià. En paraules de Causa: "Me hice cargo en un momento de la situación y como alcalde y jefe del somatén me dispuse a obrar com mucha energia".

Aquella comitiva va poder observar el cos de la Margarida amb el cap completament destrossat i amb clars símptomes de violació, el nen Enric amb una ferida mortal al coll i la nena encara amb vida amb un tall profund al rostre. Hi havia sang arreu. Al damunt de la taula una ampolla i un got amb aiguardent i a terra ple de roba regirada; tanmateix, factor que podia descartar el robatori, no havien desaparegut els 300 duros allí guardats.

El moliner, pel seu caràcter adust, va ser el primer de qui va sospitar la guàrdia civil; a l'interrogatori es mostrà com absent i va sorprendre a tots en no aflorar cap llàgrima. Però l'alcalde Causa tenia un altre pressentiment. "La circunstancia de estar los muertos todos en un montón me hizo sospechar habrá sido uno solo el que había cometido el crimen. Luego sospeché tenía que haber sido uno de estos hombres que los días de baile se estan por las afueras. Todo esto unido a que debía haber sido un sujeto sin corazón me aferré en la idea que tenía que haber sido el vecino de esta Juan Galceran Viusá (a) Pastor del gratlle".

“En Joan Galceran Viusà va néixer al poble de Marzà l’any 1837. El seu pare, Domingo Galceran Galceran, natural de Pau, va morir quan Joan tenia 22 anys. La mare, Isabel Viusà Vidal, de Marzà, va morir sis anys més tard a conseqüència de l’abús de la beguda. Des dels deu anys, en Joan, com el seu pare, feia de pastor i treballava per diferents masos de la comarca. No rep cap tipus d’instrucció, però no és un ignorant. Es va casar als 24 anys amb Teresa, natural de Fortià, amb qui va tenir dos fills: Joan i Francesc. Va quedar vidu quan els fills encara eren jovenets (...)”. Aquest és el perfil biogràfic del personatge que en fa J. R. Inglada a *El Carbassó*.

Tots els índicis, inequívocament, portaven al pastor vidu Joan Galceran Viusà (57 anys). No era cap secret que el *Pastor de la gralla* assetjava sistemàticament la Margarida per aconseguir els seus favors sexuals. Feia temps que Margarida coneixia el pastor, un ésser solitari i rude, que a voltes deixava el ramat pasturant als camps adjacents per ajudar el jove matrimoni moliner a fer farinada per als porcs i en altres els deleitava amb el so de la gralla. El gratlle, gralla o tarota era una xeremia d’ús popular pròpia de les formacions instrumentals pastorívols; precursora del tible, formava, amb el flabiol, el tamborí i la cornamusa o sac de gemecs, l’instrumental de la cobla de mitjan segle XIX. A la gralla també se l’anomenava *grall del pastor*.

A les 10 de la nit, un capità, un comandant i dos números de la guàrdia civil de Sant Miquel de Fluvià es desplaçaren acompanyats de l’alcalde al molí a estudiar el teatre dels fets. A les 4 de la matinada van anar a buscar el sospitós a ca la Maria Quer, amb qui Joan convivia, al trencant del carrer del Mar. Amb la presència de la Maria i la filla i sota la mirada atemorida de la gent que s’havia anat concentrant a fora, l’alcalde el va convèncer, revòlver en mà davant la seva actitud hostil, d’anar a l’ajuntament perquè col·laborés en l’estudi del cas. Interrogat per l’alcalde i untat amb uns gots de vi, va acabar confessant; també, les declaracions de veïns allí citats l’inculparien encara més. Un individu que resultà ser l’emporità Ignasi Llombart Colomé intentà escapar de ca la Maria Quer, malgrat la vigilància extrema, on aquella nit sojornava convidat.

La notícia apareixia a *La Vanguardia* el dijous. El titular ‘Triple crimen en Gerona’, signat per Adroher, explicava: “En todos los círculos de esta ciudad solo se habla del triple crimen cometido ayer en Armentera (...)”. El figuerenc *El Ampurdanés*, de diumenge 11 de febrer, deia: “El jueves último, día de mercado, dimos com un hombre muy entrante y amigo de los molineros, al qual interrogamos sobre el hecho y nos dijo: el molinero, que es muy amigo mío, salió de su casa de dos a tres de la tarde del martes (...) y se fue a San Pedro Pescador. Salió de este pueblo con el hijo después de haber merendado y fueron hacia la Armentera (...)”.

HORROROSO ASESINATO

cometido en un molino próximo al pueblo de La Armentera provincia de Gerona el 6 de Febrero último, del cual fueron víctimas Margarita Fineda Comas de 31 años de edad, y sus dos hijos Enrique y Mercedes, el primero de tres años y cuatro meses y la segunda de diez y seis meses.

RELACION DEL SUCESO

I.

A Dios ánimo le pido para contar una historia que dejó horrada memoria allí a donde á suceso.

Horroroso y triste ha sido como lo podreis saber si todos quereis poner mucha atención y cuidado en el hecho consumado que á mí me hace estremecer.

I.

En un molino que hay muy cerca de La Armentera en seis de Febrero ara y su día de Carnaval que Jaime Tarrés Añach marchaba con un criado dejando en casa al cuidado de su adorada mujer á Enrique y á Mercedes

sus dos hijos estimados.

III.

A poco llegó al Molino un hombre: Juan Galcerán que contaba de su edad cincuenta años ya cumplidos muy resuelto y decidido se disponía ya á entrar cuando notó que al llegar había un hombre que guardaba un par de robustas vacas que solía apacentar.

IV.

Preguntó el tal Galcerán al hombre que allí encontraba si retirara las vacas, pues creyó que era hora ya: fuese el vaquero y al par entró Juan en el molino llevando consigo en el pecho un hecha costa de hierro

Auca no il·lustrada d'autor desconegut feta setmanes després dels crims que relata amb sarcasme la macabra història. (Arxiu: Família Tarrés-Sureda).

El també figuerenc *La República*, en la seva edició del diumenge 11, publicava: "(...) un pastor que apacentaba un rebaño por regla general en terrenos muy cercanos al manso (molí) y quien se supone tenía conocimiento de que los dueños del manso no hará muchos días habrán realizado una importante operación sobre venta de ganado de cerda, sabedor también que en la casa no quedava más que la infeliz mujer con sus dos hijos menores, después de haber cerrado en el corral su rebaño, se dirigió hasta el manso provisto de una hacha (...)".

Aquella tarda de Dimarts de Carnaval, Galceran, sabedor que el moliner Jaime i el seu fill gran havien anat a Sant Pere, havia aparegut inesperadament a un quart de cinc a la vivenda dels moliners amb la intenció de posseir la molinera. Anava preparat amb roba i calçat de recanvi i proveït d'una destraleta. En negar-se Margarida a complaure'l Galceran li va propinar un cop de destal que la deixà inconscient i després de satisfer els seus instints li va partir el cap i es va desfer dels nens Enric i Mercè amb la destal; l'oncle de la molinera, que els havia visitat, havia marxat havent dinat. A l'Enric li va produir sis talls que li van causar un vessament de massa encefàlica i mort instantània i a la Mercè cinc ferides que no resultarien mortals; a aquesta el metge li féu unes cures d'urgència.

Galceran no havia deixat la vivenda sense abans simular un robatori, per desviar l'atenció d'una futura investigació policial, afegint a l'escenari dels crims l'ampolla i el got d'aiguardent a què tantes vegades havia estat convidat i l'escampada de roba. Abans de desaparèixer havia llençat des de dalt la destral a la bassa i es va rentar les parts del seu cos ensangonat i es canvià de roba i per acabar d'arrodonir la seva coartada abans d'anar a casa seva va passar per la plaça a escoltar l'última sardana i comprar unes botifarres a la carnisseria.

L'endemà dimecres, en despuntar el dia, els metges forenses van fer l'autòpsia als cadàvers seguint els tràmits oficials. Més tard mare i fill serien embolcallats per oferir una millor presència i dipositats sobre el llit de matrimoni; la petita Mercè, ja fora de perill, havia estat portada a cals avis. Al molí es buscava l'arma assassina; es va obrir la comporta per buidar la bassa i, tal com se sospitava, va aparèixer al fons. A l'ajuntament, l'emporità Ignasi Llobart confessà que en assabentar-se del que havia passat va intentar fugir per por i la família Quer va poder constatar que la destraleta trobada al molí era la que el dia anterior s'havia emportat Galceran.

Cap a les cinc de la tarda d'aquell dia, procedents de Girona, arriben a l'Armentera un jutge d'instrucció de l'Audiència, dos jutges auxiliars i l'emissari municipal; també un tinent i dos números de la guàrdia civil de Flaça que havien de rellevar els vinguts de Sant Miquel de Fluvià. Els jutges van escoltar els informes i decretaren pena de presó i trasllat a Girona del detingut i llibertat sense càrrecs per als altres imputats. Paral·lelament, els cossos dels assassinats foren dipositats en uns baguls. "Mientras estubo aquí todas todas las gentes de los pueblos del contorno venían a visitarlo que parecía una procesión como quien va a ver un animal raro", testimonià Causa.

A les 10 del matí del divendres tenia lloc l'enterrament. S'hi concentraren unes mil persones, moltes vingudes de l'Escala i altres pobles veïns, que ompliren l'església, la plaça i els carrers adjacents. La comitiva procedent del molí l'encapçalava el rector i dos escolans i, darrere els fèretres, familiars i amics. A les 11 de la nit arribava a Girona el pres Galceran custodiat per una parella de guàrdia civils i els jutges i prop de la mitja nit ingressava a la presó. *La Vanguardia* del dissabte deia: "El alcalde de Armentera, acompañado de la guardia civil, ha detenido a Juan Galceran y a su amante (...)".

A partir del diumenge 10 de febrer es repartia a 25 cèntims, als carrers de l'Armentera, l'Escala i Figueres, l'esmentat ban *Crimen cometido en la villa de Armentera en su Molino en la tarde del martes de Carnaval seis del corriente febrero* de l'alcalde Causa. Aquella iniciativa va ser durament criticada pel setmanari *La República* del dia 25: "(...) Aparte el ridículo que

juega todo un señor alcalde suscribiendo un documento en el que se relatan asesinatos horripilantes, documento por el cual se lucra como si fueran aleluyas o romances de ciego (...). Por vida de San Homobono, no escriba V. más para el público. La misión de los Srs. Alcaldes es muy distinta (...)

El judici va tenir lloc el 25 de juny d'aquell any a Girona. Gent de ciutat i altres arribats de l'Armentera i d'arreu assistien expectants a les 9 del matí a la sala de l'Audiència on destacava la presència de l'acusat, els membres del tribunal i el jurat popular. Va ser a les 8 del vespre que es va dictar la sentència: "Se os condena a la pena de muerte por el delito de asesinato, a veinte años de prisión por violación, a dos años y cuatro meses de reclusión y a 500 pesetas de indemnización por lesiones". El reu havia d'esperar prop d'un any per ser executat.

Joan Vinyas Comas (1868-1951), advocat i periodista encarregat d'una informació periodística del judici de jurats en què es va condemnar Galceran, explica a *Memòries d'un gironí* (1932): "Vaig tenir ocasió de parlar amb ell i fer-me càrrec de la seva impassibilitat, més inconscient que cínica, bromejant fins després d'escoltar la terrible sentència. Jo no dubto pas de la manca absoluta d'anormalitat patològica en les seves facultats mentals, però no dubto pas menys de la seva inferioritat psíquica, que si no l'assimilava al boig ni a l'imbècil el tenia de constituir en grau superlatiu del 'rústic' tingut en compte per a certs efectes en el dret romà (...)

La Vanguardia d'1 de març de 1895: "El reo Galceran ha entrado en capilla a las ocho de la mañana (...). El verdugo Nicomedes Méndez ha tenido que albergar-se en un edificio propiedad del Ayuntamiento por no haber querido darle hospitalidad fonda alguna de la ciudad. Si bien se ha pedido al Gobierno el indulto de Galcerán, dúdase sea concedido". Acabat d'entrar en capella, iniciat el cant de la Salve dels Sentenciats, el visitaren l'alcaid i el capellà; en demanar-li el capellà si es volia confessar obté com a resposta: "Sí, amb una noia de quinze anys".

Va ser executat a garrot vil a les 8 del matí de l'endemà, dissabte 2 de març, al paratge de la Font del Rei. La Font del Rei era una zona verda amb una font amb un doll d'aigua abundant; era a l'arenys de l'Onyar, entre el riu i el carrer de la Rutlla (aquest paratge es va terraplenar als anys 60 per construir-hi l'Escola Normal de Girona). Aquest escenari tenia, en dies d'execució, el cadafal com a decoració central. Va ser el lloc escollit per garrotar el "Relotger de Creixell", el "Menut de Pins", en "Vellana" i altres malfactors; Joan Galceran hi va ser l'últim executat.

La Reial Confraria de la Puríssima Sang tenia la pietosa missió d'assistir als condemnats a mort des que entraven en capella fins que eren enterrats; la confraria feia onejar una bandera negra als portals de la ciu-

Làpida del cementiri de l'Armentera que recorda on està enterrada Margarida Pineda; ara la làpida, tanmateix, resta dins el nínxol. (Autor: Joan Castro. Arxiu: Presència).

tat i demanava almoina pels carrers. Totes les campanes tocaven a morts. Galceran va sortir de la presó muntat en una carreta entre dos capellans i vestit amb l'hopa, fúnebre vestimenta negra ordenada per llei, i el casquet del mateix color. Els confreres portaven el Sant Crist amb atxes enceses i abillats amb vestes. Davant se sentia el so de la campaneta anunciant el pas de la lúgubre comitiva.

Atesa l'expectació que va suscitar i la promoció pública d'aquests actes, unes 6.000 persones, entre les quals molts armenterencs, van presenciar l'execució del pastor. Sense poder assaborir, però, els merengues, barretets i anissos i aigua fresca de les "noies de la Font del Rei" del mas Juny (on ara hi ha l'església de Sant Josep), perquè en ocasions com aquestes les autoritats judicials prohibien la venda ambulat per tal de fer guardar absolut respecte per la cerimònia.

La República del dia 3 deia: "(...) Un sacerdote le exhortaba a que se arrepintiera, aun encima del cadalso, sus esfuerzos han sido inútiles". "Anteayer fue ejecutado en Gerona el reo Juan Galceran –publicava *El Regional* aquell dia– autor de los asesinatos del Molino de Armentera. Murió impenitente, habiendo sido su entierro perruno como de convencido librepensador". Galceran seria enterrat en una fossa comuna en absència dels seus fills i Maria Quer i en la més absoluta solitud.

CAUSA, À.: *Crimen cometido en la villa de Armentera en su Molino en la tarde del martes de Carnaval seis del corriente febrero* (1894).

INGLADA, J.R.: "La família Tarrés-Pineda, moliners de l'Armentera", *El Carbassó* 3, 4 i 5 (2005-2007).

RAHOLA, C.: *Breviari de ciutadania. La pena de mort a Girona* (2009).

VINYAS, J.: *Memòries d'un gironí* (1932).

VINYOLES, C.: "El Carnaval de Cal Moliner", *Presència* núm. 693 (1985).

Premsa consultada: *El Ampurdanès, El Regional, La República, La Vanguardia, Los Sitios*.

Informació oral i documental facilitada per Joaquim Tarrés Tarrés (nét de Jaume Tarrés Aubach).

Lluís Colomeda

UNA FESTA AMB MAL PRESAGI

Deuria ser el dos de setembre de 1943, Santa Màxima. El feixisme encara envaïa bona part de l'Europa i el teníem ben instal·lat a casa nostra. Quan encara a les nostres orelles ressonaven les explosions que, nens encara, havíem sentit durant el bombardeig de l'Escala, la voladura dels ponts del riu Ter de Torroella de Montgrí i de Verges i dels dos-cents cinquanta obusos que van caure al terme municipal de Bellcaire d'Empordà durant els tres últims dies de la invasió de les tropes d'en Franco.

Com tot empordanès jove, vaig assistir a la festa major de l'Escala. Com era costum d'aquell moment i perquè no hi havia diners per anar al restaurant, a l'hora de sopar tots anàvem a la vora del mar o dalt d'una barca amb el cabasset i la carmanyola. Jo recordo que vaig anar al final del carrer de l'Església, vaig baixar a la caleta del Codolar i, assegut al marge, em devia estar menjant un entrepà o cosa semblant. Estava sol.

Tot de cop vaig veure que enfront d'aquell punt on em trobava i a l'horitzó es va encendre un llum rectangular de color vermell. En opinió meva, semblava que era més elevat que la línia d'aquell horitzó. No se sentia cap fressa de motor: ni de vaixell, ni d'avió. Aquell llum restava encès, potser per espai d'un minut. Llavors s'apagava. Ignoro quines dimensions podia tenir, ni a quina distància es trobava, però li vaig calcular aproximadament quatre o cinc vegades d'amplada el que tenia d'alçada.

Durant la meva ingestió aquesta operació es repetí quatre o cinc vegades. No us podeu afigurar el malson que va representar, durant tota l'estona, per a la meva imaginació d'adolescent turmentada per les notícies bèl·liques del moment, com també les experiències viscudes quatre anys enrera i seguides dels esdeveniments presents i els que es veien a venir, en un temps no gaire llunyà, tant per part dels feixistes com dels aliats.

És veritat que ara això fa venir ganes de riure. Però, si sou prou grans per recordar la situació en aquells moments (ja no en quedem gaires) i traslladeu aquest 'fenomen' a l'època i a la ment d'un adolescent, atribolada pels fets d'una guerra civil seguida d'una de mundial, que tant de bo mai més no es repeteixin, no us estranyarà que aquella visió turmentés el meu magí per espai de molt de temps.

Mai ningú no m'ha pogut donar cap explicació del que podia significar aquella llum que naturalment no era de cap reflector, ja que, com he dit, era una llum vermella semblant a les que més tard han estat adaptades als cotxes com a llums pilot o intermitents. De totes maneres jo, setanta anys més tard, encara estic intrigat per aquella llum enigmàtica, no identificada, que en aquell convuls moment no presagiava res de bo.

Que pugueu celebrar durant molts anys les festes majors sense haver-vos de preocupar per senyals que, per temor dels esdeveniments del moment, es puguin interpretar com a mals presagis.

UNA ALTRA FESTA, PERÒ AMB BON PRESAGI

Canviant de tema, permeteu-me, si us plau, que em refereixi a una altra qüestió, de què vaig tenir notícia en redactar aquest escrit, que tracta de la constitució de la Comissió Organitzadora de «L'Escala, Ciutat Pubilla de la Sardana 2010», i que afecta especialment el nostre Ajuntament.

Fa pocs dies vaig rebre una invitació de l'Ajuntament, firmada pel Sr. Alcalde, convidant-me a una reunió per tal de tractar de la constitució de la susdita Comissió. Jo, que m'encanta tot el que afecta (la sardana, però que (a contracor) no en sóc ballador, em vaig sentir molt afalagat per aquesta consideració. No sé de qui partí la idea, però li'n dono les gràcies.

Obligacions familiars no em van permetre l'assistència a la dita reunió. Des d'ara, a la Comissió, que espero que hagi quedat constituïda, m'hi ofereixo per col·laborar en tot allò que la meva edat permeti.

D'altra banda, i com a primera col·laboració, permeteu que exposi que el propassat dia 14 de juny, com solc fer gairebé cada any, vaig fer cap al 47 Aplec de la Bisbal d'Empordà. Com també solc fer a la majoria d'aplec que assisteixo, vaig comprar el corresponent butlletí-programa, editat amb aquest motiu i dedicat al malaguanyat periodista, especialitzat en temes de cobla, Eugeni MOLERO, on, per cert, figura un article dels escalencs germans Vilabrú en què glossen l'amistat que l'unia amb ells. De la qual cosa els felicito.

A la pàgina 23 d'aquest butlletí hi figura una col·laboració d'un tal Bartomeu Durant Olària (a qui no tinc el gust de conèixer) en el qual fa apologia de les gestions dutes a terme en la Segona Trobada de Casals de la Gent Gran de Catalunya convidant totes les entitats sardanistes, i sobretot els ajuntaments, a aprovar la proposta perquè la sardana sigui proclamada "Dansa Nacional de Catalunya" i que la petició es comuniqui al Parlament Català a fi que es traslladi al Govern de la Generalitat.

Jo demano a aquesta Comissió Organitzadora de «L'Escala Ciutat Pubilla 2010» que, sense pèrdua de temps, cursi aquesta petició a Ajuntament, que sens dubte sabrà correspondre degudament, i d'aquesta manera –si bé hem hagut d'esperar tants anys perquè se'ns atorgués l'honorífic títol de "L'Escala, Ciutat Pubilla 2010"- puguem tenir l'honor de ser un dels municipis pioners en adherir-nos a la sol·licitud perquè la sardana sigui declarada DANSA NACIONAL DE CATALUNYA.

V. LL. (escalenc d'adopció)

UNA HISTÒRIA DE POSTALS

Els alumnes de 3r de la ESO de l'Institut de Cantallops estaven passant uns dies a l'Alberg d'Empúries. Es tractava del viatge de fi de curs i els mestres i monitors havien dissenyat un munt d'activitats per fer a l'entorn de l'Escala i rodalies.

Aquell dia, els tocava fer una gimcana pel poble de l'Escala, pels carrers i platges de la vila.

Al final de les proves, s'havien de concentrar a la vora de la mar, a la molt coneguda Platja de les Barques, on dinarien i després disposarien d'un temps lliure per a córrer pel poble, abans d'anar-se'n de nou.

Volien ésser a l'Alberg abans de les set de la tarda, perquè aquell dia s'havien de dutxar tots abans de sopar.

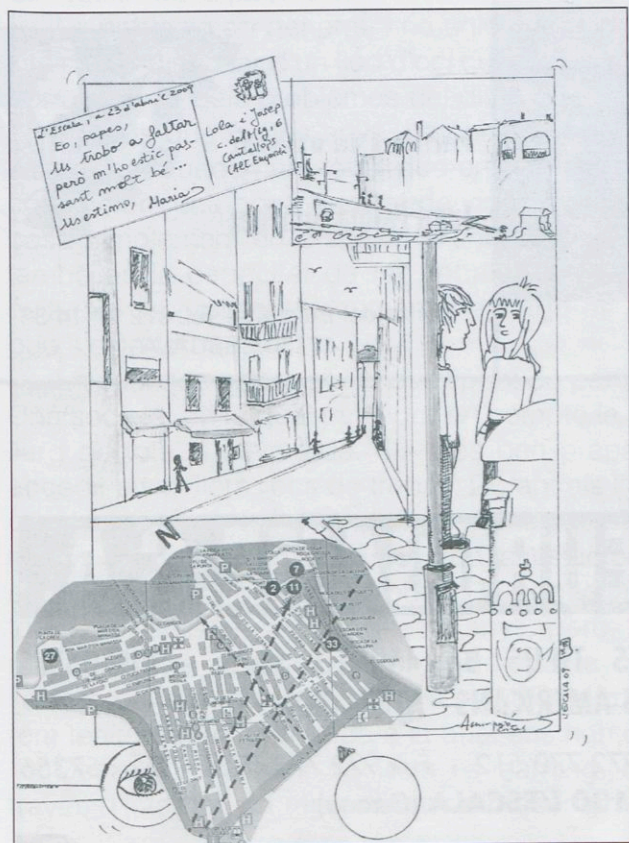
Quan eren davant de la bústia de la plaça de l'església, Maria, una de les alumnes, s'adona que havia perdut la postal que a l'hora de menjar havia escrit als seus pares. Gairebé amb llàgrimes al ulls va dir al mestre que tenia

més a prop, en Nil, que havia de trobar-la i enviar-la abans de marxar. El professor va bufar i va dir: «Què hi farem! Us dono vint minuts a tots els qui vulgueu participar en la seva recerca, a veure si la trobeu! Després, ens tornarem a trobar aquí, a sota la palmera de davant de l'edifici de l'Ajuntament. Es sentí una cridòria general, els nois i noies s'escamparen per arreu...

Però,... on és la postal? On l'ha deixada la Maria? La trobaran?

**Assumpció
Costals i Puig**

Festa Major 09
Tallers i jocs cooperatius:
www.arterapia-manualitats.es

UNIÓ DE SALADORS HISTÒRICS D'ANXOVA

SALAONS SOLÉS S.A.

Tel. 972 770357 - soles@grn.es

CASA BORDAS, S.L.

Tel. 972 770085 - info@casabordas.net

FILL DE J. CALLOL I SERRATS, S.L.

Tel. 972 772577 - info@callolserrats.com

ANXOVES EL XILLU, S.L.

Tel. 972 770820 - elxillu@terra.es

ANXOVES DE L'ESCALA, S.A.

Tel. 972 770146 - info@anxovesdelescala.es

neteja l'Empordà

serveis de neteja amb la màxima serietat i experiència

PINTURES EN GENERAL

Juan Palma Giménez

Carrer del Puig, 63 - Tel. 972 77 14 38
17130 L'ESCALA

EUROGAME, S.A.

MÀQUINES RECREATIVES TIPUS B - VÍDEO JOCS - PIN.BALLS
BILLARS AMERICANS - ATRACCIONS

Closa d'en Llop, s/n - Tel 972 770 512 - Fax 972 772 573 - Tèlex 57356
17130 L'ESCALA (Girona)

25è ANIVERSARI AMB ESPERANCES DE FUTUR

Quan surti el programa de la Festa Major d'aquest any 2009 faltaran pocs dies per complir-se els 25 anys de la data d'inauguració de la Biblioteca Víctor Català de l'Escala. El dia 5 de setembre de 1984 amb l'assistència de Joan Rigol, Conseller de Cultura, Maria Artal, Cap del Servei de Biblioteques, Salvador Carrera i Comes, President de la Diputació de Girona, Josep M. Ferrussola, President de la Caixa d'Estalvis de Girona i Rafel Bruguera i Batalla, Alcalde de l'Escala, es va fer la inauguració oficial de la Biblioteca.

Han estat 25 anys molt profitosos. Tot i que sovint no s'ha tingut en compte la importància de la biblioteca com a centre cultural de la població, de mica en mica, la Biblioteca s'ha posicionat com una de les instal·lacions municipals amb més assistència i amb el nombre més gran de "socis" de la població.

La població en general, i no únicament la població escalenca, necessita poder disposar d'un lloc d'oci cultural adequat a les seves necessitats, per evadir-se dels problemes del dia a dia. Avui disposem de moltes més comoditats que fa uns anys. La societat del benestar ens ha portat a no valorar adequadament tot el que ens envolta i, sovint, a confondre el que considerem una bona qualitat de vida. El benestar de les persones no es basa simplement en disposar d'una bona salut i d'una bona feina, sinó també en la capacitat de fer treballar la nostra ment i d'autoformar-nos cultural i laboralment. L'autoaprenentatge és el futur de la nova societat que s'està formant.

La crisi que estem patint és el punt de partida d'aquesta nova societat. Una societat en la qual es tindrà en compte la formació de les persones al llarg de tota la seva vida. Els més ben preparats seran els que podran accedir als millors llocs de treball. Durant els llargs anys d'ametlles dolces que hem viscut, tothom ha tingut feina i tothom ha pogut gaudir, més o menys bé, d'una qualitat de vida satisfactòria, des del punt de vista econòmic, cosa que ha fet obviar la capacitat d'esforç innata que tenim tots els éssers humans. Aquests anys, però, s'han acabat per a la gran majoria i, tots plegats, haurem de tornar a conscienciar-nos que sense l'esforç del dia a dia, tant en els estudis com en el treball, no aconseguirem tenir la qualitat de vida a la qual ens han acostumat ràpidament.

Des del meu punt de vista l'e-learning, ensenyament a distància a través d'internet, ha representat i representarà una alliberació per a molts

estudiants que, per raons particulars i individuals, no poden accedir a la Universitat. El control de l'espai-temps que ha aportat internet ha estat molt important de cara a dotar de flexibilitat els estudis superiors. Segons la meua opinió, aquest tipus d'ensenyament aplicat a l'educació secundària i al batxillerat seria una forma d'educar els nens i les nenes cap a una autonomia de treball que els permetria formar-se com a persones individuals i alhora socials.

Actualment, i sense cap pretensió de llençar una crítica cap al professorat sinó més aviat cap a les administracions, l'ensenyament està organitzat, com la mateixa societat, de forma en què l'esforç pel treball i l'autoestima individual davant de l'esforç no es valora per part de l'alumnat, la qual cosa repercutirà negativament en la forma de pensar d'aquests alumnes quan s'hagin d'enfrontar amb el món laboral i social. Crec que la desmotivació dels actuals alumnes disminuiria si se'ls donés l'oportunitat d'una formació més flexible i actualitzada, més adequada a l'època actual i futura.

Trobada amb l'autor Jesús M. Tibau.

I aquí és on les biblioteques adquireixen el seu paper més important. Sí que disposem de noves tecnologies de la informació i la comunicació que ens permeten l'accés i la consulta de molts continguts, impensables fins fa pocs anys, però mai serà el mateix la consulta realitzada des d'una màquina, que per descomptat ens ha facilitat molt les tasques del dia a dia i no pretenc posar-m'hi d'esquenes, que la consulta de la informació per mitjà d'un llibre. La relació persona-màquina és freda, no és agradable, és individual i no social, és...., podríem afegir-hi qualsevol mena d'atribut que representi una relació robotitzada. Qui no prefereix la relació biblioteca-llibre-persona? Una relació càlida, agradable, social però alhora individual, punt de trobada, relaxant, distreta, gratificant, de lleure,...

La biblioteca ha de ser per excel·lència el punt de trobada social i cultural d'una població. S'ha de convertir en el lloc on tots i cadascun dels membres que formen part de la comunitat se sentin ben acollits i puguin satisfer les seves necessitats d'informació culturals, laborals i d'oci. Aquest és el nostre objectiu, treballar al màxim per a aconseguir-ho. Durant 25 anys hem avançat a passos de gegant amb els mínims recursos, hem treballat més hores de les que ens tocaven per a poder oferir nous serveis, hem viscut moments molt gratificants amb el suport incondicional dels nostres usuaris, però també, hem viscut moments agredolços i difícils. Amb el temps les coses dolentes s'obliden i els bons records es conserven. Esperem, doncs, que en puguem conservar més que no oblidar i, sapigueu que per sobre de tot, estem a la vostra disposició per servir-vos.

Moltes felicitats a tots per aquests 25 anys de servei al poble de l'Escala.

Lídia Solés i Poch

Bibliotecària

Un entorn màgic
en un mar incomparable

Menús gastronòmic
Peix fresc i marisc

Servei de terrassa

El Molí de l'Escala

RESTAURANT

El Molí de l'Escala
Camp dels Pilans
Camí de les Corts
Tel. 972 77 47 27
Fax 972 77 47 25
17130 L'ESCALA

KIBUC Sancho

mobles i complements

L'ESCALA Closa d'en Llop, 1
17130 l'Escala (Girona)
Tel. 972 770 485 - Fax 972 772 705
sancho@kibuc.com
www.kibuc.com

IMMOBILIARIA

**VENDES I GESTIÓ
DE COMUNITATS**

c/ dels Horts 1, baixos
Tel. 972 77 58 48
Fax 972 77 62 87
e-mail: silvia@casasicasas.com
www.casasicasas.com
17130 L'ESCALA

EL MUSEU DE L'ANXOVA I DE LA SAL I L'ARXIU HISTÒRIC DE L'ESCALA

Memòria de les principals activitats des de juliol de 2008 a juliol de 2009.

ESPECTACULAR INCREMENT DE LES VISITES ESCOLARS L'ANY 2009

El Museu entra en el tercer any d'existència amb un espectacular increment de les visites escolars: si l'any anterior el nombre d'alumnes durant tot el curs va ser de prop d'un miler, enguany, només en dos mesos (abril i maig), ja superaven els 975 alumnes. Això ha fet que la xifra global de visitants superés la frontera de 10.000 a l'any (8.730 a les exposicions i actes i 1.756 a les visites guiades). És una bona notícia si es té en compte les dimensions i el pressupost del Museu.

Els representants de la Unió de Saladors Històrics Anxova de l'Escala fan lliurament al Museu del guardó president Macià en reconeixement a la creació d'empreses i al foment de l'ocupació, el maig de 2009. D'esquerra a dreta: Jonàs Mallart (Anxoves de l'Escala), Brígida Callol (Casa Bordas), l'alcalde de l'Escala, Estanislau Puig i Artigas, Francesc Moner (Anxoves El Xillu), Martí Serrats (Fill de J. Callol i Serrats) i Josep Solés (Salaons Solés). Foto Robert Carmona.

El mes de setembre passat es va traslladar l'Arxiu Històric municipal a les dependències del Museu, en espera de la seva ubicació definitiva a la tercera planta de l'Alfolí de la Sal. També s'ha traslladar la col·lecció d'objectes del Museu pendents de restauració al magatzem del c/ Naintré, ja que, en breu, començaran les obres de l'Alfolí.

Enguany presentem una petita exposició pròpia del segon treball de recuperació i difusió de la memòria històrica de l'Escala *El Fil de la Memòria*. Si el primer va ser *Anar a fer tenda les acampades de pescadors escalencs a la Costa Brava*, ara el dediquem a *El contraban marítim a l'Escala* a partir dels últims testimonis d'aquesta activitat temporal de pescadors com Ramon Guillot i Francesc Moner Xillu (traspassat recentment) i fotografies de Miquel Bataller.

Felicitem efusivament la Unió de Saladors Històrics d'Anxova de l'Escala pel guardó President Macià que els va concedir la Generalitat de Catalunya com a mèrit al treball i sobretot agrair-los que el dipositessin al Museu, així com la de la Denominació de Qualitat concedida l'any 1993. Totes dues s'han col·locat a la vitrina de la sala de la salaó de l'exposició permanent. És un honor que el sector que manté aquesta indústria històrica de l'Escala consideri el museu com la seva seu.

EXPOSICIONS TEMPORALS

NOM	DATA	VISITANTS
EXPOSICIÓ "Mauthausen 2008: viatge a l'univers de l'horror"	del 25/04/09 al 10/05/09	140
EXPOSICIÓ "L'Escala i l'inici de les excavacions a Empúries"	del 27/10/08 al 27/11/08	61
EXPOSICIÓ "Seqüències. Fotografies i audiovisuals d'Ildelfons Clos"	del 13/12/08 al 18/01/09	158
EXPOSICIÓ "L'Escala. Memòries de la Guerra Civil"	del 23/01/09 al 14/02/09	202
EXPOSICIÓ "L'art de la teranyina" de Carles Bros	del 6/03/09 al 27/04/09	30
EXPOSICIÓ 25è aniversari Centre Excursionista de l'Escala	16/05/09	110
CONFERÈNCIA "Els ports i els naufragis a Empúries i l'Escala"	22/11/08	4
CONFERÈNCIA Jornades Emporitanes a Atenes	9/01/09	65

FONS DOCUMENTALS DONATS A L'ARXIU

-Fons documental de Joan Ballesta i Molinas "Calafat", polític, mestre i escriptor. Autor, entre d'altres, de la popular obra de teatre *L'Estrafet*, donat per Joquim Ballesta Alay i família

-1 llibreta d'inscripció marítima, de l'any 1941, de Josep Feliu Palahí (1926-1991), donat per Neus Ballester i Perelló.

-1 fotografia original de Josep Esquirol de la mestra M. Gràcia Amir i les seves alumnes l'any 1910, donada per Joan Bigarós i Amer.

-2 exemplars originals de la revista Costa Brava de l'any 1921, núms. 50 i 51, 3 talonaris de postals editades per Josep Esquirol: "Costa Brava", "Excavacions d'Empúries" i "Caps d'Estudi", donats per Joan Colomer i Frigola.

-2 rebuts de l'Ajuntament de l'Escala de 1939 sobre requisament d'armes al seu pare Manel Gamito Pujol, donats per Domènec Gamito i Font.

-2 partitures musicals de Rossend Mercader, de les obres de Joan Ballesta "Calafat": *L'Estrafet* i *El Bruixot de les Rocales*, donats per la família Mercader

-Fotografies i documents pertanyents a Emili Gandia, director de les excavacions d'Empúries, cedits per la família Gandia, donades per Joaquim Nadal i Farreras.

Donació del fons Joan Ballesta Calafat, amb la presència del conseller Joaquim Nadal, el dia de la presentació del llibre de Rafel Bruguera, Lluís Colomeda i Anna Ballesta sobre aquest esca-lenc. Foto: Miquel Bataller.

-1 llibre amb coberta de pergamí dels segles XVII-XVIII (registre de pesca), donat per Benet Poch.

-3 fotografies originals del casament dels amos de l'antiga Fonda Sureda a la plaça del mercat, donades per Lluís Vilabrú i Ballester.

PUBLICACIONS

Disc de cançons populars a l'Escala

El dia de la Festa de la Sal (13 de setembre de 2008) es va presentar a l'Alfolí un disc amb les gravacions de 29 cançons cantades per M. Teresa Pellicer i Lleonart nascuda el 1928 i 17 cançons cantades per Marcel Pagès i Rustey (1927-2009), amb transcripció de les lletres feta per Ramon Manent, la traducció a l'anglès de Simon Furey i fotografies d'infantesa dels cantadors. Es tracta d'un treball de recuperació i difusió de la cançó popular a l'Escala, que arranca de l'any 1929, quan la mestra Palmira Jaquetti Isant va gravar l'àvia de M. Teresa Pellicer per al seu treball de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Posteriorment, un equip de musicòlegs i antropòlegs, per encàrrec de la Generalitat de Catalunya va fer un treball d'anàlisi de la pervivència de la cançó popular de tradició oral. El musicòleg Joan de la Creu Godoy, va entrevistar M. Teresa Pellicer i Ramon Manent a Marcel Pagès. Els dos cantadors, amb una memòria excepcional, han permès recuperar aquest tresor de cultura popular que es va editar amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Girona, el Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí, la Fundació Carulla i l'Abadia de Montserrat.

S'ha editat la **carpeta i l'índex número 6 de la revista *Fulls d'Història Local*** que conté els números que van del 81 al 91, encartats a la revista *L'Escalenc* entre juliol de 2001 i agost de 2005. La carpeta completa es vendrà a les llibreries. La carpeta i l'índex solts, per a les persones que ja els col·leccionen a través de *L'Escalenc*, els poden trobar al Museu.

FESTA DE LA SAL 2008

El dissabte 13 de setembre de 2008 va tenir lloc la XI Festa de la Sal, que cada vegada es va convertint en una festa de rememoració del patrimoni immaterial. Els actes varen començar la nit del divendres amb un concert del cantautor escalenc Josep Tero a la sala gran del Museu. Al matí, a la Jornada de Portes Obertes, més de 500 persones varen visitar el Museu. Per la nit, la sala es va omplir de gom a gom i es va haver d'habilitar la sala petita, on es podia seguir el concert a través de la pantalla de l'audiovisual, amb la col·laboració de TV l'Escala. L'endemà al matí, a l'Alfolí de la Sal, es va presentar el disc de Cançons Tradicionals Catalanes a l'Escala, cantades per M. Teresa Pellicer i Marcel Pagès. Prop d'un centenar de persones es varen apuntar a les visites guiades a la

Homenatge a Maria Teresa Pellicer i Marcel Pagès el dia de la Festa de la Sal. Foto Miquel Bataller.

casa de Pescadors can Cinto. A la tarda el mal temps va continuar, però obeint la consigna de no canviar la festa del seu emplaçament tradicional: la platja de l'antic port, es va fer la representació d'oficis mariners tot i que sense la presència del pailebot Santa Eulàlia del Museu Marítim de Barcelona que no va poder sortir del port de Palamós i de les barques de vela llatina, que no es podien acostar a la platja a causa de la forta tramuntana. La novetat va ser la presència d'un personatge nou: el del fotògraf Josep Esquirol, representat per Jordi Piqué, que, amb la lectura dels oficis a càrrec de Jaume Comas, anava centrant l'atenció en els diferents oficis. El poble convidat per a l'ofrena de sal i l'intercanvi de danses amb l'esbart La Farandola fou la vila de Foça (Turquia), poble d'on procedien els grecs que varen fundar Empúries. La festa es va cloure amb un concert d'un dels millors grups de música tradicional de Catalunya: El Pont d'Arcalís, que va animar els assistents que aguantaven estoicament la tramuntana. La festa atrau cada any al voltant de 10.000 persones.

Des del Museu i l'Arxiu aprofitem aquest article per a desitjar-vos una **MOLT BONA FESTA MAJOR**

Lurdes Boix, David Ferriz, Mariona Font, Tània Ors

amb la col·laboració dels estudiants en pràctiques:
Anais Gomez (IES El Pedró), Aïda Martí i Susagna Romero (UdG).

TALLERS PLAJA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

PLANXA I PINTURA DE TOTES LES MARQUES
SERVEI DE MECÀNICA
VENDA DE VEHICLES D'OCASIÓ

Closa d'en Llop, 104 - Tel. 972 77 05 91 - Fax 972 77 42 23 - 17130 L'ESCALA (Alt Empordà)

Serralleria *A. Ramió*

TREBALLS DE FERRO, FORJA I INOX.
Automatismes, portals vasculants,
ballestes i teles

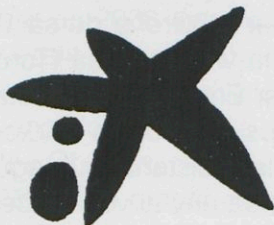
C/ Riera, 47 - 17130 L'ESCALA
Tel./Fax 972 77 06 64

FERRETERIA & BRICOLATGE

CAN RÒMUL

Ma Rosa Pérez Cara

Av. Montgó, 71
Tel./fax 972 774 089
17130 L'ESCALA (Girona)

"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

TENNIS 2008

La bona salut del Club de Tennis l'Escala es manifesta en les activitats que realitza durant l'any:

El **Campionat Social Primavera 08** es va disputar durant els mesos de febrer a juny amb la participació de 40 socis en la categoria masculina, 16 en la femenina, 16 en la masculina sotsdisset, 6 en la femenina sotsdisset i 15 sotsdotze

El dia 30 d'abril 42 persones van anar a veure el **Godó**. Tot un encert anar-hi durant la setmana i no el dissabte. Els més joves (el futur del club) van poder veure molts més partits.

El 8 de juny 67 adults i 41 joves van celebrar la **Diada del Soci**. Partits de Tennis i un bon Catering van arrodonir el dia. El Sol que partia les pedres va obligar atreure paraigües poder protegir-se de la calor.

L'Escola d'Estiu amb 142 participants (42 més que el 2007) va demostrar que el tennis es viu entre els menuts.

Els **Nocturns** (Juliol i Agost) amb esports de raquetes (tennis, pàddel i tennis taula) també van ser molt participats, encara que el d'agost estiugués passat per aigua.

L'equip aleví masculí del club tennis l'Escala es proclama campió provincial del grup argent.

L'Obert de la Festa Major (24 al 31 d'Agost) també va superar el que les nostres instal·lacions permeten. Cinc categories: masculina, femenina sotstisset, veterans i parelles. El darrer dia lliurament de Trofeus i piscobabis.

El dia 30, amb tres pistes de mini-tennis instal·lades a la Riba, van conèixer i practicar el tennis tots els joves que varen voler.

L'Escola d'hivern de l'octubre fins a maig del 09 amb 112 alumnes es la base de la iniciació, perfeccionament i competició del nostre Club.

El **Campionat Social de Dobles** de l'octubre a desembre, a més del grup masculí, femení i mixtes va incloure el Pàddel.

S'acosta el Nadal i també participem com cada any en el **Trifàsic** amb una pista de mini-tennis,

Com que el desembre està ple de sopars vam passar al 6 de febrer del 2009 el **Sopar anual del Club** que es va fer al Mesón del Conde. Sopar, copes sortejos... i fins l'any que ve.

L'Equip Aleví Masculí format per l'Aleix Masjoan, Agustí Garcia, Tino Dutoya, Enric Casadevall i Dani Garcia s'ha proclamat **Campió provincial del grup argent** després de superar el GEIEG, CT Girona B, CT Farners i CN Olot.

Altres jugadors i jugadores del Club han participat en diferents Campionats Provincials en la modalitat individual. També amb molts bons resultats.

Francesc Targa

EL F.C. L'ESCALA, DEU ANYS ENRERA

Temporada 1999-2000

PRIMERA TERRITORIAL

Primera volta

12 setembre   Blanes-L'Escala   2-0

El Blanes es va imposar amb claredat en un partit on els davanters locals es varen estavellar una vegada rera altra contra el porter Marin que va salvar el seu equip d'una golejada segura.

19 setembre   FE Figueres-L'Escala   7-1

Les dimensions del terreny de joc, els quatre gols de Linares i els dos de Cano, afegit a l'expulsió del visitant Jairo al minut 25 de joc quan encara no s'havia mogut el marcador, varen ser les principals causes d'un resultat tan contundent.

26 setembre   FE Figueres-L'Escala   7-1

En un partit avorrit i de molt poca qualitat tècnica, l'Escala va aconseguir els primers punts de la temporada. Moltes pilotes altres en una confrontació que cap dels dos equips mereixia la victòria. L'únic gol l'aconseguia Costa al minut 8 de la represa en rematar un còrner.

3 octubre   Torroella-L'Escala   2-0

Partit molt disputat especialment durant la primera meitat, en la qual els dos conjunts gaudiren d'algunes oportunitats. A la represa el Torroella en un parell de bones ocasions conseguia endur-se els tres punts.

10 octubre   L'Escala-Bàcada   0-0

Partit molt fluix i de baixa qualitat que evidència que l'Escala no troba la forma en aquest campionat. Tot i això el Bàscara tampoc va fer un gran partit, jugant sempre al contraatac.

17 octubre   Farners-L'Escala   2-1

El Farners es va retrobar amb la victòria després de superar per la mínima l'Escala en un partit de domini altern. Després d'una primera part amb poques ocasions, on cap equip va imposar el seu domini, el Farners va començar la segona amb molta empenta assolint els dos gols en quatre minuts.

24 octubre   Breda-L'Escala   2-1

Partit, de bon futbol i bon joc, dominat pel Breda que ja a la primera part aconseguia els dos gols que li donaren la victòria. A la represa l'Escala es va revifar però solament conseguia reduir la diferència. Xavi Agustí no va poder rebutar amb bon peu a la banqueta escalenca.

31 octubre   L'Escala-Sant Gregori   4-0

Partit molt ben jugat per part de l'Escala que sembla que de mica en mica troba la forma de joc, gràcies a la incorporació del nou entrenador Xavi Agustí que aquesta jornada debutava davant l'afició local. Amb aquest resultat el Sant Gregori perd el lideratge que queda en mans del Farners.

7 novembre Abadessenc-L'Escala 0-0

La mala sort i la bona actuació del porter Marin varen ser motiu perquè l'Abadessenc no aconseguís una victòria justa. Indiscutiblement la clau de partit seria el penal comès pel porter visitant. Xavi Agustí no va fer sortir el porter suplent col·locant un jugador de camp sota els pals detall que no va ser prou al·licient per l'encarregat de transformar la pena màxima, que va enviar la pilota fora.

14 novembre L'Escala-Lloret (ajornat)

21 novembre Roses-L'Escala 1-0

Partit de gran rivalitat en el que el Roses podia aconseguir un resultat més ampli, ja que l'Escala es va dedicar a defensar i mai va crear joc de perill a l'àrea contrària. L'arbitre va tenir una actuació força polèmica, sobretot perquè va ensenyar targes a cinc jugadors locals i expulsava l'entrenador rosinc, mentre que l'equip visitant només tres jugadors eren amonestats amb targeta groga.

28 novembre L'Escala-Amer 0-2

Partit no gaire bo. Primera part avorrida sense ocasions i molt joc de mig camp. A la represa continuava la mateixa tònica fins que un error defensiu era aprofitat pels visitants per obrir el marcador. A partir del gol l'Escala va començar a atacar però fou l'Amer qui marcava de nou. El públic va marxar decebut pel resultat i pel buit de poder que ha quedat a l'equip escalenc després que dimitís la directiva.

5 desembre Salt-L'Esala 3-0

Nova victòria del Salt que li permet mantenir-se primer de grup una setmana més. Pel que fa al partit cal anotar que va ser molt disputat, en el qual cal destacar l'encert de la davantera local i la rigorosa actuació arbitral que no va agradar ni a escalencs ni a saltencs.

8 desembre L'Escala-Lloret 2-3

Partit que fou ajornat el diumenge 17 de novembre, el desenllaç del qual permet al Lloret apropar-se més al primer lloc de la classificació.

12 desembre L'Escala-Tordera 0-0

Primera part insípida, sense cap ocasió de gol i joc a mig camp. A la represa l'Escala va sortir amb més ganes i va estar tota la segona part pràcticament dins el camp del Tordera, equip que es va defensar molt bé i va evitar que el marcador es mogués del 0-0 inicial.

19 desembre Begur-L'Escala 0-2

L'Escala guanya a Begur i surt de la zona de descens. Es va veure un partit molt avorrit en el que els visitants aconseguiren un gol a cada part, el segon al minut de la continuació. Els locals tenien sis baixes importants que varen ser suplertes per juvenils, els quals varen acusar la lògica inexperiència.

9 gener L'Escala-Arbúcies 2-0

Encontre entretingut en el qual la pluja caiguda no es va notar gràcies a la gespa artificial del camp que s'inaugurava a l'Escala. Els locals varen començar forts creant en la primera mitja hora de partit 8 o 9 ocasions de gol que només en materialitzaven una. Malgrat la reacció de l'Arbúcies creant cert perill els escalencs, que faren fallar un penal, marcaven al minut 81.

16 gener Ripoll-L'Escala 1-0

Partit molt anivellat. La primera part de domini local, en el decurs de la qual els locals marcaven l'únic gol. A la represa l'Escala va agafar la responsabilitat, portant la iniciativa, i fins i tot, podia haver empatar en el darrer quart d'hora de joc.

Segona volta

23 gener L'Escala-Blanes
(ajornat)

La forta tramuntana que impedia poder practicar el futbol amb normalitat, va fer que l'àrbitre i els dos equips decidissim ajornar el partit.

30 gener L'Escala-FE Figueres 1-1

Molt d'equilibri en un partit en què els visitants es van trobar incòmodes per les reduïdes dimensions del terreny de joc. Tot i els constants atacs a les porteries, poques ocasions de gol per inflar el marcador.

6 febrer Caldes-L'Escala 1-4

El Caldes va veure estroncada la seva ratxa de jornades positives, davant de l'Escala que creava més ocasions marcant tots els gols a la segona part, els primers per mitjà de Sabadí als minuts 57 i 60. Després del 0-2 l'àrbitre es féu seu el partit ensenyant targetes a tort i a dret.

13 febrer L'Escala-Torroella 4-2

Partit de rivalitat que va resultar bastant fluix, sobretot pel joc ofert pel Torroella. Els jugadors escalencs ben posicionats damunt el terreny de joc, després de unes bones ocasions aconseguiren obrir el marcador amb dos gols practicament consecutius (minuts 35 i 36). A la represa es consolidava la justa victòria.

20 febrer Bàscara-L'Escala 0-1

Va disputar-se amb una tramuntana molt intensa. Jugant la primera part

a favor del vent els locals no van aconseguir fer un joc prou efectiu i al minut 38 una jugada complicada dins l'àrea del Bàscara, amb participació de jugadors dels dos conjunts, va acabar amb la pilota dins la xarxa xutada per un jugador local. A la segona part jugant a contra-vent el Bàscara va jugar millor però no aconseguia un just empat.

27 febrer L'Escala-Farners 0-2

Es va veure un bon partit, molt ben disputat per part dels dos equips. Els gols varen fruit d'errades defensives. Varen haver-hi dues parts ben diferenciades: la primera va ser pels visitants en la qual lograven els dos gols i en la segona l'Escala sortia amb més empremta i disposava de diverses ocasions.

5 març L'Escala-Blanes 2-1

En un partit de qualitat i molt vibrant per la incertesa del resultat, l'Escala derrotava el segon classificat. La mitja acabava amb empat a un. A destacar l'aliniació dels jugadors del segon equip Santana, Jairo, Martí, Pau i Parramon, aquest últim fou precisament l'autor del gol de la victòria.

12 març L'Escala-Breda 1-2

Partit molt bonic i entretingut entre dos equips molt equilibrats. Una primera part amb el Breda dominant totalment el mig del camp i creant ocasions. A la represa continuava la mateixa tònica fins que el tècnic local va decidir fer canvis, reforços que van estar a punt d'empatar el partit.

19 març Sant Gregori-L'Escala 0-2

El Sant Gregori tot i fer una gran primera part, va tenir mala sort davant de la porteria, trobant-se a més amb el gran encert del porter visitant. A la continuació les coses varen anar de la mateixa manera amb total domini local sense acabar de concretar les jugades. Com ja havia passat a la primera part quan faltaven cinc minuts els escalencs aconseguien el resultat definitiu.

26 març L'Escala-Abedessenc 4-4

L'àrbitre va tenir molta feia en un partit en què s'hi va poder veure de tot: expulsions, remuntades espectaculars, joc molt dur i vuit gols. (1-0; 2-0; 2-1; 2-2; 2-3, 2-4; 3-4 i 4-4).

2 abril Lloret-L'Escala 1-0

Partit còmode del Lloret que només va necessitar un gol per superar l'Escala. Els visitants solament varen exercir una mica de pressió i van crear cert perill a la segona part. Cal destacar que el camp estava impracticable a causa de l'aigua.

9 abril L'Escala-Roses 2-0

Partit intens i ben jugat sobretot per part del Roses que va dominar territorialment, creant diverses ocasions, unes que acabaven estavellant dues pilotes al pal i altres desbaratades per l'encertada actuació del porter

- local. L'Escala es va defensar molt bé i aconseguia un gol a cada part.
- 16 abril Amer-L'Escala 0-1
- L'Amer va estar totalment desencertat de cara a porta, mentre que l'Escala en un molt bon contraatac feia l'únic gol del partit. A partir d'aquí els visitants es van limitar a defensar-se, deixant portar tot el pes del partit als jugadors locals, que tot i les ganes que hi posaven els va faltar una mica d'ordre per empatar.
- 30 abril L'Escala-Salt 2-2
- Els dos conjunts empataven un partit no gaire bo. Cal destacar la duresa del joc, a causa de la qual l'àrbitre va ensenyar deu targetes grogues. Els locals s'avançaven una i altra vegada en el marcador, mentre el Salt anivellava el resultat en els minuts 45 i 92.
- 7 maig Tordera-L'Escala 2-1
- L'Escala va començar fort aprofitant un error defensiu aconseguia el seu gol minut 6. L'expulsió de Bonmatí al minut 17 va frenar els visitants i enfrontint-se el Tordera que empatava quan passava un minut del temps reglamentari pel descans. A la segona part el Tordera es va fer totalment amb el control del partit i aconseguia el segon gol.
- 14 maig L'Escala-Begur 1-0
- Partit típic de final de temporada entre dos equips que ja no s'hi jugaven pràcticament res. El joc es va disputar exclusivament al mig camp, exceptuant alguna jugada molt puntual. El gol va arribar al minut 78 en una falta executada magníficament per en Marquet. Resumint partit avorrit i un gran gol.
- 21 maig Arbúcies-L'Escala 2-2
- Pèssima actuació de l'Arbúcies a casa. De fet, tal com va jugar el conjunt selvatà i amb la nefasta actuació arbitral, era impossible guanyar. L'equip local va empatar gràcies a la bona actuació del seu porter. L'entrega, la espidesa i l'esforç dels visitants fou total.
- 28 maig L'Escala-Ripoll 4-2
- Molt bon partit, el jugat pels dos equips que ja no es jugaven res a la classificació final. Tot i el gol matiner els visitants, els escalencs es varen sobreposar remuntant el marcador. Cal destacar la molt bona actuació arbitral.
- L'aliniació dels locals en aquest partit fou: Marin (Carmona) Jairo, Bofill (Matas), F. Figueres. Arbusà, Segura (D. Figueres), Marquet, (Bonmatí), Pitu Batlle, R. Figueres, Pere Sabadí i Pepe Gómez.

Classificació final

CLASSIFICACIÓ		TOTAL						A CASA						A FORA					
EQUIPS	PTS	J	G	E	P	GF	GC	J	G	E	P	GF	GC	J	G	E	P	GF	GC
1 FE Figueres	70	34	20	10	4	96	42	17	12	4	1	50	12	17	8	6	3	46	30
2 Lloret	68	34	19	11	4	68	39	17	11	6	0	35	13	17	8	5	4	33	26
3 Blanes	66	34	17	7	10	56	56	17	10	5	2	31	10	17	7	2	8	25	37
4 Breda	58	34	17	7	10	56	56	17	10	5	2	31	19	17	7	2	8	25	37
5 Farners	53	34	15	8	11	77	63	17	8	4	5	42	35	17	7	4	6	35	28
6. Roses	50	34	14	8	12	76	49	17	10	2	5	49	19	17	4	6	7	27	30
7 L'Escala	49	34	14	7	13	48	40	16	7	5	4	28	20	18	7	2	9	20	20
8 Abadessenc	48	34	13	9	12	54	54	17	8	6	3	29	16	17	5	3	9	25	38
9 St. Gregoria	48	34	15	3	16	55	60	17	9	0	8	33	31	17	6	3	8	22	29
10 Salt	47	34	13	8	13	49	45	17	8	2	7	28	25	17	5	6	21	21	20
11 Ripoll	44	34	11	11	12	48	51	17	8	5	4	30	21	17	3	6	8	18	30
12 Begur	43	34	11	10	13	35	35	17	7	5	5	21	17	17	4	5	8	14	18
13 Amer	39	34	10	9	15	48	51	17	5	6	6	25	23	17	5	3	9	23	28
14 Arbúcies	38	34	10	8	16	50	71	17	8	5	4	29	26	17	2	3	12	21	45
15 Tordera	38	34	8	14	12	44	58	17	6	9	2	25	19	17	4	4	9	21	42
16 Bàscara	35	34	10	5	19	58	87	17	6	1	10	37	45	17	4	4	9	21	42
17 Caldes	27	34	7	6	21	45	89	17	4	3	10	23	36	17	3	3	11	22	53
18 Torroella	24	34	6	6	22	38	91	17	4	3	10	23	36	17	2	3	12	15	55

Puja a Regional Preferent: FE Figueres. Promociona per jugar a Regional Preferent: Lloret.
Baixen a Segona Regional: Bàscara, Caldes, Torroella.

SEGONA TERRITORIAL (Grup 14)

Primera volta

12 setembre   Esplais-L'Escala   6-3

Una part del comentari del corresponsal és completament erroni, doncs si bé és cert que fou una clara victòria de l'Esplais, el que fa referència a que els jugadors locals que provenen de tercera varen ser capaços de marcar sis gols al conjunt de l'Escala que l'any passat jugava a primera, no s'ajusta a la realitat. L'equip de l'Escala que l'any passat jugava a la primera encara hi continua i l'equip escalenc amb el que ells varen jugar és el que la temporada passada assolía el campionat del seu grup de tercera.

19 setembre   L'Escala-Llançà   1-2

El Llançà va fer una primera mitja hora molt bona que és quan aconseguia els gols. L'Escala es va refer i va acorrelar el rival ja abans de finalitzar la primera part. La segona fou de total domini local i tot i això els va ser impossible empatar.

26 setembre   Cabanes-L'Escala   1-2

Primera part molt fluixa del Cabanes. Els visitants van dominar i arribaven al descans amb avantatge en el marcador. A la represa van ser els locals els dominadors, però l'Escala va tenir la sort de trobar-se amb el gol just després de l'empat.

3 octubre   L'Escala-Viladamat   1-2

Els dos equips van buscar la victòria oferint un partit molt entretingut. El primer gol visitant, de falta, va crear confusió ja que no va quedar clar si era directa o indirecta. A la continuació l'Escala va ser clar dominador sense aconseguir anivellar el marcador.

10 octubre Costa Brava-L'Escala 2-1

Tot i que l'Escala es va vançar en el marcador i féu una segona meitat de retenció, la tenacitat i la constància demostrada tot el partit pels locals foren decisius per remuntat i aconseguir la victòria, aconseguint els gols en el darrer quart d'hora de partit.

17 octubre L'Escala-L'Armentera 1-2

Un partit força fluix en el qual l'Armentera es va venir a defensar i a aprofitar el contracop. Els locals dominaren sense gaires idees. La clau del resultat fou la gran actuació de Puigvert, el porter visitant.

24 octubre L'Escala-Bisbalenc 1-0

El joc de la Bisbal al camp de l'Escala va decebre. Si bé les ocasions de gol sovintejaren en ambdues porteries, els jugadors locals varen jugar amb molta empenta, estavellant tres pilotes al pal i essent capaços de mantenir la seva porta intacta per acabar sumant els tres punts.

31 octubre Sant Pere Pescador-L'Escala 1-2

Partit molt avorrit en el qual l'Escala va vèncer tot i jugar amb inferioritat numèrica a partir del minut quinze de joc.

7 novembre L'Escala-Maçanet 2-1

Partit deslluït pel fort vent de nord que bufava amb intensitat desorbitada. Els jugadors visitants que donaren una bona imatge s'avançaren en el marcador. La constància i l'entrega dels locals, en el decurs dels noranta minuts, van ser clau de la remuntada final.

14 novembre Roses-L'Escala 0-4

El derbi dels filials altempordanesos se'l van endur els escalencs per golejada, amb *hat trick* de Flotes. L'Escala va jugar amb seriositat i no va donar cap opció al rival. Per la seva part el Roses va tenir una actuació decebedora davant un rival superior en tots els sentits.

21 novembre L'Escala-Portbou 3-1

Es va poder veure un partit entretingut. El conjunt local va dominar i al minut 16 ja guanyava per 2-0. A la represa el Portbou va retallar la diferència però el domini va continuar essent dels locals.

28 novembre Verges-L'Escala 0-3

Mal partit del Verges amb resultat just. Amb aquest darrers resultats favorables el conjunt escalenc que després de la setena jornada era el penúltim a la classificació, s'ha situat a quart lloc de la taula.

5 desembre L'Escala-L'Estartit 0-2

Partit molt disputat i interessant per la incertesa en el marcador. A la

segona part arribaven els gols. Ja a la recta final quan l'Estartit marcava el primer els locals varen estirar més les seves línies creant certes ocasions. Tot i això el líder no es va deixar sorprendre i sentenciava quan faltaven quatre minuts.

12 desembre La Jonquera-L'Escala 1-0

Primera part molt anivellada. A tres minuts pel descans els locals marquen l'únic gol del partit. A la segona l'Escala va passar a dominar el centre del camp, però el resultat no va variar sumant, La Jonquera els tres punts que els eren molt necessaris.

19 desembre Cadaqués-L'Escala 4-1

Partit amb tots els ingredients del futbol. penals, expulsions, gols anul·lats... i sobretot bon joc de l'equip local que va ser just guanyador.

9 gener Jafre-L'Escala 4-2

Tot i començar perdent, l'equip local va fer un bon joc, reaccionant a temps i imposant-se en un partit molt entretingut.

16 gener L'Escala-Agullana 1-3

Tot i sortir els escalencs amb molt empemta l'Agullana es va saber posicionar molt bé en el camp i a la mitja part ja guanyaven per 0-2. Quan al minut 60 era expulsat un jugador visitant, els locals van pressionar una miqueta més avançant línies, circumstància que aprofitaven els habitants per superar l'avançada defensa escalenca amb un nou gol. El de l'honor arribava al minut 80. El nostre segon equip acabava la primera volta en onzena posició.

Segona volta

23 gener L'Escala-Esplais 3-2

Un gol *in extremis* va donar el triomf al conjunt més lluitador. Partit disputat jugat amb fort vent que dificultava el control de l'esfèric. Els nombrosos aficionats van poder gaudir d'uns últims quinze minuts molt bons dels jugadors escalencs.

30 gener Llançà-L'Escala 3-0

El domini total del Llançà es va veure reflectit en el marcador i si el resultat no va ser més ampli no va ser pas per manca d'ocasions. Els jugadors locals van dominar des del primer minut i van fer al porter Ayala el millor jugador del partit.

6 febrer L'Escala-Cabanes 1-1

L'Escala va lluitar més que el seu rival, destacant especialment l'actuació de tres juvenils (MasPOCH II, Moner i Martin) que van jugar en el partit. Els dos gols es varen realitzar en el decurs de la primera part.

13 febrer Viladamat-L'Escala 2-1

El partit va ser molt igualat decidint-se el resultat en l'últim minut de joc.

- 20 febrer L'Escala-Costa Brava 4-0
 El partit, deslluït per la tramuntana, va tenir el conjunt local com a clar dominador. Remarcable l'actuació de Martí que va marcar dos gols i va iniciar les dues jugades materialitzades per Arbusí. És de destacar la notable esportivitat amb la qual es va disputar el matx.
- 27 febrer L'Armentera-L'Escala 0-7
 Els escalencs varen sortir més motivats que el seu rival conscients de la importància de sumar tres nous punts. D'aquesta manera i amb un bon joc va acabar golejant el seu rival.
- 12 març Bisbalenc-L'Escala (ajornat)
 19 març L'Escala-Sant Pere Pescador 1-2
 El ritme de joc va ser bastant fluix en un partit amb tramuntana. Als inicis de la segona meitat els locals van tenir vàries ocasions clares de gol. Tot i això va arribar el penal que avançava els visitants, els quals, ja a les acaballes marcaven el gol de la sentència. El de l'honor arribava en el temps de descompte.
- 26 març Maçanet-L'Escala 2-0
 No va ser fins a la segona part quan el Maçanet, jugant amb superioritat numèrica, va avançar les seves línies mancant els dos gols a cinc minuts de la conclusió. El conjunt escalenc va finalitzar el partit amb vuit jugadors i el delegat visitant també va ser expulsat.
- 29 març Bisbalenc-L'Escala 1-1
 En el partit suspès el dia 16 d'aquest mes, els locals varen tenir moltes ocasions per obrir el marcador, però van ser els visitants que es defensaren a ultrança els 90 minuts, s'avançaven al marcador en un ràpid contraatac. Els bisbalencs reaccionaren i quan faltaven quatre minuts aconseguien empatar.
- 2 abril L'Escala-Roses 1-1
 El joc va tenir una línia ascendent, en el qual el Roses va dominar el mig camp a la primera part. El millor del partit varen ser els dos gols. A la represa el domini fou pels escalencs.
- 9 abril Portbou-L'Escala 3-2
 El Portbou conscient de la seva necessitat va ser capaç de remuntar un marcador advers, per anar al descans amb un favorable 2-1. A la segona part el Portbou es va mostra superior.
- 16 abril L'Escala-Vergés 4-2
 Molt bon partit, on l'Escala es va imposar tot haver tingut una desavantatge de dos gols. Després del 0-2, els jugadors locals van prendre les regnes i amb bon joc i un magnífic segon gol arribaven a la mitja part amb empat. A la represa el domini es va intensificar i va acabar amb victòria justa.

30 abril L'Estartit-L'Escala 1-1

L'Estartit tot i jugar nerviós va crear moltes ocasions de gol. Cal destacar la bona actuació del porter escalenc Ayala, sens dubte el millor jugador del partit. Amb aquest resultat l'Estartit haurà d'esperar el desplaçament al camp de la Bisbal, segon classificat, per poder assolir la classificació matemàtica a primera territorial.

7 maig L'Escala-La Jonquera 2-2

L'Escala va sortir ben posicionat en el camp i semblava que no tindria rival. L'expulsió de Pedro al minut 30 va condicionar el joc escalenc. D'aquesta manera els visitants van ser capaços de capgirar el resultat ajudats d'un penal molt rigorós. Tot i això, amb canvis posicionals, els locals aconseguien empatar.

14 maig L'Escala-Cadaqués 1-2

La incertesa en el marcador va mantenir l'emoció fins al final. El joc imprecís i possiblement el fet que l'Escala jugués en inferioritat numèrica per l'expulsió de dos jugadors, va decantar la balança a favor dels visitants. Amb aquest resultat el Cadaqués s'assegura pràcticament la permanència.

21 maig L'Escala-Jafre 4-6

Partit entretingut gràcies als gols, disputat per dos conjunts que no s'hi jugaven res. L'Escala va jugar amb una alineació experimental i això va repercutir negativament en la zona defensiva, fet que va aprofitar Josep Font per marcar quatre gols i consolidar-se com a golejador del seu equip.

28 maig Agullana-L'Escala 4-3

Amb el tercer lloc assegurat l'Agullana va sortir relaxat. Tot i això va guanyar, aconseguint el gol de la victòria al minut 87.

Classificació final

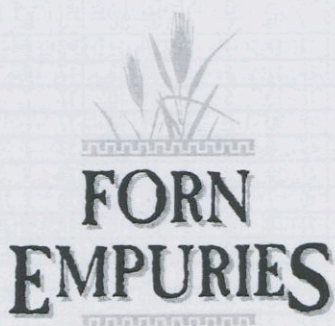
CLASSIFICACIÓ		TOTAL						A CASA						A FORA					
EQUIPS	PTS	J	G	E	P	GF	GC	J	G	E	P	GF	GC	J	G	E	P	GF	GC
1 L'Estartit	82	34	26	10	4	96	42	17	12	4	1	50	12	17	8	6	3	46	30
2 Lloret	68	34	19	11	4	68	39	17	11	6	0	35	13	17	8	5	4	33	26
3 Blanes	66	34	17	7	10	56	56	17	10	5	2	31	10	17	7	2	8	25	37
4 Breda	58	34	17	7	10	56	56	17	10	5	2	31	19	17	7	2	8	25	37
5 Farners	53	34	15	8	11	77	63	17	8	4	5	42	35	17	7	4	6	35	28
6. Roses	50	34	14	8	12	76	49	17	10	2	5	49	19	17	4	6	7	27	30
7 L'Escala	49	34	14	7	13	48	40	16	7	5	4	28	20	18	7	2	9	20	20
8 Abadessenc	48	34	13	9	12	54	54	17	8	6	3	29	16	17	5	3	9	25	38
9 St. Gregoria	48	34	15	3	16	55	60	17	9	0	8	33	31	17	6	3	8	22	29
10 Salt	47	34	13	8	13	49	45	17	8	2	7	28	25	17	5	6	21	21	20
11 Ripoll	44	34	11	11	12	48	51	17	8	5	4	30	21	17	3	6	8	18	30
12 Begur	43	34	11	10	13	35	35	17	7	5	5	21	17	17	4	5	8	14	18
13 Amer	39	34	10	9	15	48	51	17	5	6	6	25	23	17	5	3	9	23	28
14 Arbúcies	38	34	10	8	16	50	71	17	8	5	4	29	26	17	2	3	12	21	45
15 Tordera	38	34	8	14	12	44	58	17	6	9	2	25	19	17	4	4	9	21	42
16 Bàscara	35	34	10	5	19	58	87	17	6	1	10	37	45	17	4	4	9	21	42
17 Caldes	27	34	7	6	21	45	89	17	4	3	10	23	36	17	3	3	11	22	53
18 Torroella	24	34	6	6	22	38	91	17	4	3	10	23	36	17	2	3	12	15	55

Puja a Regional Preferent: FE Figueres. Promociona per jugar a Regional Preferent: Lloret.
Baixen a Segona Regional: Bàscara, Caldes, Torroella.

Vilabru

**FORN
EMPURIES**

FORN EMPÚRIES, SL.

Closa d'en Llop, 54

Tel. 972 770 081

Fax 972 770 398

E-17130 **L'ESCALA** (Girona)

PLANXA I PINTURA
autoPlacid

autoplacidsl@espai-i.com

Tel. 972 776 100

699 462 013

Fax 972 776 101

Closa d'en Llop, 64

17130 **L'ESCALA** (Girona)

AUTO PLACID US DESITJA UNA BONA FESTA MAJOR!

*Moules à
la Belge*

**Bar
LOS COMPADRES**

*Spécialité
de Paco*

Alfons Caparrós (Sito)

C/ Bonaire, 13 - Tel. 972 77 08 55 - 17130 **L'ESCALA**

Seccions del CER

TABACS JOSEP M^a
EXPENDIDURIA N°3

Carrer del Port, 47
17130 L'Escala
Telèfon 972771716

CAVA DE CIGARS
BOTIGA DEL FUMADOR

BUGADERIA, LAVANDERIA
LAVANDERIE, LAUNDRY, WÄSCHEREI

DOLMON

C/ Codolar, 22
17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 015

M & M

classes particulars

E.P. - E.S.O. - Batxillerat
Grau Mitjà - Grau Superior - Oposicions
Francès - Anglès - Català per a estrangers

Camí Ample, 9 - 17130 L'ESCALA
Tels. 972 771 150 - 696 07 72 87
696 04 38 87

Farmàcia BALLESTA

Rosa-Maria Ballesta Llinàs

Av. de Girona, 25
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)
GIRONA
Tel/Fax 972 771 575

F U S T E R I A

TOT
EN
FUSTA

C/ Closa d'en Llop, 3
17130 L'ESCALA

Tel. 972 77 03 47
Fax 972 77 13 94
e-mail: gelifusta@grn.es

Tel. 972 77 34 13
C/ del Mar, 13
17130 L'ESCALA

Pintura i Decoració

**Lluís Romero
Bruguera**

C/ Gregal, 26 - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 773 221

carisseria

joan paçes

SECCIÓ DE TENNIS TAULA

Temporada 08-09

Aquesta temporada ha vingut donada per la incorporació de nous jugadors al primer equip.

Un dels objectius més importants del club era la creació d'una escola base i per fi aquest any podem dir que s'ha aconseguit. Una trentena de nens i nenes han vingut al club a aprendre el nostre esport.

Un dels altres objectius era consolidar l'open popular que la temporada passada havia estat un èxit i, gràcies a la participació de més de trenta jugadors benjamins i alevins, i una setantena de seniors, s'han superat totes les previsions que teníem.

El primer equip del CTT CER l'Escala l'han format els jugadors següents: Volodimir Dvorak, jugador veterà ucraïnès nacionalitzat espanyol; Marc Clotet, un dels millors jugadors de Catalunya a la categoria senior, i David González i Robert Coll, jugadors de la casa des de fa molts anys.

La lliga de divisió d'honor aquesta temporada ha estat molt i molt complicada, ja que de la quarta posició, que hem assolit aquest any, a la novena només hi ha hagut la diferència d'una victòria.

DIVISIÓ D'HONOR MASCULINA GRUP 01

Classificació definitiva

P	EQUIPO	EJ	EG	EP	PF	PC	PTOS
1	IRUN LEKA ENEA	18	16	2	68	17	32
2	ESTABLECIMIENTOS OTERO	18	12	6	59	41	24
3	C.T.T. BASCARA	18	10	8	54	49	20
4	C.E.R. L'ESCALA	18	9	9	52	48	18
5	TRAMUNTANA-FIGUERES	18	9	9	53	50	18
6	C.T.T. RIPOLLET	18	9	9	49	51	18
7	TERMOTUR CALELLA	18	9	9	53	50	18
8	T.M. DEFENSE-LA PALMA	18	8	10	47	54	16
9	OVIEDO T.M.	18	8	10	46	56	16
10	LANKIDE-GASTEIA	18	0	18	7	72	0

El primer equip va arribar a les semifinals dels campionats de Catalunya absoluts, disputats a la localitat de les Borges Blanques. A la categoria individual, Marc Clotet es proclama subcampionat en perdre la final contra Oriol Monzo. En dobles, formant parella amb el jugador del Calella Pere Navarro, també obtindrien el subcampionat.

L'equip de primera provincial, format pels següents jugadors: Robert Coll, Joan Sues, Lluís Llenas i Dani Paltré, va acabar al final de la lliga en tercera posició, darrera el CTT Bàscara i el CTT Tramuntana.

Classificació final:

1r, CTT Bàscara A
2n, CTT Tramuntana
3r, CER L'Escala
4t, CTT Bàscara B

5è, CTT Olot
6è, Ripoll
7è, Alxe Vilablareix
8è, CTT Campllong

L'equip del CER de segona provincial, campió després de molts anys sense obtenir aquest títol. Els jugadors que hi han participat són els següents: Dani Sabrià, Sergi González, Dani Paltré, Sònia González i Enric Casadevall.

Classificació final:

1r, CER L'Escala
2n, CTT Bàscara
3r, CTT Tramuntana
4t, Roses

5è, La Bisbal
6è, La Jonquera
7è, Torroella
8è, Llagostera

L'equip Veterà del CER, format per Joan Sués i Albert Garriga, no va tenir gens de sort en els campionats de Catalunya veterans, ja que en el grup es van enfrontar al CTT Bàscara, equip que obtingué després el sub-campionat.

En definitiva, aquest any hem d'estar contents de com ha anat la temporada: quarts classificats en la lliga divisió d'honor; tercers, en primera provincial; campions de segona provincial, i semifinalistes als campionats de Catalunya absoluts, i el més important de tot és que de cares a la propera temporada ja disposarem d'una colla de nens per treballar la base del club.

Bé, amics escalencs, la secció del Tennis Taula del CER us desitja que passeu unes bones festes. I fins l'any que ve.

CTT del CER

SECCIÓ DE TEATRE

Les activitats teatrals que s'han portat a terme després de l'última informació apareguda en el llibret de la Festa Major del 2008 són les següents:

Agrupació Artística Local (Secció del CER)

L'article del llibret de la Festa Major 08 deia que estàvem a l'espera de començar els assajos de la comèdia a triar entre *Diner Negre* de Ray Cooney, *Mentiders* d'Anthony Neilson o *La casa dels embolics* d'Àlvar Portés i Frederic Soldevilla. L'obra escollida per tal de representar la temporada 2008 no va ser cap d'aquestes. Els motius: l'obra *Diner Negre* tenia com a protagonistes principals dues maletes i acabàvem de representar l'*Oscar* amb tres maletes. Massa coincidència. *Mentiders* ens va sorprendre (i això que l'havia vista a Barcelona, però en una versió retallada) amb un vocabulari bastant escabrós i unes situacions inadequades. I a *La casa dels embolics* no hi havia paper per a tothom. D'aquí que en triés una a l'atzar (no hi havia temps per arranjar els *Mentiders*) i va sorgir *Tots en tenim una*, comèdia d'Assumpta González, que no va despertar massa interès del públic. L'obra va ser representada els dies 28, 29 i 30 de novembre al Centre Cultural i Municipal Xavier Vilanova.

Els protagonistes de l'obra: **Paquita Saballs, Carme Coll, Josep Vilabré, Quimet Molinas, Mònica Llop** i les noves incorporacions de la **Maria Negre** (procedent del teatre de sisè del CEIP Empúries amb l'obra *El Mag d'Oz*, l'any 99) i de l'**Oriol Fuster** (també procedent del teatre de sisè amb l'obra *Groc Molière*, l'any 98).

Encara que sigui agosarat, i poques vegades l'endevino, tornaré a pronosticar l'obra de la temporada vinent. Està entre: *L'estràfet* de Joanet Ballesta (Calafat), *La porteria*, "*Sé infiel i no mires con quien*" (en versió catalana) o *Ocells de pis* de Rafel Anglada. Trieu i remeneu.

Agrupació de teatre del Casal del Jubilat "Jardí del Pedró"

També dèiem que estàvem esperant preparar una altra comèdia. Doncs bé, per circumstàncies alienes a la nostra voluntat no hem representat cap obra. Ara estem en tràmits de fer una espècie de revista titulada *Un tomb pel Casal*, recull de totes les activitats que es fan en aquest centre, acabant la vetllada amb una peça teatral curta, sorprenent i divertida.

Teatre a l'escola primària

Aquesta secció, per motius d'horari, no ha portat a terme cap representació. Amb permís dels altres dos grups, és el que he trobat a faltar més. Però què hi farem, el temps passa. Recordo que la primera obra que

van representar l'any 97, titulada *Titirimundi* era presentada amb aquestes paraules, escrites pels mateixos alumnes: <<**La vida és ben curiosa. 'Es com una gran obra de teatre. Ja el naixement és un esdeveniment anunciat, com aquell que anuncia una representació teatral. El que no saps és el dia de l'estrena. S'obren les cortines de l'escenari de la vida i et trobes davant del públic sense haver assajat i sense vestuari. Això sí, amb molta il·luminació, molt ben maquillat, amb molta expectació i t'has d'espavilar com pots.**

Ja bé prou que t'apunten el text, però costa molt d'aprendre. Més tard, una colla de directors (els pares, els avis, els mestres... et diuen el que has de fer, però costa molt.

La vida també té actes com una bona obra teatral. Hi ha actes còmics i d'altres dramàtics.

A nosaltres ens ha tocat, per ara, l'acte en què anem a l'escola primària: ens ensenyen a escriure, a llegir, les primeres normes i un munt de coses que també costen molt. Prop de cloure les cortines d'aquest acte, arriba l'escena en què fem sisè, últim curs d'ensenyament primari i tots ens proposem de fer un viatge de fi d'estudis. Doncs bé, ens organitzem, assagem i preparem una obra de teatre per tal de representar-la davant vostre...>>

Seguidament continuava explicant més coses de la vida teatral dels alumnes.

Hi afegeixo: <<**També arriba l'acte en què un deixa el món del treball i es dedica a realitzar activitats d'oci o, senzillament, descansa, tot esperant que el teló es tanqui com més tard millor, que caigui suau-ment, sense que el públic ni l'actor en sigui conscient.**>>

De totes maneres, sé que les activitats teatrals s'han continuat, cosa que m'omple de satisfacció, ja que crec que el teatre és una bona eina educativa.

Teatre a l'escola secundària

Hi ha un grup de jovent entusiasmats (la majoria procedents del teatre de primària) que voldria fer teatre, amb la dificultat que la gran majoria són noies i hi estic adaptant l'obra que pensava fer.

Jo em pregunto: <<Per què amb moltes d'aquestes coses tenen més predisposició les noies que els nois?

Jordi Piqué i Sagrera

SECCIÓ D'ESCACS

Activitats durant la temporada 2008 – 2009

En els Campionats de Catalunya d'equips, categoria tercera, província de Girona, els nostres participants es classificaren primers del seu grup, havent obtingut, per tant, l'ascens a la categoria segona.

D'altra banda, s'ha pres part en els torneigs següents:

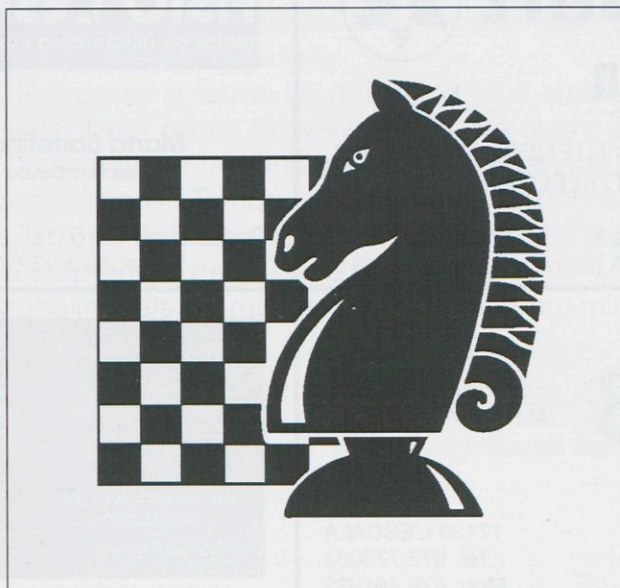
Campionat La Cirera, organitzat pel club Dotze Castells de Llers.

XX campionat obert de Llers.

Campionat de Sant Pere Pescador.

Campionat provincial de veterans

Aquest any s'aconseguia reunir una colla de nens per a assistir a classes d'escacs.

**Carns
i embotits
SEBASTIÀ**

**elaboració
pròpia**

Ave Maria, 29 - Tel. 972 77 39 54 - **L'ESCALA**

fiona

1978

maranges, 4
17130 l'escala
(+34) 972 77 15 79
bastrop_2000@yahoo.es

C/ del Mar, 2 - Tel. 972 77 06 01
17130 **L'ESCALA**

**BAR-CAFETERIA
CARMEN**

Avda. Ave Maria, 37
17130 **L'ESCALA**

expert

Lindan

Electrodomèstics

ALARMES - ANTENES - INTERFONS
REPARACIÓ D'ELECTRODOMÈSTICS

Plaça de les Escoles, 8
17130 **L'ESCALA** (Girona)

Tel. 972 77 04 90
Fax 972 77 03 55

FISIO L'ESCALA

centre de fisioteràpia i recuperació funcional

Marta Barretina Ginesta

Fisioterapeuta col. 834

Ronda del Pedró, 12 - **L'ESCALA** (Girona)
Tel./Fax 972 77 14 75

CONSTRUCCIONS
BARRAGAN

C/ Riera, 11
17130 **L'ESCALA**
Tel. 972 773034
Mob: 676 491932

Menú especial de tastets

Varietat en tastets
Especialitat en peix
fresc i marisc
Carns a la brasa

Reserves per a petits grups
972 77 26 79

Obert tot l'any

La Cala
RESTAURANT

Pg. Jesús M^o Isern, 2 (Port d'En Perris)
17130 L'Escalada GIRONA - info@lacala-restaurant.com
www.lacala.restaurant.com

SECCIÓ DE BONSAIS

ZEN, l'art i el cultiu del bonsai

Un artista que esculpeix un bloc de marbre o de pedra ha d'eliminar els trossos que sobren per tal d'obtenir la forma de l'escultura.

El cultivador de bonsais fa servir el mètode d'adaptar a un test l'arbre o la planta adequada. Una vegada al test, s'han de conservar les branques complementàries perquè estiguin correctament situades, tant les del davant com les del darrera. Totes les branques que no són essencials i que creixen en llocs no desitjats s'han de podar.

Les branques que es conserven s'estimulen perquè d'elles en creixin branques secundàries i terciàries mentre se sotmeten a podes i filats. És el que es coneix com el mètode addicional. De totes maneres, cal fer-ho en el temps i el moment adequats, tenint sempre la paciència necessària d'esperar el temps que calgui per tal de veure'n els resultats, cosa que ens produirà la satisfacció de comprovar com evolucionen les plantes gràcies als treballs aplicats.

Els dies 1, 2 i 3 de maig d'enguany ha tingut lloc als locals del CER la VI exposició de bonsais. Com cada any, hem millorat pel que fa a qualitat i vistositat dels arbres exposats. La presentació, decoració, enjardinament i activitats diverses relacionades amb el bonsai han donat motiu per rebre amb gran satisfacció les moltes felicitacions i reconeixement als membres de la secció de Bonsai i col·laboradors.

Aquest any hem portat a terme un programa molt ambiciós, dintre les nostres possibilitats. Hem pogut fer venir aficionats avançats i professionals d'arreu de Catalunya per tal d'instruir-nos i delectar-nos amb les seves tècniques i demostracions. També gaudirem d'una curiosa i educativa demostració de THAI-CHI. D'altra banda, tinguérem una mostra de cuina japonesa que va sorprendre per la seva originalitat.

Continuem treballant els arbres, veient cada dia com milloren, amb molta satisfacció.

Salutacions,

Joan Lluís Puig

Secció Bonsai CER. L'Escala

GRAU I IERN

GESTORIA +
SERVEIS JURÍDICS

**GESTORIA +
SERVEIS JURÍDICS**

Jordi Isern i Colomeda
Advocat

Núria Grau i Palou
Gestor administratiu

Av. Girona, 43, baixos. 17130 L'ESCALA
T/F 972 77 46 39 + 972 77 07 67

FARMACIA Ma Rosa Planas

Av. Riells, 8 - Tel. 972 771 473
17130 L'ESCALA

NOVETATS MARGARIDA

ARTICLES DE PELL

Maranges, 22 - Tel.: 972 770 087
L'ESCALA

JARDINER

Joaquim Parals Moner

Av. Girona, 41 A-2
17130 L'ESCALA
Tel. 659 140 019

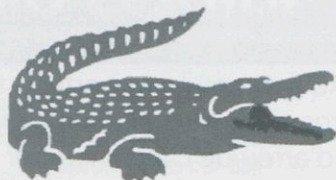
NAT - BUF

MODA INFANTIL

972
77 25 61
C/ Sta. Màxima 8 L'Escala

BOUTIQUE LACOSTE

C/ del port, 23 Tel 972 774946
L'ESCALA (ALT EMPORDÀ)

CONSTRUCCIONS ROBEMAR-RIELLS, S.L.

Riells de Dalt, 75 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 772 041

Av. Riells, 47 - Tel. 972 773 698
C/ Palau, 15 - Tel. 972 770 037
17130 L'ESCALA

SECCIÓ DEL GRUP DE DANSES 'LA FARANDOLA'

Activitats de la Secció des de la publicació del programa de la Festa Major 2008.

El dia 31 d'agost, dins els actes de la Festa Major, a les 6 de la tarda a la plaça Víctor Català i en commemoració dels 60 anys de la primera ballada de danses tradicionals catalanes, amb un grup de jovent escalenc dirigit per en Lluís Albert i amb l'acompanyament de l'antiga cobla La Principal de l'Escala, es va fer una actuació de ballets catalans amb el grup actual La Farandola i també amb l'acompanyament de l'ara actual cobla La Principal de l'Escala dirigida per en Lluís Albert.

El programa consistí en quatre balls de l'actuació de fa 60 anys i quatre balls més del repertori actual del Grup La Farandola.

A les 8 del vespre, al Museu de l'Anxova es féu la presentació del llibre Esbarts escalencs, 60 anys. 1948 – 2008, de Josep Clos, director del Grup La Farandola, amb la sala ben plena d'excursionistes, els actuals, amics i simpatitzants, que després dels parlaments protocol·laris del batlle Sr. Estanislau Puig, Lluís Albert i l'autor acabà l'acte amb un refrigeri.

13 de setembre. Festa de la Sal. Aquest any ens havia d'acompanyar en l'apartat de danses tradicionals un grup de Turquia, de la població de Foça. No pogueren venir ja que per aquestes dates tenien la visita del primer ministre i, per tant, ni l'alcalde ni alguns regidors no haurien pogut acompanyar tota la comitiva. Només ens féu la visita 'testimonial' el músic Afsin Gok, que va amenitzar la festa amb cançons del seu país.

24 de setembre. Actuació al poble de Sant Feliu de Boada, a les 12 del migdia.

Del 14 al 17 de novembre férem el viatge a Foça (Turquia) convidats pel consistori, malgrat que ells no pogueren venir a l'Escala.

A continuació copio el relat publicat a L'Escalenc del gener i febrer del 2009.

<<Els dies 14 a 17 de novembre el Grup de Danses la Farandola del CER l'Escala es va desplaçar a la ciutat de Foça, a la costa mediterrània de l'actual Turquia, per oferir una ballada de danses catalanes dins del programa d'intercanvis culturals iniciats l'any 2004, quan una delegació cultural d'aquesta ciutat es va desplaçar a l'Escala per participar a la Festa de la Sal en el marc de l'assemblea de Pobles Foceus que va tenir lloc a l'Escala, acte que va entrar a la programació del Fòrum de les Cultures de Barcelona.

>>Posteriorment, i durant el Carnaval de 2007 de l'Escala, el nou alcalde de Foça, Gokhan Demirag, acompanyat de cinc regidors de l'Ajuntament va visitar la nostra vila tot gaudint dels actes del Carnaval.

>>Per la Festa de la Sal de 2008 havia de venir una representació de l'Ajuntament amb un grup de música i dansa, però a causa de la visita del primer ministre de Turquia a la seva ciutat, només va poder assistir el músic Afsin Gok, que va fer l'ofrena de la sal i va interpretar cançons de creació seva i la popular cançó turca USKUDARA, junt amb en Ramon Manent.

>>Essent convidats per la vila de Foça, el Grup de Danses la Farandola i el cantant Ramon Manent, el mes d'abril d'enguany, va concretar de fer la visita del 14 al 17 de novembre, data escollida amb avinença de tots els components. El cost del viatge es va sufragar, la meitat per part de cada component i l'altra meitat del fons de la caixa del grup, amb els ingressos de les actuacions fetes al llarg de l'any. La junta del CER va participar amb la meitat del cost de l'autocar per anar a l'aeroport del Prat. Els dos acompanyants, col·laboradors en acolliment dels dansaires convidats a la Festa de la Sal, es costejaren íntegrament el passatge.

>>A les 2 de la matinada del 14 de novembre sortírem de l'Escala i a les 6 sortírem de Barcelona via Munic. 4 hores de llarga espera per prendre l'altre avió a Esmirna, on arribàrem a les 4 de la tarda. Allà ens esperava l'Afsin i amb un microbús de l'ajuntament de Foça ens hi traslladàrem. Un cop descarregat l'equipatge a l'hotel, tot seguit a sopar en un restaurant del Port on ens esperava l'alcalde, la seva esposa i membres de l'equip consistorial, que ens obsequiaren amb un magnífic sopar amb degustacions de la cuina de Turquia. A la sobretaula dos músics oferiren cançons i balls del país. El poble turc estima molt la música i la dansa, i poguérem constatar que tots els àpats s'acabaven sempre cantant i ballant, cosa que també fèiem nosaltres ensenyant-los el popular ball escalenc de la Farandola, que els ja havien admirat per Carnaval.

>>L'endemà, després d'esmorzar a l'hotel, autobús i a l'ajuntament on es preparava una recepció. El municipi posà al nostre servei un guia que fou l'ínterpret dels corresponents parlaments i de l'intercanvi d'obsequis. L'Ajuntament de Foça obsequià tots els components amb una bossa amb diferents objectes típics de Foça. Per al Grup un plat i una placa. Per la nostra banda, com a director del Grup de danses vaig llegir el següent parlament:

>>Estimat poble de Foça: El Grup de Danses la Farandola de l'Escala-Empúries, que tinc la satisfacció de dirigir, hem fet amb molta il·lusió aquest llarg viatge per conèixer la ciutat d'on sortiren els valents navegants que fundaren l'antiga ciutat d'Emporion, mare de la nostra actual Escala.

Part del grup. Al fons panoràmica de Foça.

Les actuals Ruïnes d'Empúries les tenim en gran estima. Avui no som la mateixa gent a l'Escala-Empúries i a Foça, ja que han passat moltes generacions, però la terra, el lloc geogràfic és el mateix i és el que forma l'esperit i la cultura dels seus habitants. Per fer més amable la nostra trobada, hem vingut en representació del nostre poble el Grup de Danses la Farandola de l'Escala per oferir-vos una mostra càlida de la cultura catalana amb un variat programa de danses de les diferents comarques de Catalunya.

Esperant passar una agradable estada amb la vostra companyia, us agraïm de tot cor la vostra hospitalitat i esperem tenir altres oportunitats per continuar els llaços d'amistat.

>>Tot seguit els vàrem oferir de part dels dansaires obsequis típics de l'Escala. El dinar fou lliure, a càrrec de cadascú i tastàrem en un restaurant especialitats turques.

>>La ballada s'havia programat per fer-la a la sala del Centre Cultural, però en vista del bon temps que feia es féu a la plaça del davant de l'Ajuntament i el port de pesca a les 3 de la tarda. Va començar el grup local, vestit a la manera tradicional de Turquia, oferint una curta demostra-

ció de danses folklòriques. Seguidament va actuar el grup la Farandola intercalant les intervencions de Ramon Manent i Afsin Gok.

>>Vàrem començar amb el Ball de Bastons, l'Espolsada, l'ancestral Contrapàs de Sant Genís i el simpàtic ball de pescadors de la badia de Roses: les Nyacres. La plaça, molt àmplia, estava envoltada de públic que aplaudia les actuacions. Mentre hi havia un canvi de vestuari i d'estil, en Joan i l'Eva van fer una demostració d'agilitat amb la Morisca de Gerri de la Sal. Tot seguit vàrem sorprendre el públic amb la majestuosa –tant de vestuari, de música, com de coreografia- Dansa de Castellterçol, seguit de l'original Ball de Cintes, i per finalitzar el Festival, la galant i festiva Entrada de Ball. Els balladors i balladores varen ser molt sol·licitats per fer-se fotos amb els espectadors. Uns del Grup, que després foren a un bar del voltant, van ser coneguts i els digueren que havien agradat molt les danses catalanes.

>>A les 7 del vespre, sopar en un altre restaurant, on també ens obsequiaren amb un conjunt de tres músics d'ètnia gitana, que són molt apreciats pel seu virtuosisme amb el clarinet.

El bastoners davant l'Ajuntament. (Foto de l'autor).

>>El diumenge 15 de novembre: visita a les interessants ruïnes de l'antiga Pérgamo, construïda damunt d'un turó, on hi havia hagut una biblioteca amb més de 200.000 obres i és on es va inventar la pell de xai per a escriure en substitució del paper, coneguda com el 'pergamí'. Prop d'allà, a la plana hi havia el santuari d'Asclepios (Esculapi) com a zona hospitalària. A la nit vàrem fer el fi de festa i comiat a l'hotel.

>>El dilluns 17, havent esmorzat, viatge cap a Esmirna per visitar la zona comercial del Basar i les ruïnes de l'antiga Àgora. Temps lliure per dinar fins a les 2 de la tarda, que ens portaren a l'aeroport. Tres hores d'espera a Munic i arribarem a Barcelona a dos quarts de dotze de la nit, on ens esperava el nostre autocar fins a arribar a l'Escala, cansats, però satisfets perquè tot va anar bé.

>>El pensament de tots és que ha estat una excepcional experiència. El Grup de Danses la Farandola no es podia pensar de fer un tan llarg desplaçament per exhibir els nostres balls. Fórem molt ben rebuts i atesos amb molta hospitalitat i simpatia. El Consistori amb el batlle i senyora al davant ens feren d'amfitrions en els sopars i fins de festa. Amb aquesta oportunitat hem conegut de prop la gent turca de la Mediterrània i hem pogut constatar que ens uneixen molts aspectes.>>

Després el Grup férem unes merescudes 'vacances' (assajos). I tornar a organitzar-nos per a una propera actuació, que fou el 18 de gener del 2009 a la veïna població de Sant Mori, a les 5 de la tarda a la sala del Casal.

7 de febrer. Vam participar a Esponellà del Pla de l'Estany, a la Festa de la Candelera, on amb el Ball del Tortell, típic del poble, que serveix de cerimònia per fer el relleu de tres parelles de pavordes amb tres que n'entren. Una de les parelles fa un convit per a tota la gent a la seva casa amb una gran 'brunyolada'. La nostra actuació per amenitzar la festa fou: el Ball de Nyacres, el Contrapàs de Sant Genís, la Dansa de Castellterçol i la Morisca de Gerri de la Sal.

10 de maig. Convidats per la Secció de Pubillatge del CER, a la nit vam participar a la Festa de la Pubilla amb un curt repertori de tres ballets i la Farandola amb participació de públic.

14 de juliol. Primera de les cinc actuacions programades fins a final d'agost al Luna Parc. També hem d'actuar el 21 de juliol i 11 d'agost a la plaça de l'Univers.

El 12 de setembre participarem a la Festa de la Sal, on enguany tindrem de convidats un grup de danses del País Basc, on per les festes de la Constitució i Concepció anirem també de convidats.

19 de juliol de 2009

Josep Clos

Pensió - Hostal Mediterrà
Pere Blanch Coll

Carrer Riera, 24 - Particular: Riera, 25
Tel. España 972 770 028 inter. 34 72 770 028
17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)

anem-bi
nou empordà bikes
LLOGUER
VENDA I REPARACIÓ
DE BICICLETES

C/ Ave Maria, 9
Tel. i Fax 972 77 40 42 - 17130 L'ESCALA
antempordab@gmail.com

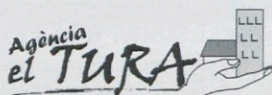

FARMÀCIA
PIETAT
COLOMER

Ave Maria, 3
Tel. 972 770 477
17130 L'ESCALA

Restaurante
Mesón del
Conde

Sant Martí d'Empúries
Sant Martí d'Empúries
L'Escala - Tel. 972 770 306

- ALQUILERES
- LOCATIONS
- LLOGUERS
- TO RENT

Silvia Giró Santandreu
Membre Associat A.T.A.

Tel. 972 77 04 38
Fax 972 77 22 74
Av. Montgó, 21-A
Ap. Correus 148
17130 L'ESCALA (Girona)
e-mail: tura@activain.com
web: www.agenciaeltura.com

Francesca Mas i Planas
Col. núm. 3894

C/ Ave Maria, 18 - L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 775 399

PINTURES
M. VICH S.A.

Venda
al major
i detall

«COLORS A L'INSTANT»

Pintures, barnissos, maquinària, eines,
parquet, moquetes, roba de treball
Avinguda Riells, 26 A
Tel.-Fax 972 77 30 13 / Mòbil 669 20 77 77
17130 L'ESCALA
E-mail: pinturesmvich@hotmail.com

Vins, licors i fruita

Joan Solés

C/ Ave Maria, 36 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 311

SECCIÓ CARNAVAL

Can-can, CER!

Música, ganes de xalar, perruques, lluentons, balls, rialles, plomes, fred, gent, crits,... tot això i més, és talment com la carrossa del CER descriu aquell diumenge de carnaval, un matí de diumenge d'hivern, per sort sense tramuntana ni pluja, perquè, si així hagués estat, molt fred hauríem passat.

A l'esquerra; amunt; a la dreta; ensenyo la cuixa; m'arremango la faldilla, i faig mitja volta!

Quants passos i quina feinada per a assajar plegats tots els balls allà al bar del CER! Hores i hores per poder lluir la disfressa que vam escollir.

Amb aquest escrit volem agrair, un any més, l'ajut i la col·laboració de la junta del CER, entitat a la qual representava la nostra carrossa, i animar tothom qui vulgui venir i es vulgui divertir.

Molt bon estiu a tothom!

Desfilada al Carnaval 2009.

Manel Amodeo i Fernández
Pintura - Decoració

ESMALTS - ENVERNISSATS - ESTUCATS
MOQUETES - DOLL DE SORRA
RETOLACIÓ - LLOGUER DE BASTIDES

Camp dels Pilans - c/ Vilanera, 25
mòbil 619 70 86 29 - 17130 L'ESCALA

L'ESKULAPI

RESTAURANT
PIZZERIA

Plaça Major, 1 • Tel. 972 77 00 53
SANT MARTÍ D'EMPÚRIES
17130 L'ESCALA (Girona)
www.eskulapi.com
info@eskulapi.com

B S

SabadellAtlántico

La gruta
l'escala - restaurant

c/ Enric Serra, 15
c/ Santa Màxima, 18
Tel. 972 77 43 09 17130 L'ESCALA
www.restaurantlagruta.com
info@restaurantlagruta.com

TAPES - FLAUTES - BAR - RESTAURANT

m
1869

Obert tot l'any
c/ del Port, 11 - Tel. 972 776 888
17130 L'ESCALA

**MARIANO
FERNÁNDEZ JUÁREZ**

Jardines
Riegos automáticos
Mantenimiento de piscines

Passatge Modigliani, 11 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 38 56 - Mòvil 619 51 75 36

JOIMAR
BRICOLATGE

Closa d'en Llop, 93a - 17130 L'Escala (Girona) - Tel. / Fax 972 77 51 51
bricolusta@joimar.com - www.joimar.com

SECCIÓ DE MUNTANYA

Els membres de la Secció de Muntanya del CER vam fundar la secció ara fa 1 any, amb l'objectiu de reunir els aficionats a la muntanya i als esports d'aventura per practicar en conjunt les activitats que més ens agraden. També tenim com a objectiu fomentar el respecte per la natura i el coneixement de la muntanya entre els habitants de l'Escala i rodalies, i donar-los a conèixer nous indrets de la nostra geografia.

Els nostres principis són: la companyonia, el respecte i l'esforç per a la superació personal.

Actualment, per formar part de la nostra secció cal ser de primer soci del CER i en segon terme federar-se de muntanya, tràmit que podem efectuar des de la secció.

Ens reunim cada 1r divendres de mes al bar del CER a les 20h i tenim un blog (www.activitatsdemuntanya.blogspot.com) on pengem les fotos de les sortides amb la informació detallada corresponent.

Activitats 2008

Setembre:

- Ascensió al Canigó.
- Escalada a la paret de Sinsat (Arieja – França) de 2 vies clàssiques: “Cheminée rouge” i “La Poire).
- Tour del Montgrí (de l'Escala a Sta. Caterina en BTT i de Sta. Caterina al Castell, corrents i tornar).

Octubre:

- Escalada a la cara nord del Pedraforca de 2 vies clàssiques: “Cerdà - Vergés” i “Cerdà-Prokoski.
- Pujada en BTT al Puigneulós.

Novembre:

- Tour del Montgrí (de l'Escala a Sta. Caterina en BTT i de Sta. Caterina al Castell, corrents i tornar).
- Iniciació a l'escalada I (rocòdrom de la Jonquera).
- Escalada a Rocamaura (l'Estartit).

Desembre:

- Sopar de la secció.
- Iniciació a l'escalada II (rocòdrom de la Jonquera).
- Pujada del pessebre al Montgrí.

Activitats 2009

Gener:

- Sortida en BTT pel camí del carrilet (Quart – Sant Feliu de Guíxols Quart).
- Esquiada a la Vall d'Aran.

Febrer:

- Tour del Montgrí (de l'Escala a Sta. Caterina en BTT i de Sta. Caterina al Castell corrents i tornar)
- Iniciació a l'escalada III (Solius).

Març:

- Sortida en BTT a Cantallops.
- Via Ferrata "Centelles" (Osona).
- 40è aniversari del CER.

Abril:

- Ascensió al Puigmal.

- Pujada en BTT al Puig d'Arques.

Maig:

- Participació a la "Pedals de Foc" (Vall d'Aran).
- Escalada a diverses vies clàssiques: Montserrat, Ribes de Freser, Vilanova de Meià.

Juny:

- Descens del riu Ter en caiac.
- Sortida en BTT a Empuriabrava.
- Escalada a la Dent d'en Rossell (Queralbs) de la via clàssica "Primavera".

Agost:

- Caminada nocturna, 15 km, a la Bisbal.
- Ascensió al Pedraforca.
- Psicobloc (escalada sense cordes) a l'Illa Mateua (Montgó).

Setembre:

- Participació a la cursa "Carros de Foc" (travessa dels Pirineus catalans).
- Ascensió al Canigó.

Octubre:

- Sortida en BTT pel camí del carrilet (Olot – Girona – Olot).
- Via Ferrata "Teresina" (Montserrat).
- Escalada a Montgó.

Novembre:

- Sortida en BTT per les Gavarres (circuit BTT – Baix Empordà).
- Escalada a la Cresta del Sol (Solsona).

Desembre:

- Ascensió hivernal a l'Aneto (esquí – raquetes).
- Esquiada popular.
- Pujada del pessebre al Montgrí.
- Sopar de la secció.

FERRO / ALUMINI INOX / P.V.C.

Polígon industrial El Recs - C/ Saladors, 6 - 17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 77 04 67 - Fax 972 77 58 68 - e-mail: metallsues@orangemail.es

IMMOBILIÀRIA
COMPRA - VENDA
I CONSTRUCCIONS

C/ Del Mar, 18
L'ESCALA-17130

Tel. 972 77 11 15
Fax 972 77 16 34

www.cijosma.com
info@cijosma.com

Televisió l'Escala

CANAL 24 : Xarxa de cable de l'Escala

CANAL 40 : Repetidor d'Els Àngels

LINIA DIRECTA

DE CINE

SECCIÓ TRAMUNTANADA

El passat febrer, la Secció Juvenil la Tramuntanada del CER complí 4 anys d'existència.

La secció ha pogut ser gràcies a moltes persones. Unes, perquè en un moment o altre n'han estat membres i amb la seva col·laboració han enriquit la "Tramuntanada". I altres que, malgrat no haver estat membres de la "Tramuntanada", han fet possible la seva existència amb el seu suport i ajut, com són la junta del CER i tots/es aquells/es que han assistit en una o altra activitat realitzada al llarg d'aquests 4 anys. A tots ells/es: Gràcies.

Pel que fa aquest any, la Secció Juvenil la Tramuntanada del CER l'ha farcit d'activitats de diferents tipus, totes elles, però, amb la mateixa finalitat, a saber, intentar oferir, dins la ja enriquida oferta lúdica i cultural de l'Escala, una alternativa de lleure més.

Les activitats, com es deia, han estat diverses. S'han organitzat xerrades, els temes de les quals han estat sempre relacionats amb problemàtiques que estan presents en la nostra actualitat. Un exemple d'això últim foren les dues xerrades que es feren a raó de "la crema de les fotos del rei" i sobre SIDA.

Una novetat d'aquest any han estat les projeccions de concerts i pel·lícules. Com a secció del CER, ens vam plantejar de poder gaudir dels grans clàssics del rock des de l'Escala i fou així que va sorgir la idea de projectar en la sala gran del CER concerts mítics de bandes com ACDC o LED ZEPPELIN. Les pel·lícules proposades tampoc van obeir a cap motiu gratuït. Aquestes responien a la idea de presentar realitats de la nostra societat que ens convidessin als allí presents a plantejar debats, qüestions i reflexions. Un exemple d'això fou la projecció de Las mujeres de Juárez, que es va fer amb la col·laboració "del grup de dones del 8 de març".

Finalment, la Secció Juvenil la Tramuntanada del CER no ha renunciat a continuar fent activitats que són, podríem dir, clàssiques. Una d'elles són les barraques de la Festa Major. Des de la primera edició d'aquestes, la "Tramuntanada" sempre hi ha estat present en la seva organització i execució proposant actuacions i muntant la seva pròpia barraca. L'altra activitat és el concert de Nadal. Per a aquesta edició s'apostà per un concert de rock amb bandes musicals capdavanteres en el nostre panorama musical, com són Tea i Toni Beiro, i que es féu el dia de Sant Esteve.

La Tramuntanada

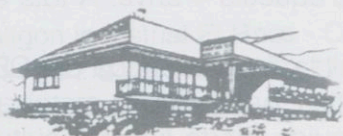
ICE TITUS

Royne

C/ Closa d'en Llop, 108 - 17130 l'Escala (Girona)
Apt. correus 252 - Tel. 972 77 04 04 - Fax 972 77 05 08
www.icetitius.com - info@icetitius.com

CAIXA LAIETANA

CONSTRUCCIONS J.A. AGUILERA I FILL

C/ Sert, 4 Tel. 972 772 523
17130 L'ESCALA Mòbil 649 845 992

JUNOR

Gràcia, 4 - Tel. 972 770 747
Avda. Riells, 70 - Tel. 972 773 286
L'ESCALA (Girona)

RESTAURANT LA PALMERA

DES DE 1968

Passeig Lluís Albert nº 3
L'Escala - Girona - Costa Brava
Tel. 972 77 03 03

Jordi Bigarós i Amer

Enginyer tècnic naval
Col·legiat núm. 973

Av. Ave Maria, 25 Tel. 972 770 348
17130 L'ESCALA Fax 972 775 388

bijuteria, regals i complementos
plaça ajuntament
17130 l'escala (girona)
tel. 972 770 774

Tendals L'Escala

Automatismes, Tendals, Persianes, Cortines, Jardí
Des de 1989

sunbregg DICISSON laza **30mty** SATI KETTAL

C/ del Mar, 10 - Tel./fax 972 772 219
C/ Ave Maria, 34 - Tel. 972 775 267
L'ESCALA - ALT EMPORDÀ

Secció CEDRHE

El Centre de Documentació i Recerca Històrica de l'Escala (CEDRHE) és una secció del Centre Esportiu i Recreatiu (CER) de l'Escala. La seva finalitat és la recuperació i divulgació de la memòria històrica de l'Escala en general.

Atès que en aquests moments estem treballant en el període comprès entre la Segona República, la Guerra Civil i el primer període del franquisme, i amb el benentès que en el present any es complien 70 anys de l'acabament de la susdita guerra, vam considerar oportú organitzar unes activitats per commemorar aquesta efemèride.

Per la commemoració d'aquests 70 anys vam plantejar una sèrie d'activitats, una de les quals fou l'exposició L'Escala, memòries d'una guerra civil, que es féu amb la col·laboració del Museu de l'Anxova i de la Sal i de l'Ajuntament de l'Escala. Amb dita exposició es van poder mostrar diferents objectes, fotografies i documents amb els quals s'oferia una visió clara, objectiva i diàfana dels fets ocorreguts a la nostra vila durant el període tot just anunciat.

Juntament amb l'exposició, també es féu una dissertació a càrrec de Jordi Gaitx, amb la qual es reflexionà sobre el llegat dels fets esmentats en la memòria col·lectiva del nostre país, i la presentació del llibre Escalencs assassinats durant la guerra civil, a càrrec del seu autor, Rafel Bruguera.

També es van projectar una sèrie de documentals a la sala gran del CER i la pel·lícula de Ken Loach Tierra i libertad en el Casal dels Jubilats. Amb aquestes sessions es varen poder observar els diferents aspectes de la Guerra Civil, com ara els seus detonants, la violència de la reraguarda i la del bàndol anomenat nacional, les diferents posicions dins del bàndol republicà, la retirada i l'exili.

La darrera activitat de la sèrie que reunia la commemoració del 70è aniversari de la fi de la Guerra Civil fou una excursió durant la qual es visitaren diferents llocs i espais relacionats amb la retirada i l'exili. Primer es va anar a la Vajol, on es visità la Mina Can Canta, Mas Perxés, el Coll del Lli o el de Manrella, i després a la Jonquera on visitarem el Museu Memorial de l'Exili (MUME).

Per raó de l'excel·lent acollida que van tenir aquestes propostes, ens vam animar a organitzar una altra excursió, també amb l'objectiu d'aprofundir una mica més en els fets històrics de la Guerra Civil i l'Exili. Com que la darrera sortida havia estat en el marc de la Retirada, aquesta nova sortida s'emmarcà més amb l'Exili. Fou així que es proposà de visitar els camps de concentració d'Argelers i Rivesaltes, i Elna, on hi havia la

maternitat que va socórrer centenars de dones republicanes per a donar a llum en condicions dignes. Aquesta sortida fou amanida amb dues conferències relacionades amb la Retirada i l'Exili que anaren a càrrec de l'Assumpta Montellà, que és l'autora dels llibres *La Maternitat d'Elna* i *El setè camió*.

Finalment, només resta recordar que una altra finalitat que té aquesta secció és la recerca històrica i que, en aquest sentit, s'està actualment treballant amb documentació recentment localitzada a raó de la Guerra Civil de l'Escala, l'exili d'escalencs i sobre el llegat patrimonial de les fortaleses militars que hi ha a l'Escala. Amb aquestes troballes esperem que en un termini curt estiguem en posició de saber més sobre aquests esdeveniments històrics i fer-vos-ho arribar per mitjà d'activitats i/o publicacions.

Foto: Jesús Puig.

CRÒNICA EMPORITANA

EMAGRET

Carrer Santa Màxima, 1
17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 364

RESTAURANT SNACK-BAR
MAR I CEL

Avda. Riells, 50 - Tel. 972 771 751

HOSTAL -RESTAURANT

C/ Gràcia, 10 - Tel. 972 770 092 - L'ESCALA

Suma®

SUPERMERCATS

Avda. Girona, 8
Telèfon: 972 770 646
L'ESCALA

Especialitat «Esculls» de l'Escala
Maranges, 16 - Tel. 972 770 089
L'ESCALA (Costa Brava)
R.S.I. 205034/CAT - BENJAMÍ GALLEGOS

ALIMENTACIÓ

CARME

Carrer Picasso, 4
Telèfon: 972 770 733
L'ESCALA

CUINA EMPORDANESA
I MEDITERRÀNIA

Port Escala | 17130 L'ESCALA (GI) | Tel. 972 771 221

Olga

Av. Montgó, 27 (Riells)
17130 L'Escala (Girona)
Tel. 972 771 003

**Pizzeria-Geladeria
Grill-Creperia**

Port d'en Perris, 1 - L'ESCALA
Abierto: 12 mañana a 3 madrugada

EL 2008, L'ANY DEL CENTENARI DE LES EXCAVACIONS D'EMPÚRIES

Imatge general del jaciment arqueològic d'Empúries.

L'any 2008 el Museu d'Arqueologia de Catalunya va commemorar el centenari de l'inici de les excavacions d'Empúries, endegades per Josep Puig i Cadafalch el 23 de març de 1908. Des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya i amb suport d'altres administracions (Ajuntament de l'Escala, Diputació de Girona, Diputació de Barcelona, Ministeri de Cultura...) es van realitzar tota una sèrie d'actes i activitats per celebrar aquesta efemèride. La commemoració del centenari contemplava, també, la possibilitat de disposar de recursos econòmics que permetessin fer front a la construcció dels equipaments públics establerts en el Pla Director d'Empúries i finalitzar projectes arqueològics que s'havien endegat anteriorment.

No obstant, el fet més simbòlic, amb el qual es van iniciar els actes commemoratius, va ser el retorn a Empúries, dia 15 de març de 2008, de l'estàtua original del déu grec de la medicina, *Asclepios*, trobada l'any 1909 a la zona dels santuaris de la Neàpolis emporitana i que, fins ara, es

Retrat de Josep Puig i Cadafalch fet per Ramon Casas.

trobava exposada a la seu de Barcelona del Museu d'Arqueologia de Catalunya. El retorn del déu Asclepi a Empúries, després d'un acurat procés de restauració i recerca arqueològica realitzat pel Museu Nacional d'Art de Catalunya i el Museu d'Arqueologia de Catalunya, va significar l'adequació museogràfica d'una sala de l'exposició permanent del Museu (reforma finançada per la Diputació de Barcelona) que facilita la contemplació de l'escultura i la seva contextualització històrica. El seu retorn, esperat i reclamat des de sempre a les comarques gironines, va causar una gran expectació pública, sobretot per la nova imatge que presentava la divinitat amb la restitució dels braços originals al cos de l'estàtua. Paral·lelament es va fer un cicle de conferències, celebrades al Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala, entre els mesos de març i maig, amb l'Esculapi d'Empúries com a element vertebrador.

Entre els projectes que ja es troben en execució o a punt d'iniciar-se destaca la construcció de l'edifici dels nous magatzems arqueològics, redactat pel despatx de Brufau, Obiols, Moya i Associats, el qual no únicament facilitarà l'ordenació en un únic edifici dels materials arqueològics d'Empúries, avui en dia ubicats en quatre espais diferents i sense cap con-

Imatge de l'estàtua grega del déu Asclepi el dia de la visita del M.H. President de la Generalitat de Catalunya.

nexió entre ells, sinó que alliberarà aquests espais actuals de magatzem i permetrà multiplicar l'exposició permanent del museu, la creació d'una sala d'exposicions temporals i la ubicació dels tallers didàctics. Destaca, també, el projecte de construcció del nou centre de visitants a l'entrada del conjunt arqueològic, redactat pel despatx d'arquitectura de Fuses i Viader, que facilitarà la comprensió del jaciment i també que els més de 200.000 visitants anuals que vénen a Empúries tinguin uns serveis de major qualitat en la seva estada al jaciment (botiga, lavabos, bar-cafeteria, informació multimèdia...). Igualment, cal esmentar el projecte d'ordenació dels accessos i aparcaments d'Empúries, redactat per Alfred Fernández de la Reguera, imprescindible per garantir l'ordenació de l'entorn més immediat al conjunt arqueològic i la dignificació d'aquest sector d'accés a Empúries i a les platges properes.

Finalment, gràcies a l'aportació del Ministeri de Foment, a través de l'1 % cultural, s'està executant el "Projecte de restauració, consolidació i adequació museogràfica del fòrum romà d'Empúries", redactat per l'equip tècnic del MAC-Empúries (X. Aquilué, P. Castanyer, J. Monturiol, M. Santos i J. Tremoleda) amb el despatx d'arquitectura de Lola Domènech. Aquesta

obra facilitarà la comprensió del centre polític, econòmic i religiós de la ciutat romana d'Empúries, després de gairebé 40 anys d'excavacions arqueològiques.

També, gràcies al finançament de la Diputació de Girona, es finalitzarà l'excavació arqueològica dels carrers que delimiten l'anomenada *insula* 30 de la ciutat romana d'Empúries, excavació que facilitarà la connexió de tots els sectors excavats fins ara a la ciutat romana en un mateix itinerari de visita i, sobretot, serà una intervenció que permetrà recuperar la cota de circulació d'època antiga, fet que ajudarà a la comprensió de l'estructura urbana. Així mateix, són a punt de finalitzar els treballs d'excavació arqueològica a l'edifici de l'estoa de la Neàpolis d'Empúries i també del sector nord-occidental que tancava la Neàpolis en època hel·lenística, on els treballs de construcció del nou edifici dels magatzems arqueològics han posat al descobert els panys de muralla i una torre d'angle del segle II aC, així com interessants estructures urbanes dels segles V i VI aC que, un cop museïtzades, s'integraran a l'itinerari de visita de la Neàpolis.

També es va realitzar amb gran èxit el Congrés Internacional anual de la Société Française d'Etude de la Céramique Antique en Gaule (SFE-CAG), entre els dies 1 i 4 de maig. Aquest congrés va reunir a l'Escala més de 200 investigadors per presentar les novetats de la recerca dins del camp de la ceràmica romana. Per commemorar aquest centenari, les IX Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona, els dies 6 i 7 de juny, també van tenir com a marc la vila de l'Escala. En aquestes Jornades, els arqueòlegs que treballen a les comarques gironines van donar a conèixer els resultats de les investigacions dutes a terme en els darrers dos anys. Entre els dies 5 a 26 de juliol va tenir lloc la 62a edició del Curs d'Arqueologia d'Empúries, amb el tema monogràfic, *Empúries, cent anys de recerca arqueològica (1908-2008)*. Al novembre es va fer, a Perpinyà i a Empúries, el IV Fòrum Auriga. *Diàleg sobre la tradició grecoromana a Catalunya* amb el tema *Gallia/Hispania*. Cent anys d'excavacions a *Ruscino* i Empúries. Entre el 25 i el 28 de novembre van tenir lloc unes Jornades emporitanes a la seu de l'*Instituto Cervantes* d'Atenes, amb la presentació del conjunt arqueològic d'Empúries, del patrimoni cultural, natural i gastronòmic de la Costa Brava i dels projectes que s'estan realitzant a l'Estat espanyol sobre l'arqueologia grega.

També són importants les exposicions que s'han realitzat amb motiu del centenari com ara l'exposició "Pintors pel Centenari", basada en la visió d'Empúries de diversos artistes empordanesos, celebrada al mes de maig a l'Ajuntament de l'Escala. Una altra exposició va ser "*Cent anys d'excavacions arqueològiques a Empúries*" que va tenir lloc entre juliol i setembre a la Casa Forestal de Sant Martí d'Empúries, organitzada pel

Vista de les excavacions realitzades durant el 62è curs d'Arqueologia d'Empúries durant el mes de juliol del 2008.

Visita del Partenó d'Atenes durant la setmana emporitana realitzada a la capital grega.

Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries i l'Ajuntament de l'Escala. També es pot esmentar l'exposició «Empúries 1897. Els dibuixos d'Esteve Trayter, mestre i col·leccionista», realitzada al Museu de l'Empordà de Figueres, entre els mesos de juliol i novembre. L'exposició "L'Escala i l'inici de les excavacions d'Empúries", realitzada pel Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala, entre els mesos de setembre i desembre, va ser la contribució del MASLE a la celebració emporitana. Finalment, cal fer esment de l'exposició que s'inaugurà el mes de març de 2009 sobre "La fascinació per Grècia i l'art a Catalunya als segles XIX i XX", organitzada pel Museu d'Art de Girona.

Vista de l'exposició Cent anys d'excavacions arqueològiques a Empúries, que va tenir lloc a la casa Forestal durant l'estiu del 2008.

Han estat interessants les activitats culturals vinculades amb espectacles de música, dansa i teatre, com ara la representació de l'obra de teatre «Antígona» de Sòfocles per part de la companyia La Perla 29; els espectacles de dansa del grup Mal Pelo, i especialment, la nova reorientació del festival d'estiu de l'Escala-Empúries, que amb el títol de

« PortalBlau. Festival de Músiques i Arts de la Mediterrània » ha portat cantants a Empúries com Savina Yannatou, Miquel Gil i Lídia Pujol.

Finalment, cal fer esment de les publicacions previstes per commemorar el centenari de les excavacions d'Empúries que ja han aparegut o apareixeran en els propers mesos. Entre les ja publicades es troben els catàlegs de les exposicions «100 anys d'excavacions arqueològiques a Empúries (1908-2008)» i «Empúries 1892-1900. Els dibuixos d'Esteve Trayter. Mestre i col·leccionista»; la Guia Visual «Empúries» de la col·lecció Souvenir de l'editorial Angle i la Fotoguia «Empúries: l'arribada de grecs i romans a la península Ibèrica», de l'editorial Triangle postals; l'edició en grec de la guia «Empúries» de la sèrie de Guies del Museu d'Arqueologia de Catalunya; el conte emporità de R. Olmos «La dracma emporitana. Un relat de l'antiga Emporion» i els dossiers sobre Empúries que han aparegut a la Revista de Girona (núm. 244) o la Revista l'Avenç (núms. 333, 334, 335, 336 i 337). Entre les edicions que apareixeran en els propers mesos cal fer esment del llibre «Empúries. Municipium Emporiae», que constituirà el volum número 7 de la sèrie Ciudades romanas de Hispania, de l'editorial L'Erma de Bretschneider; el llibre commemoratiu sobre la història d'Empúries i la seva recuperació institucional «Empúries. Cent anys d'Arqueologia i Història (1908-2008)»; i diversos números de la sèrie Monografies emporitanes, entre les quals podem destacar el número 15 dedicat a «Empúries a l'Antiguitat tardana. Estat de la qüestió».

Xavier Aquilué Abadías
Joaquim Monturiol i Sanés

(Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries)

ÍNDIX

1	40 anys i...	Junta del CER
3	Convit del Sr. Alcalde	
5	Pubillatge	
7	Secció de Pubillatge	Junta de la secció
9	Estimats amics	Maria Henriod
11	L'Escala	Pilar Pellicer, de Gispert
13	Caterina Albert era una enamorada de Girona	Emili Casademont i Comas
17	Ca la Gràcia	Pere Juhé i Oriol
21	El millor dels humanismes	Quim Gibert
23	En Pere Rigau i Poch, el Barretó, i l'Escala	Jordi Gallegos i Córdoba
33	Per principis	Mercè Bellfó
37	Marta, dona-li al Play	Lluís Carbó
39	L'actualitat d'uns bicentenaris. Darwin, Larra, Lincoln i Poe	Joan Barceló
43	L'Escala	Lluna Ferrerfàbrega i Costals
45	La matança del porc	Ricard Guanter
51	El xampany	Joaquim Armengol
53	Baixant pel carrer Major	Esther Teixidor
55	Programa de la Festa Major	
61	II Nit de les activitats culturals	Vili-Gran
65	Charles Spencer Chaplin	Pilar Pellicer, de Gispert
71	L'Esculapi, l'Escala i Empúries	Benet Poch i Tarrés
77	Els crims del Molí de l'Armentera	Lluís Colomeda
85	Una festa amb mal presagi	V. Ll. (escalenc d'adopció)
87	Una història de postals	Assumpció Costals i Puig
Entitats escalenques:		
89	Biblioteca municipal	Lídia Solés
93	Museu de l'Anxova i de la Sal, i Arxiu històric	Lurdes Boix, David Ferriz, Mariona Font, Tània Ors
99	Club de Tennis. 2008-2009	Francesc Targa
101	Club de Futbol	Vilabrú

Interhome

Enriqueta Font
Ronda del Pedró, 12 (Local 4)
E-17130 L'ESCALA

Tel. 972 77 15 14
Fax 972 77 03 60
www.enriquetafont.com
E-mail: info@enriquetafont.com

Ventas de Villas, Casas, Apartamentos y Fincas rústicas

FINQUES PEDRÓ

M. VAZQUEZ API Nº 665

VERKAUF - SALES - VENDES - VENTES

Ronda del Pedró, 12 - Local 4 - Tel. 972 77 13 11 - Fax 972 77 03 60
www.enriquetafont.com - E-mail: info@enriquetafont.com

PERSONES AL SERVEI DE PERSONES.

Som **Caixa Penedès**, amb un gran equip de professionals i més de 600 oficines. T'ofereim un servei amb les tecnologies més avançades i productes amb les solucions que s'adapten a les teves necessitats. Volem estar **sempre molt a prop teu** i reinvertir els beneficis en la societat.

Caixa Penedès
www.caixapenedes.com

Seccions del CER:

115 Tennis Taula

117 Teatre

Jordi Piqué

119 Escacs

121 Bonsai

Joan Lluís Puig

123 Grup de Danses "La Farandola"

Josep Clos

129 Can-Can. Carnaval

131 Muntanya

135 Tramuntanada

137 CEDRHE (Centre de Documentació i Recerca Històrica de l'Escala)

Crònica emporitana

139 El 2008, l'any del centenari de les excavacions d'Empúries

Xavier Aquilué i
Joaquim Monturiol

Nou aspecte del Passeig del Mar, un cop reparats els desperfectes causats pel temporal de finals de l'any 2008.

Edita: CER L'ESCALA
Portada. Jordi Piqué i Sagrera
(900 exemplars)
Imprimeix: Gràf. Canigó. Figueres

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat
en aquest butlletí, puix que gràcies a ells
s'ha pogut portar a feiç terme.

Caixa Girona

Us desitja una
Bona Festa Major!

SERVEI MUNICIPAL D'AIGÜES

Sorea

Ronda del Padró, 5
17130 L'ESCALA

Tel. 972 77 16 24 / 972 77 27 31

Passeig del Mar, 4
17130 L'ESCALA (Girona)

Tel. 972 77 02 89 - 972 77 06 66
Fax 972 77 32 97

BOSCH API

**AGENT IMMOBILIARI - CONSTRUCTOR
COMUNITATS DE PROPIETARIS**

**C/ Palau, 4
Tel. 972 77 15 05
Fax 972 77 06 16**

**C/ Enric Serra, 2
Tel. 972 77 00 02**

17130 L'ESCALA

E-mail: info@boschapi.com • www.boschapi.com